

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΚΟΥΔΗΣ
ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΥ

Διεύθυνση:

Κυριάκος Ταπακούδης

Γρίβα Διγενή 15 Χλώρακα, Πάφος

Τηλ. 99435899

Email: k.tarakoudes@cytanet.com.cy

ISBN

Β' έκδοση 2021

Σελίδες: 300

Ένεκα της απλότητας που χαρακτηρίζει ένα παραμύθι, η λογοτεχνική του αξία ως πνευματική έκφραση, έγκειται στην τεχνική του συγγραφέα να την αποδείξει.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ο ΠΑΡΑΚΑΣ ΚΑΙ Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ
ΤΟ ΚΑΚΟ ΕΞΩΡΚΙ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ
ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΤΟΚΟΓΛΥΦΟΥ
Ο ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ ΦΑΤΑΟΥΛΑΣ
Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΗΣ ΒΡΕΞΗΣ
ΛΥΠΗΤΕΡΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
Η ΡΗΓΑΙΝΑ ΤΗΣ ΧΛΩΡΑΚΑΣ
ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΓΙΑΛΟΥ
ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΟΙ ΚΛΟΥΝΟΙ

Η ΜΟΝΑΞΙΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ
ΤΑ ΑΥΓΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΛΑΘΙΑ
Η ΑΜΟΙΒΗ ΤΗΣ ΤΙΜΙΟΤΗΤΑΣ
ΜΙΣΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ
ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΔΕΝ ΦΕΡΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ
Η ΖΗΛΟΦΘΟΝΙΑ
Ο ΤΟΥΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΜΙΚΡΗ ΚΟΠΕΛΑ
ΝΑ ΣΕ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΣΟΥ
Ο ΚΑΚΟΣ ΕΑΥΤΟΣ ΤΟΥΣ
ΤΟ ΔΑΣΟΣ
Ο ΚΑΛΟΣ ΛΥΚΟΣ
Ο ΚΑΚΟΣ ΛΥΚΟΣ
ΠΩΣ Ο ΛΥΚΟΣ ΕΓΙΝΕ ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΤΟ ΚΑΛΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
ΤΑ ΟΦΕΛΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΟ ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΚΟ
ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΝΑΣ
ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΟΙ ΚΛΟΥΝΟΙ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΝΕΡΙ
ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΕΡΩΤΑΣ
ΤΑ ΔΕΛΦΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΑ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΤΑΠΟΔΙ
Η ΒΟΥΒΑΛΟΠΕΤΡΑ
ΤΟ ΓΙΩΡΚΟΥΪΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΝΕΡΙ
Ο ΜΙΚΡΟΣ ΨΑΡΟΝΤΟΥΦΕΚΑΣ
Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΨΑΡΑΣ
Η ΚΑΚΙΑ ΓΟΡΓΟΝΑ ΚΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΨΑΡΑΣ
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΓΟΡΓΟΝΕΣ;

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΨΑΡΑΣ
Ο ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ ΝΑΥΤΙΚΟΣ
Ο ΒΑΣΙΛΗΣ Ο ΨΑΡΑΣ
Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ
ΤΟ ΜΑΚΡΥ ΠΕΤΡΑΥΛΑΚΟ
Η ΤΡΑΤΑ
Ο ΓΕΡΟ ΝΑΥΤΙΚΟΣ, Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο ΠΑΡΑΚΑΣ ΚΑΙ Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ

Μια φορά έναν καιρό στα δυτικά παράλια της Χλώρακας κοντά σε ένα γκρεμό που έστεκε πολύ ψηλός και πάνω του έσκαγαν τα άγρια κύματα, ζούσε μια έμορφη χωριατοπούλα, κόρη ενός πλούσιου βοσκού που είχε τη μάντρα του στα χωράφια που εκτείνονταν στη συνέχεια της ακτής. Οι γονείς της την είχαν μη βρέξει και στάξει. Δεν την άφηναν να κάνει χειρονακτικές εργασίες, παρά μόνο όλη μέρα έγνεθε με το αδράχτι της και ύφαινε με το σμιλί της. Και όταν βαριόταν, καθόταν στην άκρη του γκρεμού και αγνάντευε τον μακρύ ορίζοντα κάνοντας ονειράτα παρακαλώντας το Χριστό να στείλει ένα καράβι με ένα όμορφο πριγκιπόπουλο όπως στα παραμύθια. Παρέα με τους γλάρους που πετούσαν στον ουρανό και τα λογίων αλάγια ψάρια που κολυμπούσαν κάτω στο νερό, έστεκε ώρες πολλές με τα ξέπλεκα μαλλιά της να ανεμίζουν στον άνεμο. Μα περισσότερο της άρεσε το ηλιοβασίλεμα που δημιουργούσε έμορφη εικόνα, και που μέσα στις σκιές των χρωμάτων του ήλιου που έσμιγε με τα χρώματα της θάλασσας, καμιά φορά νόμιζε πώς έβλεπε ένα καράβι να αρμε-

νίζει και το βασιλόπουλο της να στέκει στην πλώρη και να της γνέφει.

Η μικρή χωριατοπούλα καθώς ήταν πολλά όμορφη, ευγενείς και πλούσιοι αφεντάδες την ζητούσαν σε γάμο. Όμως αυτή σταθερή στην ιδέα της, καρτερούσε τον πρίγκιπα που θα της έφερνε η θάλασσα. Οι γονείς της πολύ στεναχωριόντουσαν για τη στάση της, και τον πόνο τους τον μαρτυρούσαν στον αγέρα της θάλασσας. Και αυτός θυμωμένος, φύσαγε δυνατά και παρέσερνε το μυστικό της στα πέρατα του κόσμου.

Όσπου μια μέρα στη μακρινή Βενετιά, ένα όμορφο αγόρι ο Πάρακας, αποφάσισε πως θα γινόταν ο πρίγκιπας της και θα την επισκεπτόταν.

Ήταν ένας ωραίος νέος και ανδρειωμένος πολεμιστής. Ετοιμαζόταν να πάει Σταυροφόρος στα Ιεροσόλυμα να πολεμήσει τους άπιστους, ώσπου άκουσε για την έμορφη Κυπριοπούλα, και μη χάνοντας καιρό, αποφάσισε στο δρόμο του για τους Αγίους τόπους, να περάσει να την γνωρίσει.

Το αρματωμένο καράβι που έπλεε στην άκρη του ορίζοντα μια μέρα, ξαφνικά γύρισε την

πλώρη στη στεριά, και με τον ήλιο που έδυε πίσω του, έδειχνε μια σκοτεινή κουκίδα μέσα στα πορφυρά χρώματα που σχηματίζονταν την ώρα που έσμιγε ο ήλιος με τη θάλασσα πέρα στον μακρινό ορίζοντα. Στην πλώρη έστεκε το όμορφο βασιλόπουλο ντυμένο στη γυαλιστερή του φορεσιά αντικρίζοντας από μακριά για πρώτη φορά την κόρη που έστεκε στην άκρια του μεγάλου βράχου φαντάζοντας ίδια η Αφροδίτη με ξέπλεκα τα μαλλιά της ριγμένα πίσω έως τη γης.

Από μακριά μόλις αντικρουστήκαν, αγαπηθήκαν παράφορα και από κοντά μόλις ανταμωθήκαν, αρραβωνιαστήκαν. Οι γονείς της κοπέλας χάρηκαν γιατί ήταν άξιο παλληκάρι, ταυτόχρονα όμως λυπήθηκαν, γιατί ήταν στρατιώτης και θα πήγαινε στον πόλεμο.

Συμφώνησαν λοιπόν να τον περιμένει, και σε ένα χρόνο θα επέστρεφε να παντρευτούν.

Πέρασε λίγος καιρός, και η μακρομαλλούσα βοσκοπούλα με υπομονή και καρτερία στημένη στο μεγάλο βράχο, καθημερινά αγνάντευε το πέλαγος με το χέρι αντήλιο προσμένοντας τον καλό της να φανεί.

Μια μέρα όμως δυστυχώς, συνέβηκε κάτι τρομερό. Ένα δηλητηριώδες φίδι την δάγκωσε, και οι γιατροί δεν μπόρεσαν να την κάνουν καλά. Έπεσε σε κώμα για πολλές μέρες και δεν αντιδρούσε. Και όταν με τον καιρό ξανάνιωσε λίγο, παρατήρησε πως το δηλητήριο μέσα της την φαρμάκωσε παντοτινά. Το δέρμα της κιτρίνισε, και οι μύες σε όλο της το σώμα παραμορφώθηκαν. Η άλλοτε υπέροχη ομορφιά της χάθηκε, και το απαλό της δέρμα σκλήρυνε σαν την πέτρα.

Έκλαψε πολύ και είπε,

Χθες, ήμουν όμορφη. Σήμερα, είμαι ένα τέρας.

Ήξερε πως ο καλός της δεν θα την ήθελε πλέον, και παρ όλη τη θλίψη της, αποφάσισε να τον αποδεσμεύσει από τον όρκο του, καθώς η αγάπη που του είχε ήταν πραγματικά πολύ μεγάλη. Ήθελε να τον ξεχάσει για πάντα και να μην τον ξαναδεί. Δεν απαντούσε στα μηνύματα που της έστελλε, προσπαθούσε με αυτό τον τρόπο να τον κάνει να πιστέψει πως τον ξέχασε.

Όταν πέρασε ένας χρόνος, το πριγκιπόπουλο γύρισε. Έμαθε τα κακά μαντάτα, άλλα αποφάσισε να σταθεί δίπλα της και να την βοηθή-

σει να γίνει καλά. Δεν τον εμπόδισε η ασχημία του κορμιού της και η σκληράδα του προσώπου της καθώς την αγαπούσε πραγματικά πάρα πολύ. Έτσι γονάτισε μπροστά της άλλη μια φορά, και της ζήτησε να τον παντρευτεί. '

Και ώ, τι θαύμα. Μονομιάς η δύναμη της αγάπης κυριάρχησε και κατέκλυσε το είναι της μικρής κοπέλας. Ένωσε το δηλητήριο στο σώμα της να κύλα και να φεύγει. Αισθάνθηκε καλύτερα, και κατάλαβε πως με την τόση αγάπη τους θα έβρισκε τη δύναμη να γιατρευτεί.

Πραγματικά με τον καιρό η κοπελίτσα γιατρεύτηκε και έγινε σαν πρώτα. Παντρεύτηκε τον πρίγκιπα της, και κάθε που έγερνε το δείλη, πήγαιναν στον μεγάλο βράχο, και αγκαλιασμένοι και παντοτινά αγαπημένοι, παρακολουθούσαν τον ήλιο που έγερνε να δύσει, και τον ευχαριστούσαν που τους έφερε και μαζί τους έσμιξε.

Όταν τα χρόνια πέρασαν, η ιστορία έμεινε σαν παραμύθι για τα μικρά παιδιά. Και όταν τα παιδιά μεγάλωναν και ερωτεύονταν, πήγαιναν στον ψηλό γκρεμό του Πάρακα, έτσι ονόμασαν τον ψηλό κρεμμό, και αγναντεύοντας το ηλιοβασίλεμα, έκαναν μια ευχή αγάπης.

ΤΟ ΚΑΚΟ ΕΞΩΡΚΙ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ

Στο Αγίασμα του Αρχάγγελου Μιχαήλ στη Χλώρακα, έτρεχε άφθονο νερό και σχημάτιζε μια μικρή λίμνη. Μέσα βουτούσαν οι μανάδες τα μικρά παιδιά γιατί πίστευαν πως όσοι βαπτίζονταν μέσα, γίνονταν ανθεκτικοί στις ασθένειες. Αυτό γινόταν για χρόνια, ώσπου μια κακή μέρα ένα κακό εξώρκι ήρθε μέσα να λουστεί, και καθώς του άρεσε πολύ, εγκαταστάθηκε εκεί. Ήταν ένα Εξώρκι που είχε τη μορφή κακάσχημης γυναίκας-μάγισσας φοβερής, που σκόρπιζε τρόμο στους ανθρώπους. Κανένας χωρικός δεν τολμούσε να πάει να γιάνει τις αρρώστιες του, ούτε να καλλιεργήσει τα χωράφια. Οι μανάδες έπαυσαν να βαπτίζουν μέσα τα μωρά, και οι κάτοικοι άρχισαν να αρρωσταίνουν και να μην γιανίσκουν. Στεναχώρια και θλίψη κυριέυσε τους ανθρώπους, αλλά κανένας δεν τολμούσε να τα βάλει με το κακό. Έμοιαζε η τρομερή ένα μεγάλο ανίκητο θεριό.

Περνούσε ο καιρός λοιπόν, και όλοι παρακαλούσαν τον Θεό να στείλει έναν ανδρειωμένο να διώξει το Εξώρκι. Ο βασιλιάς έβγαλε φιρ-

μάνι πώς όποιο παλληκάρι το έδιωχνε, θα του έδινε το μισό του βασίλειο.

Μια μέρα το λοιπόν, ένα νέος άφοβος και ανδρειωμένος φάνηκε στα μέρη της Χλώρακας. Κρατούσε μια μεγάλη μαγκούρα και ήταν φανερό πώς ερχόταν από μακριά. Κουρασμένο το παλληκάρι, πήγε να ξεδιψάσει και να πληθεί στη μικρή λιμνούλα. Μονομιάς το κακό Εξώρκι, άρχισε να αλαλάζει τρομερά, θέλοντας να τον φοβίσει.

Όμως το παλληκάρι ανδρειωμένο και άφοβο, με πολλή θάρρος άρπαξε τη μάγισσα και με τη μαγκούρα του άρχισε να την δέρνει. Της έδωσε κάμποσες ξυλιές στη ράχη και αυτή με μια φοβισμένη κραυγή έφυγε τρέχοντας, και από τότε κανείς στον τόπο δεν ξανάκουσε γι αυτήν.

Ο λαϊκός θρύλος λέγει πως το ανδρειωμένο παλληκάρι ήταν ο Αρχάγγελος Μιχαήλ και όταν ο βασιλιάς το κατάλαβε, έκτισε προς τιμήν του το εκκλησάκι του Αρχάγγελου πάνω από το Αγίασμα. Δεν ήταν υπέρλαμπρος ναός αλλά μικρό το εκκλησάκι καθώς ήταν ένα φτωχός βασιλιάς, όμως σημασία είχε πώς ο βασιλιάς και οι υπήκοοι του όρισαν τον Άγιο

Αρχάγγελο ως προστάτη τους και τον δόξαζαν με περισσή λατρεία από εκείνα τα χρόνια, μέχρι σήμερα.

Το Αγίασμα του Αρχάγγελου Μιχαήλ έτρεχε μέχρι πρόσφατα και γιάνησκε τους ανθρώπους, και πότιζε τα χωράφια τα οποία γιορκούσαν περίσσια και έδιναν τροφή σε όλο το λαό. Όμως δυστυχώς όπως συνήθως, άπληστοι και άσκεπτοι άνθρωποι, σκέπασαν το Αγίασμα μέσα στη γη, και πάνω έκτισαν πολυκατοικίες και διαμερίσματα. Τώρα έμεινε μόνο το μικρό εκκλησάκι να θυμίζει σε όσους γνωρίζουν το παραμύθι, τον θρύλο του Αρχάγγελου που ντύθηκε άνθρωπος και έδιωξε το κακό Εξώρκι.

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΤΟΚΟΓΛΥΦΟΥ

Τα χωράφια στον Πηλό σμίγουν με τη θάλασσα, και όταν είναι βαρυχειμωνιά λάσπες και πηλοί παρασέρονται στη θάλασσα από τη βροχή, ενώ όταν η θάλασσα είναι τρικυμειώδης, τα κύματα βγαίνουν στη στεριά και τραβούν τα χώματα της γης, μέσα στα θάλασσα.

Τα χώματα είναι μαλακά και εύκολα σκάβονται, γι αυτό το λόγο η περιοχή κάποιες φορές χρησίμευε από τους πειρατές μέσα να κρύβουν μπαούλα θησαυρών που κούρσευαν και πλιατσικολογούσαν.

Οι γεροντότεροι έλεγαν ιστορίες πώς ήταν καταραμένος τόπος, ένας τόπος που φιλοξενούσε ληστές και δολοφόνους, και πώς τις ανέστερες νύχτες ένα φανάρι θυέλλης έβγαιναν με τις βάρκες τους και άναβαν φωτιές για να μετρήσουν τη λεία τους.

Αυτό συνέβαινε έως την εποχή τους Εγγλέζους οι οποίοι αποικίζοντας την Κύπρο, πολέμησαν και εξολόθρευσαν τους πειρατές. Όμως οι γονιοί συνέχιζαν να λένε ιστορίες στα άτακτα παιδιά, εκφοβίζοντας τα ώστε να είναι φρόνημα και υπάκουα.

Τη γη ολόκληρη ακολουθώντας την έσκαψαν οι άνθρωποι, προσδοκώντας να ανακαλύψουν χρυσαφικά και πλούτη. Χωρίς να γνωρίζει κανείς με σιγουριά αν κάποιος βρήκε οτιδήποτε, πολλοί λένουν πως ένας χωρικός που για καιρό έσκαβε την περιοχή, βρήκε ένα μπαούλο γεμάτο χρυσάφι το οποίο χρησιμοποίησε και έγινε τοκογλύφος. Ο τοκογλύφος είναι επάγγελμα αρχαίο που θα υπάρχει πάντα, πολύ προσοδοφόρο και επικερδές. Ένα επάγγελμα που το κάνουν μόνο σκληροί και απάνθρωποι, που δεν λυτούνται κανένα κακομοίρη φτωχό, που με στυγνότητα παίρνουν πίσω τα δανικά που έδωσαν με υψηλά επιτόκια, ή αντί γι αυτά, τις υποθηκευμένες περιουσίες για φακές επί πίνακι. Ο κόσμος δεν τους συμμαθεί, και με χαρά θα του απέφυγε, αλλά δυστυχώς πολλοί όταν έχουν ανάγκη προσφεύγουν σ αυτούς μη έχοντας άλλη επιλογή. Οι τοκογλύφοι δεν αναζητούν τα θύματα τους, καθώς πάντα όλοι οι δυστυχείς που φτάνουν σε οικονομικά αδιέξοδα, πηγαίνουν μόνοι τους να τους παρακαλέσουν.

Όσοι προσωπικώς γνωρίζουν έναν τοκογλύφο, τον σιχαίνονται, αλλά και τον φοβούνται.

Το άκουσμα του ονόματος από μόνο του προκαλεί φόβο, ενώ η συνεργασία μαζί του, πάντα καταλήγει σε συμφορά.

Ο τοκογλύφος της Χλώρακας λοιπόν απέκτησε πολλά πλούτη, τα οποία κέρδισε εκμεταλλευόμενος τη δυστυχία των πτωχών, γι αυτό και όπως πολλοί άνθρωποι πιστεύουν, ο Θεός τον τιμώρησε και δεν τον άφησε να τα χαρεί. Τι κι αν απέκτησε το μισό χωριό, τι κι αν γέμιζε και ξεχείλιζε το παλιό χρηματοκιβώτιο του, τι κι αν είχε άλλα τόσα να παίρνει από τους δανειολήπτες τους οποίους ξέσφιγγε σαν λεμονόκουπα και ύστερα τους άφηνε στη μαύρη τους φτώχεια. Όλοι τον μισούσαν και τον εχρεούνταν, και τα παιδιά του ντρέπονταν καθώς έβλεπαν πόση δυστυχία σκορπούσε γύρω του σε ανθρώπους γείτονες τους, φίλους τους και συγγενείς τους.

Ο τοκογλύφος δεν ξεχώριζε ούτε συγγενείς ούτε φίλους. Ήταν πολύ άπληστος, γι αυτό επέκτεινε τις δανειοληπτικές του εργασίες στο γειτονικό Τουρκοκυπριακό χωριό.

Εκείνο τον καιρό μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων υπήρχε διαμάχη και αναταραχή, αλλά παρ όλα αυτά ο τοκογλύφος υπό την επήρεια

τα απληστίας είχε μαζί τους δοσοληψίες. Αυτή την απληστία του όμως την πλήρωσε με τη ζωή του, καθώς ένας νεαρός Τούρκος που του χρωστούσε αντί να τον εξοφλήσει, αποφάσισε να τον σκοτώσει. Έτσι μια αυγή του έστησε καρτέρι και τον σκότωσε με ένα πυροβολισμό στο κεφάλι. Κανείς δεν λυπήθηκε, κανείς δεν έκλαψε, ακόμα και η αστυνομία δεν διερεύνησε εξονυχιστικά το φονικό.

Η ιστορία της εκμετάλλευσης των ανθρώπων διήρκησε πολλά χρόνια. Όταν κάποιος επιτήδειος κατάφερε να τον ξεγελάσει, όλοι χαιρόνταν και έλεγαν καλά να πάθει. Υπήρξαν λίγα περιστατικά, και το κάθε ένα ο απλός πληθυσμός το σχολίαζε για καιρό στα καφενεία, θέλοντας τοιουτοτρόπως να δείξουν την ευχαρίστηση τους.

Μια φορά ένας νεαρό παιδί μισταρκός σε ένα βοσκό, ερωτευμένος με μια κοπέλα φτωχή που δεν είχε στον ήλιο μοίρα, θέλησε να την παντρευτεί.

Φτωχός αυτός, φτωχή και αυτή, τα πράγματα ήταν δύσκολα. Πέρα στους κάμπους που έβοσκε τα πρόβατα, ο νους του γύριζε τι να κάμει.

Σκεφτηκε λοιπόν, πως με δόλιο τρόπο ίσως να ξεγελούσε τον τοκογλύφο.

Για την εργασία του αμοιβόταν ελάχιστα, χρήματα όμως που τα φύλαγε καλά, γιατί από πολύ μικρό παιδί αγαπούσε την κοπελίτσα και ήθελε να αγοράσει μια μικρούλα κάμαρη να ζήσουν μαζί. Φυλάγοντας όλα όσα πληρωνώ-ταν κατά τη διάρκεια πολλών χρόνων εργασί-ας, κατάφερε να εξοικονομήσει έξι λίρες τις οποίες είχε σαν ανεκτίμητο θησαυρό.

Ήξερε όμως πώς με έξι λίρες μόνο και με την εργασία του ως παραπαίδι, κανείς δεν θα του πουλούσε έστω ένα μικρό σπιτάκι. Για αυτό, απελπισμένος από έρωτα, κατέστρωσε ένα απλοϊκό σχέδιο και το εφάρμοσε.

Ο τοκογλύφος καθόταν πάντα πίσω από το πάγκο του καφενείου - μπακάλικου που το λειτουργούσε ώστε εκεί να τον βρίσκουν οι πελάτες του. Στέκοντας πίσω από το πάγκο φάνταζε ψηλότερος από τους θαμώνες που κάθονταν στα χαμηλά τραπέζια, έτσι με αυτό τον τρόπο ήθελε να τους επιβάλλεται αφ υ-ψηλού. Πάει ο νεαρός βοσκός, και όπως καλά οργάνωσε στο νου του το σχέδιο, στάθηκε στον πάγκο και παράγγειλε καφέ. Στάθηκε

για αρκετή ώρα ώσπου ο τοκογλύφος νευρίασε και αποπήρε το νεαρό παιδί,

-γιατί δεν κάθεται σε ένα τραπέζι.

Και τάχατες το παιδί νευριασμένο του απαντά,

-Γιατί μιλάς με αυτό τον τρόπο επειδή είσαι πλούσιος, νομίζεις πώς εμείς δεν έχουμε λεφτά;

- όχι δεν έχεις,

-πας στοίχημα;

-πάω,

-αν έχω έξι λίρες, μου πουλάς το μικρό σπιτάκι στο πάνω χωριό για είκοσι λίρες;

Ήταν το έναυσμα που προκάλεσε τον τοκογλύφο καθώς ήξερε πώς το μικρό παιδί μια λίρα δεν μπορούσε να έχει πόσο μάλλον έξι.

Και πήγαν το στοίχημα, και έκαμαν ττόκκα.

Ακολουθως το μικρόν παιδί βγάζει από τη τσέπη τις έξι λίρες και του τις προσφέρει. Ο κακός τοκογλύφος καταλαβαίνοντας πώς την πάτησε και έχασε, εντούτοις αρνήθηκε το στοίχημα γιατί το μικρό σπιτάκι άξιζε περισσότερο από εκατό λίρες.

Όμως ο μικρός βοσκός τον πήρε δικαστήριο με μάρτυρες τους θαμώνες του καφενείου για τη

συμφωνία τους, και ο δικαστής ανάγκασε τον τοκογλύφο να πωλήσει το σπίτι για είκοσι λίρες μόνο. Το παιδί απέκτησε σπίτι και παντρεύτηκε την καλή του, ενώ το πάθημα του τοκογλύφου κατάντησε ανέκδοτο και όλοι οι κάτοικοι τον περιγελούσαν, μια ιστορία που μέχρι σήμερα ύστερα από εκατό χρόνια οι άνθρωποι τη λένε και να γελούν.

Ο ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ ΦΑΤΑΟΥΛΑΣ

Τα παραμύθια έχουν υπόβαθρο κυρίως την κουλτούρα και την παράδοση των λαών, καθώς και τους θρύλους που δημιουργήθηκαν από παραλογές διηγήσεων ζητημάτων που κινούσαν το ενδιαφέρον των ανθρώπων, και μεταποιημένων αναλόγως πώς εξυπηρετείτο το συμφέρον και η φαντασία τους. Γι αυτό το λόγο πολλές ιστορήσεις και διηγήσεις έχουν κοινή ρίζα, κυρίως όσες βασίζονται στη θρησκεία και στα ήθη και έθιμα του κάθε λαού.

Οι καλικάντζαροι βγαίνουν από τα σκότη της γης κάθε Χριστούγεννα, και γυρίζουν τα σπίτια των χωρικών ψάχνοντας να βρουν χοιρινό κρέας που πολύ τους αρέσει.

Μια φορά ένας καλικάντζαρος φαταούλας που ήρθε στη Χλώρακα να βρει λουκάνικα και κρέας, αλλά έβρισκε παντού κλειδαμπαρωμένα και δεν έβρισκε να φάει, ντύθηκε τη μορφή ανθρώπου και χτύπησε την πόρτα ενός χωρικού ζητώντας του με πολλή επιμονή να του δώσει να φάει. Όμως ο χωρικός ένας σκληροτράχηλος χειροδύναμος γεωργός δεν του έδινε, αλλά ο καλικάντζαρος δεν έφευγε και με πολλή θράσος ζητούσε επίμονα να του δώσει

να φάει κρέας. Ο χωρικός θύμωσε πολύ από την μεγάλη επιμονή του, και αρπάζοντας τον, τον έκαμε τουλούμι στο ξύλο.

Ο καλικάντζαρος αφού τις έφαγε πολύ του κακοφάνηκε, και θέλοντας να τον εκδικηθεί πήρε ύφος μειλίχιο και τον ρώτησε το όνομα του, με μια σκέψη στο μυαλό, αργότερα να επιστρέψει με άλλους καλικάντζαρους και να τον δείρουν. Όμως ο πονηρός χωρικός του είπε πως τον λένε Κανέννας.

Πάει λοιπόν ο Φαταούλας και βρίσκει τους άλλους καλικαντζάρους. Τους είπε πως τον έδειρε ο κανέννας και να πάνε όλοι μαζί να πάρουν εκδίκηση. Οι σύντροφοι του γέλασαν μαζί του νομίζοντας πως ήπια κρασί και μέθυσε. Αυτός όμως ήθελε εκδίκηση, και επέμεινε πολύ, τόσο πολύ, που τους νευρίασε. Για να ησυχάσουν λοιπόν από τη μουρμούρα του, τον έδεσαν σε μια τρεμιθιά έξω από το εκκλησάκι του Μιχαήλ Αρχαγγέλου.

Αφού πέρασαν τα Φώτα και έφυγαν οι καλικάντζαροι, δυστυχώς ξέχασαν τον φίλο τους δεμένο στην μεγάλη τρεμιθιά. Και έμεινε εκεί δεμένος για αιώνες να τον περιπαίζουν τα μι-

κρά παιδιά, και να τον παίρνουν οι νοικοκυρές να τους κάνει τις σκληρές δουλειές.

Αυτή την ιστορία μου διηγήθηκε όταν ήμουν μικρός η στετέ μου η Δεσποινού, επιμένοντας πώς είναι αληθινή, και και πως ο καημένος καλικάντζαρος έμεινε για αιώνες δεμένος στην μεγάλη τρεμιθιά μέχρι πριν ακόμα λίγο καιρό, να κάνει τις δουλειές των νυκοκυρών, και να τον περιγελούν τα παιδιά.

Στον τόπο εκείνο βλάσταιναν πολλές θεόρατες τρεμιθιές πολλών χιλιάδων χρόνων, ώσπου τον τόπο τον αγόρασε η Ζήνα Κάνθερ και τον δώρισε σε Χλωρακιώτες, οι οποίοι όμως τις έκοψαν για να κτίσουν διαμερίσματα και να ανοίξουν δρόμους. Όμως η μεγάλη τρεμιθιά που σε αυτήν ξέχασαν δεμένο τον σύντροφο τους οι καλικάντζαροι, στέκει ακόμα να θυμίζει την παλιά ιστορία, αλλά και το μένος των ανθρώπων που για την ανάπτυξη και την πρόοδο τους δεν δίστασαν παράνομα να κόψουν τα αιωνόβια δένδρα. Η περιοχή από τότε ονομάζεται οι τρεμιθιές της Ζήνας.

Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ

Ο Κατσικοπόδαρος είναι Μέγας Καλικάντζαρος, και είναι ο πιο ελεεινός και ο πιο γρουσουζής από όλους τους άλλους. Όπου βάλει το ποδάρι του φέρνει καταστροφή και αναποδιά. Μια φορά την εποχή των Χριστουγέννων πρίν καιρό σε μια επίσκεψη του στη Χλώρακα, τρύπωσε στο μπακάλικο του χωριού, και καθώς βρήκε πολλές λιχουδιές δεν έλεγε να φύγει. Πέρασαν τα Φώτα, και αυτός ντυμένος σε αόρατη μορφή, έμεινε εγκατεστημένος και έτρωγε ότι έβρισκε στα ράφια.

Τα τρόφιμα και τα γλυκά λιγόστευαν και τα ράφια άδειαζαν, οπότε ο καημένος ο Στάθιος ο μπακάλης κατάλαβε πως στο μαγαζί του εγκαταστάθηκε κάποιος ανεπιθύμητος μουσαφίρης, και καθώς επίσης όλα του πήγαιναν ανάποδα, συμπέρανε πως είχε συγκάτοικο τον Καλικάντζαρο τον κατσικοπόδαρο.

Έφερε αγιασμό και ράντισε, αλλά τίποτα δεν κατάφερε. Έφερε τον παπά και ξόρκισε το κακό, αλλά πάλι τίποτα. Έπεσε σε βαθιά συλλογή και λυπημένος μια νύχτα στην ταβέρνα του χωριού, έλεγε τον πόνο του στον φίλο του τον Βάσο.

Ο Βάσος του λέγει,

-μην στενοχωριέσαι φίλε μου, κάτι θα σκεφτούμε, θα του στήσουμε παγίδα και θα τον πιάσουμε.

Σκέφτηκαν και ξασκέφτηκαν, και αποφάσισαν τι να κάμουν.

Αγόρασαν ωραία γλυκά και τα έβαλαν σε μια άκρη πάνω στο ράφι, και αφού τα σύνδεσαν με σπάγκο και ένα σακούλι γεμάτο αλεύρι παρακάθισαν περιμένοντας.

Όταν ο καλικάντζαρος είδε τα γλυκά, με την αόρατη του μορφή ποταβρίστηκε και τα άρπαξε. Όμως ώ τι κακό γι' αυτόν, τράβηξε μαζί το σακούλι που γέροντας άδειασε το αλεύρι πάνω στο κορμί του. Αμέσως το σώμα του βάφτηκε άσπρο, και πήρε τη μορφή του. Τον βλέπουν οι δυο φίλοι, και αρχίνισαν να τον δέρνουν. Του έδωσαν τόσες πολλές πατσαρκές, που ο καλικάντζαρος ακόμη τρέχει και φεύγει μακριά.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΗΣ ΒΡΕΞΗΣ

Μια φορά ήταν ένας ποταμός, ο ποταμός της Βρέξης έτσι τον έλεγαν, που έτρεχε ήρεμα μέσα σε ένα ξέβαθο φαράγγι. Τα νερά του ήταν καθαρά και μέσα ζούσαν ψάρια και βάτραχοι. Επειδή ήταν αβαθής, οι άνθρωποι τον περνούσαν χωρίς να στήνουν γέφυρες, κάποτε πηδώντας, κάποτε ρίχνοντας μέσα του μερικές μεγάλες πέτρες φτιάχνοντας δρόμους, έτσι που να μην βρέχονται από τα ήρεμα και αργά νερά του. Τα ζώα τον περνούσαν στα μέρη που ήταν λιγότερο βαθιά, και από αυτόν ποτίζονταν άμα διψούσαν. Ξεκινούσε ο ποταμός από τα ψηλά βουνά και κατέληγε στη θάλασσα, αλλά πριν τα γλυκά νερά σμίξουν με τα αλμυρά, ήταν στενός και δύσβατος με καλαμιώνες βάτα και άλλα δένδρα που βλάσταναν στα πλευρά του, ενώ εκεί που έσμιγαν τα νερά πλάταινε και άνοιγε, σχημάτιζε μια μεγάλη ήρεμη και αβαθή λίμνη πάνω στην άμμο του γιαλού.

Δίπλα στον ποταμό τα χωράφια ήταν πέτρινα, ήταν καυκάλλες, δεν μπορούσαν να οργωθούν ούτε να καλλιεργηθούν. Κάτω στην τέλειωση του ποταμού που άρχιζε η θάλασσα, είχε ένα

μικρό κομμάτι γης που ήταν μόνο χώμα, εκεί διάλεξε και έφτιαξε ένα μικρό περβόλι ένας φτωχός και ορφανός νέος που δεν είχε στον ήλιο μοίρα. Με τα χέρια το καλλιεργούσε, με τα χέρια κουβαλούσε νερό και το πότιζε. Ήταν μια δύσκολη ζωή που περνούσε, αλλά κουτσά στραβά τα κατάφερε. Δεν είχε κανένα παράπονο από τα δύσκολα, γιατί του άρεσε μετά την κοπιαστική δουλειά να λούζεται στη λίμνη και ύστερα να ανεβαίνει λίγο πιο ψηλά, να κάθεται και να συνομιλά με τον γέρο ποταμό, με αυτό τον τρόπο άφηνε πίσω του κόπους και στενοχώριες.

Και περνούσε ο καιρός, το παλικάρι αγάπησε μια κοπέλα που κατοικούσε πάνω στο χωριό, την ζήτησε από τον πατέρα της, αλλά αυτός περιπαικτικά του απάντησε πως άμα κατάφερε να γίνει πλούσιος, να του την ξαναγυρέψει.

Ο νταλκάς που είχε ο νέος για την κοπέλα ήταν μεγάλος, έλαβε πολύ σοβαρά υπ όψιν τα λόγια του πατέρα της, καθόταν και σκεφτόταν με παρέα τον ποταμό, τι να έκαννε για να γίνει πλούσιος. Ωσπου μια μέρα τούρθε μια κα-

λή ιδέα, και είπε να την συζητήσει φωναχτά με τον φίλο του τον ποταμό:

-Αν είχα ένα Μύλο και άλεθα τα σιτάρια και τα κριθάρια του κόσμου, γρήγορα θα γινόμουν πλούσιος.

Ήξερε όμως ότι αυτό δεν ήταν μπορετό, γιατί το νερό που έτρεχε στον ποταμό ήταν στον πάτο του φαραγγιού, ήταν πιο χαμηλό από τη γη που ήταν δική του, ώστε δεν θα μπορούσε να γυρίζει το μύλο. Όμως ο ποταμός του απάντησε,

-Εσύ κτίσε το Μύλο, και εγώ θα τον γυρίσω...

Ξεκίνησε το παλικάρι να κτίζει το μύλο, οι χωριανοί τον έβλεπαν και τον περιπαίζαν. Μα ο νέος χωρίς να τους λαμβάνει υπ όψη, συνέχισε να κτίζει. Πέρασε ο καιρός, τέλειωσε το κτίσιμο, και ήταν ένας ωραίος στρογγυλός μύλος. Ύστερα επισκέφτηκε τον τοκογλύφο του χωριού, δανείστηκε χρήματα και αγόρασε τους μηχανισμούς για να γυρίζει και να αλέθει ο Μύλος. Αυτό που παρέμενε ήταν ο ποταμός να γυρίσει τον Μύλο όπως του είχε υποσχεθεί. Δεν ανησυχούσε, ήξερε ότι θα κρατούσε την υπόσχεση του...

Και μια μέρα του χειμώνα ο ποταμός πάνω στα ψηλά βουνά στην αρχή ανακατεύτηκε, ύστερα άρχισε να αναστενάζει, αλλά γρήγορα ανακάλυψε τη χαρά να πηδάει πάνω από τους βράχους, και μ' ένα μουγκρητό άρχισε να ισοπεδώνει δέντρα καλάμια και βάτα, και να ανοίγει δρόμους, πηδώντας πάνω από εμπόδια και ορμώντας ενάντια στους βράχους. Το νερό που κατέβαινε στη θάλασσα έγινε θολό, ανέβηκε ψηλά σχεδόν ισα με τις όχτες. Το ποτάμι κατέβασε νερό από τα βουνά και ψήλωσε η στάθμη μέσα στις όχτες, σχεδόν ισα να ξεχειλίσουν. Πάει το παλικάρι, ανοίγει ένα αυλάκι και οδήγησε το νερό στη φτερωτή του Μύλου, που άρχισε να γυρίζει. Ο κόσμος έτρεξε σε αυτόν, ήθελε να αλέσει το σιτάρι.

Και βλέποντας όλα αυτά και πολλά ακόμα που δεν σας διηγούμαι, το παλικάρι έγινε άρχοντας του χωριού και όλου του τόπου, ύστερα στάθηκε στην άκρη του ποταμού εκεί που έστεκε πάντα, και δύο δάκρυα κύλησαν από τα μάτια του. Είχε τον ποταμό για φίλο του, ήταν πλούσιος και θα παντρευόταν την καλή του, ήταν απόλυτα ευχαριστημένος

ΛΥΠΗΤΕΡΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μια ιστορία λέει ότι σε ένα μέρος στον Καπυρό, τις τελευταίες μέρες του Ιούλη και τις πρώτες του Αυγούστου όταν υπάρχει άπνοια και αυξημένη υγρασία στην ατμόσφαιρα, σκιές με μορφή ανθρώπων εμφανίζονται με την ανατολή του ήλιου να προχωρούν και να χάνονται στη θάλασσα.

Ο «Καπυρός» είναι ένας τόπος που περιβάλλεται από ψηλούς πέτρινους γκρεμούς, και στέκει λίγο ψηλότερα από τη θάλασσα της Χλώρακας. Κατά το γέμμα του ήλιου όταν οι ακτίνες του χτυπούν τη περιοχή, ο τόπος πυρώνει (ζεσταίνει), εξ ου το όνομα Καπυρός. Μέσα σε όλη τη ξεραΐλα υπάρχει μια σταλιά γης καταπράσινη, όπου από ένα λαγούμι τρέχει νερό κι ποτίζει τα ψηλά δένδρα που βλαστούν εκεί.

Στα χρόνια των Τούρκων, οι Έλληνες ήσαν υπό κατοχή και δυσπραγούσαν.

Η φτώχεια ήταν μεγάλη, και πολλοί που είχαν όμορφες γυναίκες έκαναν πως δεν καταλάβαιναν όταν οι Τούρκοι τις καλούσαν για δουλειά, και ακόμα μεριές, από φόβο δεν αρνούνταν κάποιες επισκέψεις Τούρκων στα σπίτια

τους. Όλα συνέβαιναν με σιωπή ανοχής και οι άνδρες χωρίς τιμή, χωρίς να ψηλώνουν το κεφάλι, έμεναν σιωπηλοί.

Ήταν και δυο αδερφές με ένα μικρό εδερόφο που ζούσαν σε μια μικρή κάμαρη, και δυο άτιμοι Τούρκοι τις επισκέπτονταν φανερά και τις ατίμαζαν όποτε γούσταραν εκθέτοντας τες σ όλη την κοινωνία. Ο αδερφός καθώς ήταν μικρός δεν μπορούσε να αντιδράσει, και κανείς δεν τον βοηθούσε να προστατέψει τις αδερφές του. Ήτα ένα ευαίσθητο παιδί που δεν μπορούσε να αντέξει τόση προσβολή, το άχτι τον έτρωγε, δεν μπορούσε άλλο το ρεζίλημα, χτίκιασε, έτσι μια κακιά μέρα πήγε στον Καπυρό και κρεμάστηκε σ ένα ευκάλυπτο που βλάσταινε σιμά στα τρεξιμιό που ανάβλυζε από τη γη.

Τα κακά μαντάτα ταξίδεψαν γρήγορα, τα πήρε ο αγέρας και πήγε μακριά στα ξένα που ζούσε ο Κωνσταντάς ο θεϊός του μικρού παιδιού, ο αδερφός της πεθαμένης μάνας του. Ήταν ένας παλικάράς ανίκητος και χωρίς φόβο στην καρδιά, ένας ανδρειωμένος που δεν είχε άλλον σαν κι αυτόν που μόλις έμαθε τι

εγίνει εθυμώθηκε, και καβαλίκεψε το άλογο του να πάει να πάρει εκδίκηση.

Τα μαντάτα όμως τον επροσπέρασαν και έφτασαν στο μικρό χωριό. Οι Γραικοί κάτοικοι ένιωσαν χαρά καθώς επί μακρόν ταπεινωμένοι και ανήμποροι παρακολουθούσαν σιωπηλά την ατιμία που διέπρατταν οι Τούρκοι επί των μικρών κορασίδων, ενώ φόβος κυρίευσε τα Τουρκιά καθώς γνώριζαν την ανδρειωσύνη του Κωσταντά. Ειχαν ακουστά πως τα έβαλε με ολόκληρο στρατό και δεν νικήθηκε, πως χριζιζόταν τα άρματα με μαεστρία, πως σε όλες μαχες ήταν νικητής.

Και σαν δειλοι, σκέφτηκαν να τον σκοτώσουν δόλια χωρίς να εκτεθούν στον κινδυνο μιας μάχης. Σκέφτηκαν να του στήσουν ενεδρα και να τον φανε μπαμπεσικα.

Κρύφτηκαν στο έμπα του χωριού, και μόλις ο Κωσταντάς εφάνηκε, του έριξαν δύο βόλια και τον σκότωσαν.

Και ύστερα με περισσό θράσος τον έσυραν κωλοσυρτό στο χωριό, και τον πέταξαν κάτω από το δέντρο που σκοτώθηκε το μικρόν παιδίν, χωρίς να επιτέψουν σε κανένα χωριανό να

τον θάψει, παρά να τον αφήσουν να τον φάνε
οι σκύλοι και τα όρνεα

Έτσι λοιπόν άδοξα τέλειωσε η ιστορία του
Κωνσταντή με τέλος τραγικό που δεν άρμοζε
για τη μεγάλη του φήμη, και χειρότερα απ' όλα
τον άφησαν άταφο όπως ένα ψοφίμι.

Και έμεινε ο Κωσταντής άταφος για μέρες,
ώσπου ο Αρχάγγελος Μιχαήλ δεν άντεξε το
άδικο, φύσηξε δυνατό άνεμο κι έφερε άμμο
από τη θάλασσα και τον σκέπασε.

Από τότε πολλές φορές στα μέσα του καλο-
καιριού μες το χάραμα του φού και στην ανα-
τολή του ήλιου, πολλοί ισχυρίζονται ότι έχουν
δει σκιές να περιφέρονται, κάποιοι λένε ότι
πρόκειται για αντικατοπτρισμό που οφείλεται
στη διάθλαση των ηλιακών ακτίνων ανάμεσα
των φυλλωμάτων και της νοτιάς. Πολλοί που
τις παρατήρησαν είπαν ότι είναι ξώρκια, και
κάποιοι πως είναι οι ψυχές του μικρού αδερ-
φού και του παλικαρά του Κωσταντά που δεν
βρίσκουν αναπαμό και περιφέρονται γυρεύο-
ντας εκδίκηση.

Η ΡΗΓΑΙΝΑ ΤΗΣ ΧΛΩΡΑΚΑΣ

Ἡ Ρήαινα εἰσιεν τό παλάτιν της πάνω στην Φάβρικαν. Ὁ Διενής ἤθελε την Ρήαιναν γιά γυναίκα του.

Ἡ Ρήαινα εἶπεν του,

-Ἄν μου φέρεις νερόν στην Πάφον εν νά σέ πάρω άντρα μου.

Ὁ Διενής ἔκαμε τότε το πετραύλακον τζαι ἔφερε τό νερόν που την Τάλαν. Ἡ Ρήαινα, ἄμα ἔφερε τό νερόν, εμετάνωσεν τζαι γέλασε του Διενή. Τότες ο Διενής εθύμωσεν. Εστάθηκεν πάνω στόν Μούτταλλον (λόφον του Κτήματος) τζαι πήρεν μιαν πέτραν τζαι ἔρριψεν της την. Τζιαί η πέτρα στέκει ὡς την σήμερα δίπλα που τον ἄην αγαπητικόν τσαι Μισητικόν, τζιαί φέρει πάνω την σπαθκιάν του Διενή. Ἡ πέτρα ἐν τής ἐμπλασεν. Ἡ Ρήαινα εθύμωσεν τζιαί τζιείνη τζιαί ἔρριψεν του τ' ἀδράχτιν της, μά ἐν του ἐμπλασεν. Τσαι το ἀδράχτιν ἐππεσεν κάτω που τον Μούτταλον, μέσα σ ένα χωράφι της Γλώρακας

Ἡ Ρήγαινα αν και πρόσωπο πραγματικό, η λαϊκή παράδοση της Κύπρου την κατέταξε στους θρούλους και τις παραδόσεις της νήσου. Την συσχετίζει με τον Διγενή και της αποδίδει

πολλά μεσαιωνικά κάστρα, φρούρια και χωριά.

Η Ρήγαινα της Πάφου ήταν μια πανέμορφη κυρά και πολεμίστρια που διαφέντευε τον τόπο από τα Παλαιόκαστρα μέχρι την πόλη της Χρυσοχούς. Κανείς εχθρός δεν μπορούσε να την νικήσει, γιατί ήταν περισσότερο έξυπνη από ένα στρατηλάτη, και κατοικούσε σε καλά οχυρωμένους πύργους. Είχε τον πύργο της στα Κτιστά κοντά στη Χλώρακα μια απέραντη παραλιακή πεδιάδα, που αρχίνιζε από την πέτρα του Ρωμιού και τέλειωνε στον Ακάμα. Οι υπήκοοι της ασχολούνταν με τη γεωργία, καλλιεργώντας ζαχαροκάλαμα, και τεύτλα, παράγοντας ζάχαρη την οποία φόρτωναν σε καράβια στο λιμάνι της Πάφου και τη διακινούσαν σε όλη την σύγχρονη Ευρώπη. Κατασκεύαζαν ζάχαρη σε μια εποχή που η Αφρική ήταν πολύ μακριά από την Ευρώπη, έτσι η Κυπριακή ζάχαρη ήταν περιζήτητη καθώς εύκολα την αποκτούσαν ένεκα των μικρών αποστάσεων. Η ζάχαρη κυρίως κατασκευάζεται από τα ζαχαροκάλαμα, αλλά επειδή τη Κύπρο κατά καιρούς μάζιζαν μεγάλες ανομβρίες, η έξυπνη Ρήγαινα σκέφτηκε να παράγει τη ζά-

χαρη από τα τεύτλα τα οποία δεν χρειάζονταν πολύ νερό για την καλλιέργεια τους.

Ήταν λοιπόν η Ρήγαινα μια καλή βασίλισσα που η εξυπνάδα της ήταν ξακουστή όπως και η πονηριά της, αλλά και η ομορφιά της.

Ο θρύλος λέει πως ο ήρωας Διγενής Ακρίτας άκουσε για την ομορφιά της, και θέλοντας να την γνωρίσει όταν πέρασε από τα μέρη της Πάφου, βλέποντας την την αγάπησε.

Ο Διγενής ήταν ξακουστός Ακρίτας φύλακας των συνόρων του Βυζαντίου, και θέλοντας να απαλλάξει τη χώρα του από έναν επικίνδυνο Σαρακηνό, τον κυνήγησε μέχρι την Κύπρο για να τον εξοντώσει. Τον κυνήγησε λοιπόν, και στο κατόπι του ξεμπάρκαρε στη Μόρφου. Τον είδε μακριά να τρέχει να γλυτώσει, οπότε ακουμπώντας το χέρι του στο βουνό του Πενταδάχτυλου, έδωσε ένα σάλτο για να το φτάσει. Το χέρι του έμεινε αποτυπωμένο στο ψηλό βουνό, και από το σχήμα των δαχτύλων του, ονομάστηκε Πενταδάχτυλος. Ο Σαρακηνός καταδιωκόμενος έφτασε στην Πάφο και μπήκε σε ένα πλοίο να φυγει. Ο Διγενής αφού δεν τον προλάβαινε, άρπαξε μια πέτρα και σημάδεύοντας, την έριξε και βύθισε το πλοίο. Είναι

η πέτρα του Ρωμιού ο θεόρατος μεγαλοπρεπής βράχος που ευρίσκεται στην άκρια της θάλασσας ως σύνορο και σήμα κατατεθέν εκεί που αρχινά η Πάφος.

Φθάνοντας λοιπόν στην Πάφο, συνάντησε τη Ρήγαινα, την αγάπησε και θέλησε να την κάμει γυναίκα του.

Μα η πονηρή βασίλισσα που δεν ήθελε για σύζυγο της ανώτερο της να τη διατάσσει, για να τον αποφύγει του ζήτησε να αποδείξει την αξία του πραγματοποιώντας έναν άθλο. Του ζήτησε να φέρει νερό από τη μακρινή Τάλα για να ποτίζουν οι υπήκοοι της τα ζαχαροκάλαμα και τα τεύτλα.

Μα ο Διγενής που δέχτηκε την πρόκληση της, ήταν υπεράνθρωπος και προς μεγάλη δυσαρέσκεια της έκτισε ένα μακρύ πετραύλακο και έφερε το νερό στους αγρούς και πότισε όλη την παραλία και την πεδιάδα.

Η Ρήγαινα κακοφανισμένη σκέφτηκε τι να κάμει να τον αποφύγει, και αποφάσισε να μπει σε ένα πλοίο να φύγει λίγο καιρό μακριά σε γειτονική φιλική χώρα μέχρι να βαρεθεί και να εγκαταλείψει τη Κύπρο, να πάει στη χώρα του και στη δουλειά του.

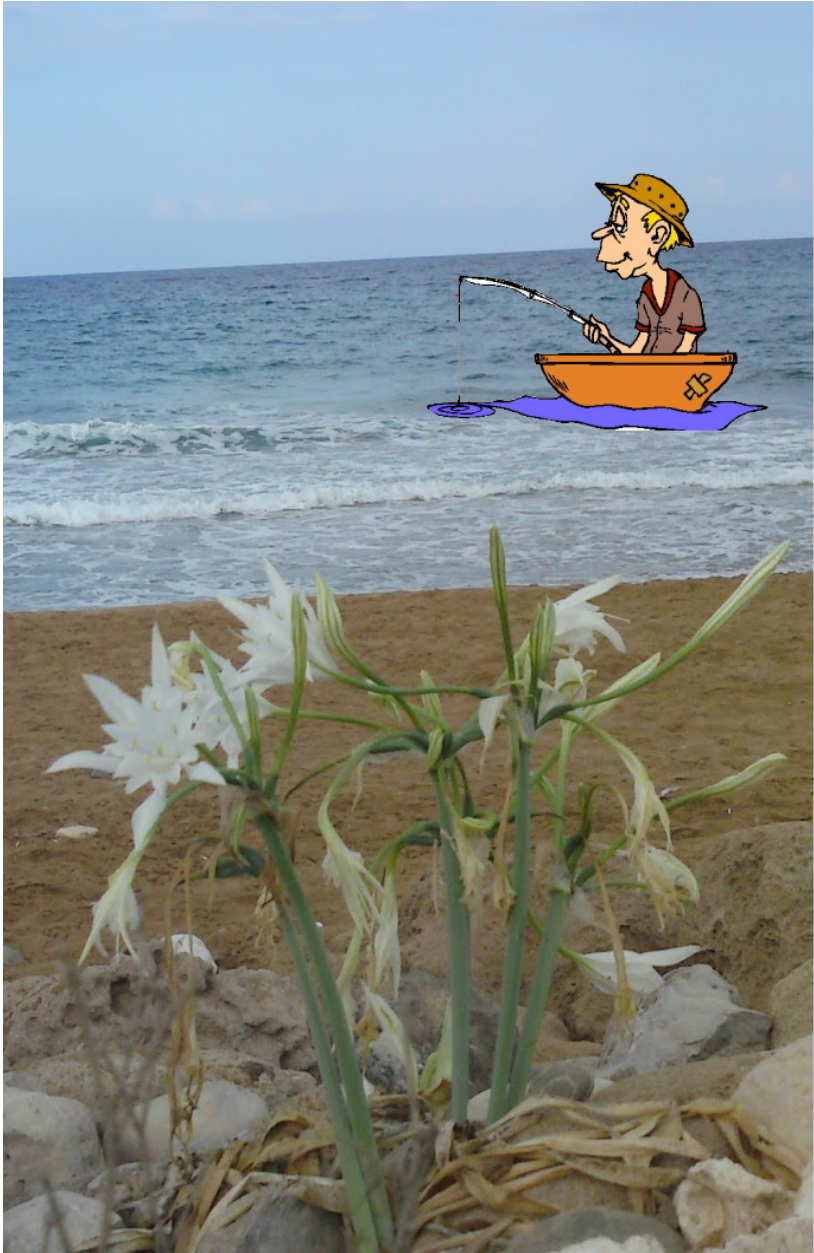
Μα ο Διγενής οργίστηκε και ανεβαίνοντας στο ψήλωμα της Βίκλας στο Μούτταλο, άρπαξε μια μεγάλη πέτρα και την έριξε στο καράβι να το βουλιάξει και να την πνίξει μέσα στα αλμυρά νερά της θάλασσας. Για καλή της τύχη η πέτρα έπεσε λίγο πριν τη θάλασσα, και μέχρι σήμερα ευρίσκεται εκεί δίπλα στον Άη Αγαπητό και Μισητό, και ονομάζεται η πέτρα του Διγενή, και φέρει πάνω του τη σπαθιά του Διγενή, καθώς πάνω της είναι το σημάδι όταν την χτύπισε με το σπαθί του για να την ξεκολλήσει και να την ρίξει στο πλοίο.

Μα η Ρήγαινα οργίστηκε, και ως δεινή και δυνατή πολεμίστρια, άρπαξε ένα θεόρατο κίονα και του τον έριξε να τον σκοτώσει. Έπεσε παραδίπλα του κάτω από το λόφο που στεκόταν σε ένα χωράφι της Χλώρακας που ανήκε στον Νικόλαο Αλεξάνδρου. Ο κίονας είχε ύψος τέσσερα μέτρα και διάμετρο ένα, και ονομάστηκε από τους κατοπινούς αδράχτι της Ρήγαινας, καθώς στην κορφή είχε μια συμμετρική σφαίρα, που του έδινε τη μορφή ίδιο με γιγαντιαίο αδράχτι. Ήταν φυτεμένο μέσα στη γη στον ίδιο αγρό μέχρι το 1963 περίπου που αρχίνισαν οι διακοινοτικές ταραχές μεταξύ

Ελλήνων και Τούρκων, οπότε οι Τουρκοκύπριοι το έκλεψαν και το τοποθέτησαν στην αυλή του σχολείου τους στο κέντρο της συνοικίας του Μουττάλου.

Υ.Γ.

Στα παράλια της Χλώρακας λίγο πριν την τέλειωση του χωριού όπου αρχινά η Κάτω Πάφος, ευρίσκονται κάποια απομεινάκια από το αυλάκι που έκτισε ο Διγενής.

ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΓΙΑΛΟΥ

Στην παραλία του Κοτσιά βλαστούν τα κρίνα του γιαλού, ένα είδος άγριου λουλουδιού σύμβολα της Θεϊκής δημιουργίας και της επιθυμίας των ανθρώπων για την τελειότητα. Είναι λευκά μεγάλα λουλούδια που ξεφυτρώνουν ανθοβολώντας μέσα στη στεγνή έρημη γη, με ένα μοναδικό μεθυστικό άρωμα, κυρίως όταν βραδιάζει.

Μια ιστορία λέει πώς,

μια φορά ένας νεαρός ψαράς με τη βάρκα του που ξανοιγόταν τις νύχτες στα βαθιά για να ρίξει τα δίχτυα του, κατά τον Αύγουστο και Σεπτέμβρη μια χρονιά, όταν έπλεε δυτικά της Χλώρακας, μέσα στις σκοτεινές νύχτες έβλεπε να λαμπιρίζει ένα φως έξω στη στεριά στη μεριά του Κοτσιά, που τον μαγνήτιζε και τον καλούσε. Αρκετές φορές έσυρε τα κουπιά και βγήκε στη στεριά, αλλά κάθε φορά, το λαμπύρισμα έσβηνε.

Αυτό κράτησε αρκετές νύχτες, και αρκετές ήταν οι φορές που παράτησε το ψάρεμα για χάρη της περιέργειας του να μάθει τι ήταν αυτό το λαμπύρισμα που τον μαγνήτιζε.

Του έγινε έμμομη ιδέα, ήταν σίγουρος πώς μια δύναμη του φώναζε, ίσως μια λάμια να τον προσκαλούσε. Έτσι παραδομένος στις σκέψεις αυτές, αποφάσισε πώς έπρεπε να ακολουθήσει το κάλεμα γιατί ήταν το πεπρωμένο και το γραφτό της μοίρας του έτσι να γίνει.

Αφού λοιπόν με τον τρόπο αυτό δεν μπόρεσε να λύσει το μυστήριο, αποφάσισε μια φορά, να πάει από το δείλη να παραφυλάξει έξω στη στεριά, ώστε να διαπιστώσει την αλήθεια, τι ήταν το φως που ένιωθε πως του είχε κάνει μάγια.

Πήγε λοιπόν από ενωρίς το δείλις και διάλεξε ένα ψηλό βράχο όπου από εκιά κρυμμένος, μπορούσε να κατοπτρεύει όλη την παραλία.

Όταν έδυσε ο ήλιος και το σκοτάδι απλώθηκε, είδε από το χωριό μια όμορφη νια να ροβολά την κατηφόρα προς τη θάλασσα, στην παραλία του Κοττσιά. Κρατούσε στο χέρι ένα φανό θυέλλης που περπατώντας το φως τάρασσε και με το κούνημα λαμπίριζε σαν άστρο που τρεμοσβήνει. Μόνη και παντέρμη χωρίς να σκιάζεται για φόβο ή να αροχημά, βάδιζε αγέρωχη και λικνιστή στο στενό μονοπάτι προς την παραλία.

Πολλές οι σκέψεις του παλληκαριού, πολλά τα ερωτήματα του. Κυριευμένος από επιθυμία να λύσει το μυστήριο που τον βασάνιζε τόσες μέρες, αλλά και καθώς την αντίκρισε ένιωσε ένα σκίρτημα στην καρδιά, πήρε θάρρος και της φώναξε και τη ρώτησε τί γυρεύει μέσα στη σκοτεινή νύχτα.

Και αυτή του αποκρίθηκε χωρίς να φοβηθεί, καθώς και αυτή μόλις τον αντίκρισε ένιωσε το ίδιο.

Και του απάντησε πώς τα βράδια ερχόταν να μυρίσει τις σπάνιες ευωδιές από τα κρίνα της θάλασσας, γιατί όταν έπεφτε η νύχτα ανάδυαν περίσσια σπουδαία μυρωδιά.

Ήταν γραφτό ντους τοιουτοτρόπως να γνωριστούν και να ερωτευτούν κεραυνοβόλως, ήταν γραφτό τους να ζαλιστούν από την ευωδιά των σπάνιων λουλουδιών και να αγαπηθούν παράφορα και να παντρευτούν.

Και έμεινε ο τρόπος γνωριμίας τους σαν ένα παραμύθι να το λένουν οι μεγάλοι στα μικρά παιδιά.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΚΟΥΔΗΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ο συγγραφέας Κυριάκος Ταπακούδης γράφει παραμύθια για μικρούς και μεγάλους. Πρόκειται για διδακτικές ιστορίες, παραμύθια για καλές νεράιδες, κακές μάγισσες και όμορφες γοργόνες. Ιστορίες αλληγορικές, γραμμένες με απλότητα και ιδιαίτερη διδακτικότητα.

Η ΜΟΝΑΞΙΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ

Ήταν άνθρωπος με πολυμελή οικογένεια που ανάγινε τα παιδιά του με σκληρή εργασία καθώς έζησε σε πέτρινες και φτωχές εποχές. Έσπερνε και καλλιεργούσε τα χωράφια του αυτός μόνος του με παρέα και βοηθό την γυναίκα του. Ζούσαν αγαπημένοι, και ανάγινε και σπούδασαν με τη βοήθεια του θεού όλα τα παιδιά τους, και ήταν ευχαριστημένοι. Δούλευαν ολημερίς από ενωρίς έως βραδύς, και ήταν χαρούμενοι γιατί τους άρεσε αυτός ο τρόπος ζωής.

Ένωθε ευτυχής, καθώς πίστευε ότι είχε όλα όσα έπρεπε να έχει. Ολιγαρκής δεν αποζητούσε εκτός από τα απαραίτητα. Δεν ήθελε περισσότερο, ένιωθε πλήρης και ευλογημένος από το Θεό.

Ήταν φιλόξενος και είχε το τραπέζι του πάντα στρωμένο για όλους. Πολλές φορές με φίλους ή γειτονους διασκέδασαν, και πολλές φορές έδωσε από τα περισσεύματα του σε φτωχούς και ανήμπορους.

Αγαπούσε όλο τον κόσμο, το ίδιο πίστευε πως τον αγαπούσαν, καθώς αυτό έβλεπε στις συμπεριφορές απέναντι του.

Ο καιρός πέρασε, μοίρασε την περιουσία του στα παιδιά του τα οποία έφυγαν εδώ και εκεί σε διάφορους τόπους, και έμεινε αυτός και η καλή του σύζυγος μονάχοι. Σε μεγάλη ηλικία πλέον μη μπορώντας να εργαστούν όπως πρώτα, κάθε πρωί έζεγναν το γαϊδουράκι τους και ροβολούσαν σε ένα χωραφάκι που κράτησαν για τον εαυτό τους απλά για να περνούν την ώρα τους.

Μια κακιά μέρα όμως η γυναίκα του πέθανε και το μαράζι τον κυρίευσε. Την αγαπούσε πολύ, ήταν μόνο ότι είχε, γι' αυτό ο πόνος του ήταν πολύ μεγάλος. Στενοχωρημένος μέσα σε ένα άδειο σπίτι χωρίς πλέον συντροφιά, βίωνε μια απέραντη μοναξιά. Τα παιδιά του και οι συγγενείς του τον παρηγορούσαν και του εξηγούσαν ότι με τον καιρό θα συνηθίσει και θα το ξεπεράσει.

Πέρασε ο καιρός και συνηθισε τον πόνο, αλλά η μοναξιά του ήταν αφόρητη, δεν μπορούσε να την αντέξει. Μόνος και έρημος χωρίς καμιά συντροφιά αφού τα παιδιά του και τα εγγόνια του ζούσαν μακριά, βίωνε την απόλυτη μοναχικότητα, σε μια απέραντη μοναχικότητα που του τριβέλιζε και του μάγκωνε το νου. Αυτός

που έζησε μια ολόκληρη ζωή έχοντας κάθε λεπτό δίπλα του τη συντροφιά της, αυτός που αμέτρητα χρόνια δουλεύοντας από πρωί έως βραδύς είχε μια πλήρη απασχόληση, τώρα έμεινε μόνος και δεν είχε να κάνει κάτι, και οι σκέψεις του κόλλησαν στο παρελθόν και ένιωθε μόνος, απόλυτα μόνος μέσα σε μια απεριόριστη μοναξιά που του δημιουργούσε άγχος και πόνο.

Βαρέθηκε τη ζωή και παρακαλούσε το Θεό να τον πάρει κοντά του να πάψει να πονεί και να στεναχωριέται. Βαρέθηκε να ζει αφού δεν είχε πλέον ένα σκοπό, δεν είχε δίπλα του κανέναν εκτός από τη μοναξιά του, αυτή τη μοναξιά που συμπαραλιάζει τις αντοχές και σπάζει τα νεύρα προκαλώντας ατελείωτο στρες στο μυαλό, στην καρδιά, στην ψυχή.

Μαζί με τη γυναίκα του, θυμάται, πόση χαρά ένιωθαν όταν σε κάποιες γιορτές έρχονταν τα παιδιά τους με τα εγγόνια τους και γέμιζε χαρούμενες φωνές η αυλή και η πλάση γύρω. Έστρωναν το μεγάλο τραπέζι και κάθονταν όλοι και ήταν όλα χαρά Θεού. Θυμάται τα εγγόνια του να τον περιτριγυρίζουν και αυτός ως ο καλός παππούς, ήταν ο αγαπημένος ή-

ρωας τους. Τους έλεγε πάντα ναι, ότι και να του ζητούσαν. Όταν ακόμα καμιά φορά η γιαγιά τους έλεγε όχι, αυτός κρυφά τους έκανε τα χατίρια. Θυμάται ακόμα τα παιδιά να μαλώνουν με τους γονείς, αλλά με αυτόν καμιά φορά. Όλο τον άκουγαν και όλο τον αγαπούσαν. Όμως πάνε εκείνες οι εποχές, πάει η σύζυγος του, τα παιδιά του τράβηξαν τον δρόμο τους, και αυτός έμεινε εδώ, μοναχός στην έρμη μοναξιά του και στην μεγάλη του στεναχώρια.

Μέσα σε αυτές τις κακές σκέψεις μια μέρα, χτύπησε το τηλέφωνο. Το σήκωσε και μόλις άκουσε τη φωνή, το πρόσωπο του αναγάλλιασε, και ένα χαμογέλιο άνθισε στο πικραμένο του χείλι. Στην άκρια της γραμμής ήταν ο εγγονός του που είχε το όνομα του, και χαρούμενα τον ρώτησε τι κάνει και του είπε πως τον πεθύμησε, και πως θα ερχόταν στο χωριό να κάμει μαζί του το φετινό καλοκαίρι.

Οι επόμενες μέρες ήσαν γεμάτες και πυρετώδεις για τον γεράκο. Καθάρισε το σπίτι από γωνιάς, κλάδεψε τα δένδρα στην αυλή, καθάρισε τα αγριόχορτα, ασβέστωσε το σπίτι και μπογιάτισε τις πόρτες. Χωρίς να έχει βαριεστιμάρα πλέον, με νέα πνοή και όρεξη στρώ-

θηκε στη δουλειά και γεμάτος προσμονή περιμένε την επίσκεψη του αγαπημένου του εγγονού.

Και όταν τα απογεύματα κουρασμένος έγερνε στην παλιά αναπαυτική να ξεκουραστεί, σκεφτόταν πόση χαρά προκαλούν στους γέρους τα αγαπημένα τους πρόσωπα και πόσο εύκολα γεμίζουν την ζωή τους διώχνοντας πέρα την σκληρή μοναξιά που μόνο θλίψη και κατάθλιψη τους προκαλεί.

ΤΑ ΑΥΓΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΛΑΘΙΑ

Μια φορά παλιά έναν καιρό ήταν ένα παλληκάρι που αποφάσισε να παντρευτεί και να νοικοκυρευτεί. Κάθισε με τη μάνα του λοιπόν, και σκέφτηκαν όλες τις κοπέλες του χωριού και των περιχώρων, για να βρουν ποια από όλες άρμοζε στον κανακάρη.

Τις παλιές εποχές οι γαμπροί ήσαν περιζήτητοι και για να καταλήξει ένα συνοικέσιο, εξαρτιόταν κατά μέγα μέρος από την προίκα που θα είχε η νύφη.

Η προίκα ήταν ένας θεσμός, ένα έθιμο κατά το οποίο η οικογένεια παραχωρούσε περιουσία στη νύφη που θα παντρευόταν, και προϋπήρχε από τα αρχαία χρόνια. Ήταν ένα έγγραφο γάμου ενυπόγραφο που ονομαζόταν προικοσύμφωνο και σε αυτό αναγραφόταν η προίκα της νύφης.

Οι γονείς προσπαθούσαν από τα μικρά χρόνια κάθε κόρης μέχρι να την λογιάσουν, να της ετοιμάσουν την προίκα ώστε πόσο μεγάλη θα ήταν, να βρουν τον ανάλογο γαμπρό. Η προίκα αποτελείτο από χωράφια, σπίτια, χρήματα, ζώα, δένδρα, πηγάδια, χρυσαφικά και ασημικά.

-Μάνα, της λέει το παλληκάρι, η γειτονοπούλα μας είναι όμορφη και την αγαπώ πολύ, θα ήθελα να την ζητήσουμε.

-Όχι γιέ μου, αυτή είναι φτωχή, δεν έχει στον ήλιο μοίρα. Μπορεί να την αγαπάς, αλλά με την αγάπη μόνο, το στομάχι δεν γεμίζει. Αλλά αντιθέτως στο διπλανό χωριό ζει μια κοπέλα από μεγάλο σόι και διαθέτει μεγάλη προίκα. Έχει πολλά χωράφια και μισταρκούς που τα δουλεύουν, και αν εσύ την πάρεις, θα γίνεις άρχοντας. Είσαι πολύ όμορφος και δουλευταράς, και είμαι σίγουρη πως ο πατέρας της με χαρά θα σε ήθελε για γαμπρό του.

Στο νέο άρεσαν τα λόγια της μάνας του, και σκέφτηκε πως με τόσα μάλια, ίσως εύκολα θα ξεχνούσε την αγάπη που είχε για τη γειτονοπούλα του. Είπε στη μάνα του πως δεν έχει αντίρρηση να την δει, και μετά να αποφασίσει.

Όταν όμως την αντίκρισε, ένας κόμπος έδεσε την καρδιά του καθώς ήταν κακάσχημη, κοντή και με καμπούρα. Αποφάσισε πως δεν την ήθελε, αλλά η μάνα του με λόγια προσπάθησε να τον πείσει πως αξία περισσότερη από την ομορφιά είχαν τα χρήματα. Του είπε πολλά, του

τα έλεγε κάθε μέρα, και προσπαθούσε να τον πείσει.

Το παλληκάρι έπεσε σε σκέψεις. Από τη μια σκεφτόταν την αγάπη που είχε στην καρδιά και την μιζέρια της φτώχειας την οποία θα διαβιούσε ένεκα αυτής, από την άλλη σκεφτόταν τα πολλά πλούτη και την κοινωνική θέση που θα αποκτούσε. Έπεσε σε μεγάλο δίλημμα. Δεν μπορούσε να αποφασίσει και ζητούσε χρόνο να σκεφτεί καλά, διότι αφορούσε τον υπόλοιπο βίο της ζωής το, εξηγούσε στη μάνα του. Αν παντρευόταν την όμορφη θα ζούσε στις αγκάλες της πελάγη ευτυχίας αλλά μια φτωχή ζωή, αν παντρευόταν την άσχημη θα ήταν δυστυχισμένος από αγάπη, αλλά μεγάλος άρχοντας και με πλούσια ζωή .

Οι μέρες περνούσαν και το παλληκάρι δεν μπορούσε να αποφασίσει γιατί το δίλημμα ήταν μεγάλο, καθώς επιθυμούσε να έχει και την όμορφη κόρη, αλλά και τα μεγάλα πλούτη.

Οι μέρες έγιναν μήνες, έγιναν χρόνια, απόφαση όμως δεν μπορούσε να πάρει. Στο τέλος οι νύφες παντρεύτηκαν άλλους, και αυτός απόμεινε ανύπαντρος και μαγκούφης. Έχασε τα αυγά, έχασε και τα καλάθια.

Η ΑΜΟΙΒΗ ΤΗΣ ΤΙΜΙΟΤΗΤΑΣ

Μια φορά έναν καιρό σε ένα μακρινό χωριό, ζούσε μια πτωχή πολύτεκνη οικογένεια. Δούλευαν όλοι σκληρά για να ζήσουν, αλλά η ζωή στην εξοχή ήταν δύσκολη. Ήσαν άκληροι και αναγκάζονταν να ξενοδουλεύουν, όμως και οι άλλοι χωριανοί ήσαν το ίδιο πτωχοί και δεν μπορούσαν να τους βοηθήσουν καθώς το χωριό είχε άγονη και κακοτράχαλη γη. Παρ' όλη την φτώχεια τους, ήσαν άνθρωποι καλοί Χριστιανοί και υπέμεναν με υπομονή τα πάνδεινα με την προσευχή στο στόμα τους και την καλοσύνη στην καρδιά τους. Ζούσαν ενάρετο βίο σύμφωνα με τις καταβολές του Χριστού, καταβολές τα οποίες δίδασκαν στα παιδιά τους, που τις άκουαν υπάκουα και με ευλάβεια.

Το μεγαλύτερο από τα παιδιά ένα καλοκάγαθο αγόρι, βλέποντας την δυστυχία της φτώχειας τους, παρακαλούσε να μεγαλώσει γρήγορα και να πάρει των οματιών του να πάει στην μεγάλη πόλη όπου εκεί υπήρχαν περισσότερες ευκαιρίες όπως πίστευε, να γυρέψει δουλειά, ότι δουλειά, και να δουλέψει σκληρά.

Όταν μεγάλωσε ολίγον το λοιπόν, τους αποχαιρέτησε και τους υποσχέθηκε ότι θα γύριζε πίσω μόνον πλούσιος, για να μπορέσει να τους βοηθήσει.

Με ένα σχεδόν άδειο βουρτί στον ώμο, ξεκίνησε το μεγάλο ταξίδι. Περιπάτησε μέρες και κοιμήθηκε νύχτες κάτω από τα άστρα, έχοντας για τροφή άγρια χόρτα της φύσης. Κουράστηκε, πείνασε, απελπίστηκε, αλλά επιμένοντας έφτασε στον πολυπόθητο προορισμό.

Πτωχός και ρακένδυτος, πήρε τον μεγάλο δρόμο μέσα στην πόλη και περπατώντας χάζευε και θαύμαζε όσα έβλεπε.

Έβλεπε τα όμορφα μεγάλα κτίρια, τους πλατιούς δρόμους και τα ωραία αυτοκίνητα που κυλούσαν το ένα πίσω από το άλλο, έβλεπε στα πεζοδρόμια καλοντυμένους ανθρώπους να περπατούν βιαστικά.

Έβλεπε μαγαζιά διαφόρων ειδών, εστιατόρια με πελάτες να γεύονται ωραία φαγητά και η κοιλιά του γουργούριζε.

Έβλεπε ωραία κοστούμια φορεμένα σε κούκλες μέσα σε βιτρίνες και σκεφτόταν ο άμοιρος αν είχε ο ίδιος ένα δικό του.

Έβλεπε ωραία δερμάτινα παπούτσια με διάφορα σχέδια να φιγουράρουν πάνω σε καλαπόδια και σκεφτόταν τα δικά του καταφαγωμένα και τρύπια από την πολυκαιρία.

Περπατούσε μέσα στην πόλη και παρακαλούσε το Θεό να του δώσει φώτιση τι να κάμει. Ήξερε πως έπρεπε να αρχίσει να ερωτάει όλους, μα όλους, μέχρι να βρει μια πρώτη δουλειά, ότι ναναι.

Οι σκέψεις του έτρωγαν το νου, αλλά και ο θαυμασμός για όσα πρωτόγνωρα θαυμαστά έβλεπε, του έδιναν μια παρηγοριά ότι όλα θα έβαιναν καλώς. Εξ άλλου είχε πίστη στο Θεό, πίστευε πως θα τον βοηθούσε αυτός.

Το δείλι έπεσε και το φως της ημέρας άρχισε να σβήνει. Δεν φοβόταν τη νύχτα, θα έβρισκε ένα παγκάκι απόμερο να ξεκουραστεί μέχρι την επόμενη που με το φως μιας καινούργιας μέρας θα άρχιζε την αναζήτηση εργασίας. Είδε λίγο μακρύτερα ένα αλσύλλιο με ψηλά δένδρα και εκίνησε κατά εκεί, πιστεύοντας ότι θα έβρισκε ένα παγκάκι να γύρει να ξαποστάσει.

Μόλις όμως έστριψε ένα δρόμο, βλέπει στα πόδια του πάνω στο πεζοδρόμιο ένα πουγκί.

Έσκυψε και το μάζεψε, και το ένιωσε βαρύ, γεμάτο. Το άνοιξε και με χαρά το είδε γεμάτο χρυσά νομίσματα.

Έκπληκτος από την αναπάντεχη τύχη έμεινε να συλλογιέται μήπως ήταν ένα όνειρο στον ξύπνιο του, ή μία απτή πραγματικότητας, μια καλή τύχη σταλμένη από τον Θεό σ' αυτή τη δύσκολη συγκυρία της ζωής του.

Και ασυναίσθητα περπατώντας, τα βήματα του τον οδήγησαν σε ένα μαγαζί με ολόφωτες βιτρίνες που μέσα διαφήμιζαν ενδύματα κομψά καλοραμμένα. Και πάλιν ασυναίσθητα σκέφτηκε πώς όλα ήταν κισμέτι της τύχης, έτσι μπήκε και ψώνισε και ντύθηκε με ρούχα καλά και όμορφα.

Υστερα πήγε σε ένα εστιατόριο και χόρτασε την πείνα του με τα καλύτερα φαγητά.

Και ύστερα χορτασμένος γύρεψε ένα ξενοδοχείο και σε ένα όμορφο δωμάτιο ξάπλωσε να κοιμηθεί.

Αλλά πού να τον βρει ο ύπνος καθώς το μυαλό του ασταμάτητα γυρόφερνε στην καλή του τύχη.

Στην πολλή ώρα αποκοιμήθηκε, αλλά στον ύπνο του ξυπνούσε και πεταγόταν πάνω ανή-

συχος. Σκεφτόταν ότι το πουγκί δεν ήταν δικό του, και ήταν κλεψιά να το κρατήσει. Πτωχός αλλά ακεραίου χαρακτήρος, ήξερε πως δεν του άνηκε ο θησαυρός. Από την άλλη σκαφτόταν πως «Ο ευρών αμειφθήσεται» και έτσι δικαιούται να κρατήσει τα ευρήματα και να έχει μια ζωή πλουσιοπάροχη.

Με αυτές τις σκέψεις ξανακοιμήθηκε.

Κυρίως η ηθική ενός ατόμου αξιολογείται από τις πράξεις του όταν αυτές μένουν εν κρυπτω, και κυρίως όταν με αυτές ζημιώνει ο ίδιος τα μέγιστα. Μεγαλωμένος ανάμεσα σε ενάρετους γονείς, ήξερε πως η συνείδηση του δεν θα του επέτρεπε να κρατήσει κάτι που δεν ήταν δικό του. Και αν ξόδεψε λίγα για να ντυθεί και να φάει, θα το μαρτυρούσε στον ιδιοκτήτη όταν θα τον έβρισκε.

Αυτό λοιπόν αποφάσισε να κάμει όταν το πρωί ξύπνησε ξεκούραστος και με καθαρό μυαλό ξεχώρισε το σωστό από το λάθος. Αφού ρώτησε τον ξενοδόχο, πήγε στην αστυνομία και τους εξήγησε τα καθέκαστα, τους παρέδωσε τον θησαυρό, και ήσυχος με την συνείδηση του, ξεκίνησε την περιπλάνηση τους μέσα στους μεγάλους δρόμους ψάχνοντας μια

δουλειά, ότι δουλειά. Κατέληξε σε μια αγορά όπου βρήκε μια χαμαλοδουλειά να κουβαλάει τσουβάλια γεμάτα πατάτες. Χωρίς να βαρυγκωμά από το βαρύ φορτίο, όλη μέρα εργαζόταν σκληρά, και τις νύχτες κοιμόταν κάτω από ένα μικρό υπόστεγο εκεί δίπλα στον χώρο εργασίας του. Τα καλά ρούχα που αγόρασε λερώθηκαν και σκίστηκαν, και έμοιαζε ξανά από την αρχή ένας πτωχός και ρακένδυτος νέος.

Πέρασε καιρός, και μέρα τον φώναξαν να πάει στο μεγάλο αφεντικό, στο μεγάλο γραφείο του, που τον ήθελε.

Γεμάτος περιέργεια και με μια ανησυχία στην καρδιά μήπως τον διώξουν από τη δουλειά, έκαμε ότι του είπαν. Βρήκε την μεγάλη πόρτα και την χτύπησε. Μπήκε μέσα και αντίκρισε ένα σκληροτράχηλο αφεντικό να κάθεται πίσω από ένα μεγάλο γραφείο. Με αγωνία στάθηκε συνεσταλμένα σε μια άκρια και περίμενε τα κακά μαντάτα.

Αλλά τα μαντάτα ήσαν καλά. Με πολλή χαρά έμαθε πως το πουγκί που παρέδωσε άνηκε σε αυτόν, και αυτός ήθελε να τον ανταμείψει. Και αναγνωρίζοντας την μεγάλη του τιμιότητα

και το ακέραιον του χαρακτήρα του, τον όρισε μετά από αυτόν δεύτερο αφεντικό, με απεριόριστες εξουσίες στην μεγάλη επιχείρηση.

Και ο τίμιος νέος δια της καλής του πράξεως αμείφτηκε τα μέγιστα, και εκπλήρωσε τα όνειρα του και ότι άλλο επιθυμούσε στη ζωή του.

Και σκέφτηκε ο τυχερός νέος ότι, -όταν συμπεριφέρεσαι τίμια στους άλλους, με τον ίδιο τρόπο που θα ήθελες εκείνοι να συμπεριφέρονται σε εσένα, η αμοιβή είναι αμοιβαία εκατέρωθεν.

ΠΩΣ Ο ΛΥΚΟΣ ΕΓΙΝΕ ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ο λύκος είναι άγριο σαρκοφάγο και αιμοδιψή ζώο, που του αρέσει το ωμό κρέας και το αίμα. Του αρέσει να κυνηγάει και να σκοτώνει τα θηράματα του. Η σχέση του με τον άνθρωπο είναι ο ένας να φοβάται τον άλλο, παρ' όλα αυτά ο άνθρωπος κυνηγάει και σκοτώνει το λύκο για τη γούνα του, και ο λύκος όταν είναι πεινασμένος επιτίθεται σε ζώα και σε ανθρώπους.

Η εξημέρωση του λύκου παλιά ήταν ακατόρθωτη καθώς ήταν άγρια και περήφανα ζώα που αγαπούσαν την ελευθερία τους. Όμως μια εποχή όταν τα δάση αποψιλώθηκαν είτε από ανομβρίες είτε από κεραυνούς και πυρκαγιές, και δύσκολα εύρισκαν τροφή και πεινούσαν τόσο πολύ, κάποιοι λύκοι ριψοκίνδυνοι, πλησίαζαν καταυλισμούς και έτρωγαν αποφάγια των ανθρώπων.

Μια φορά μια αγέλη λύκων που για μέρες δεν εύρισκαν τροφή και είχαν αγριέψει πολύ, παρ' όλο που φοβούνταν τον άνθρωπο, πλησίασαν σε ένα χωριό με σκοπό να επιτεθούν σε καμιά στάνη με ζώα. Παραφύλαξαν ώρες πολλές, αλλά οι άνθρωποι είχαν λάβει τα μέτρα τους

και η επίθεση ήταν αδύνατη. Οι μάντρες των ζώων ήσαν ψηλές και στερεές, ενώ σκύλοι φύλακες πρόσεχαν έτοιμοι να γαυγίσουν και να προειδοποιήσουν τα αφεντικά τους.

Έτσι οι λύκοι αποτραβήχτηκαν στο δάσος και το πονεμένο ουρλιαχτό τους ανατριχιαστικό μέσα στη νύχτα, έφτανε στους ανθρώπους και τους φόβιζε. Άναβαν φωτιές για να τους κρατήσουν μακριά, και είχαν τα όπλα τους έτοιμα να τους σκοτώσουν.

Από τη μεγάλη πείνα ένας λύκος ξεθάρρεψε περισσότερο και πλησίασε κοντά σε μια μεγάλη φωτιά. Μέσα στις αναλαμπές της παρατήρησε ένα σκύλο καλοταϊσμένο και ευτραφή να ξαπλώνει με ραχάτι και να λαγοκοιμάται.

-Τι ωραία ζουν τα σκυλιά επειδή είναι φίλοι με τον άνθρωπο, σκέφτηκε.

Χωρίς να δείξει τα δόντια του, με φιλικότητα πλησίασε τον σκύλο και έπιασε κουβέντα μαζί του.

-Εσύ ξάδερφε, φαίνεται να περνάς καλά, δεν χρειάζεται να βγεις κυνήγι για να βρείς τροφή, άσε που δεν υπάρχει πλέον αρκετή για όλους μας, καθώς έχεις τους ανθρώπους να σε ταιΐζουν και να σε φροντίζουν.

-Ναι, έχεις δίκαιο, γι αυτό αν αντέχεις να σε έχουν δεμένο με ένα λουρί, έλα και εσύ να γίνεις φύλακας των ανθρώπων και θα έχεις όσο φαγητό θέλεις, του απάντησε ο σκύλος.

Ο λύκος όταν άκουσε πως θα τον έχουν δεμένο με λουρί, πολύ του κακοφάνηκε. Πως ήταν δυνατόν αυτός, ένας περήφανος λύκος που του άρεσε η ελευθερία να δεχτεί να τον δέσουν με λουρί και να γίνει φύλακας των ανθρώπων;

Γύρισε και έφυγε και πήγε στην αγέλη των λύκων και μαζί τα μεσάνυχτα άρχισαν το πονεμένο ουρλιαχτό τους.

Όταν πέρασαν ακόμα λίγες μέρες, δεν άντεξε την πείνα και ξεθαρρεμένος από την προηγούμενη φορά, πήγε να συναντήσει τον καινούργιο του φίλο, τον φύλακα των ανθρώπων, τον σκύλο.

Έτσι έγινε ο πρώτος λύκος φίλος των ανθρώπων, πιστός φύλακας που τους πρόσεχε και τους προστάτευε.

ΜΙΣΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ

Ένας νέος αναρωτιόταν γιατί κάποιοι άνθρωποι είναι καλοί και κάποιοι κακοί. Τους έβλεπε γύρω του να συμπεριφέρονται άλλοι με καλοσύνη και άλλοι με αδιαφορία ή και κακία χωρίς κανένα φαινομενικό λόγο. Σκεφτόταν μήπως ήταν στη φύση τους, ή εκ κληρονομιάς. Ρωτούσε τους πάντες μα κανενός η απάντηση, δεν ήταν ικανοποιητική.

Άλλοι του έλεγαν πως είναι θέμα διαπαιδαγώγησης, άλλοι θέμα συνθηκών διαβίωσης, και άλλοι θέμα περιβάλλοντος χώρου. Κατάλαβαινε πως όσα του έλεγαν είχαν μια βάση, αλλά δεν έμενε απόλυτα ικανοποιημένος. Εκ της φύσεως του ήταν φιλομαθής και αναζητούσε τις ολοκληρωμένες αλήθειες, γι' αυτό θέλοντας να βρει τη σωστή απάντηση, συνέχιζε να ψάχνει.

Μέχρι όπου κάποια μέρα τυχαία συνάντησε έναν ηλικιωμένο σοφό και τον ρώτησε, και εκείνος του είπε μια ιστορία.

Ήταν ένα μικρό αμπελοχώρι πάνω στα βουνά όπου οι κάτοικοι μεταξύ τους είχαν αγάπη και αλληλοβοήθεια. Με τη σειρά όλοι βοηθούσαν στη συγκομιδή των σταφυλιών, και όταν ο

τρύγος τέλειωνε έστρωναν τρικούβερο γλέντι και όλοι μαζί διασκέδαζαν και χαίρονταν. Δεν ήθελαν τίποτα να χωρίσουν, δεν αποσκοπούσε κανένας στα αγαθά του άλλου, παρά ο ένας έδινε στον άλλο. Έτσι βρήκαν τα πράγματα από τους προγόνους τους και έτσι τα ευνέχιζαν.

Μια φορά όμως, πλιατσικάδες ληστές πέρασαν από τα μέρη τους. Άρπαξαν τα αγαθά τους, βίασαν μάνες και κόρες, κατάσφαξαν τους πάντες και αφάνισαν το χωριό.

Ένα μικρόν παιδί γλύτωσε, καθώς η μεγαλύτερη του αδερφή το έκρυψε σε ένα σωρό θάμνους, όπου από την κρυψώνα του παρακολούθησε τη σφαγή και τη λεηλασία. Είδε την κακία των ανθρώπων και έφριξε, και φοβήθηκε, και δεν έβγαλε μιλιά, και λούφαξε, μια και δυο και τρεις μέρες, ώσπου το βρήκε ένας διαβάτης και το συμπόνεσε. Το πήρε μαζί του στο σπίτι του και το ανάγλωσε με αγάπη και καλοσύνη, το έκανε δικό του παιδί. Του δίδαξε τα χρηστά ήθη και τις διδασκαλίες του Χριστού, του έμαθε τι πάει να πει αγάπη, πώς να αγαπά, πώς να αγαπιέται.

Το παιδί μεγαλώνοντας και λαμβάνοντας απεριόριστη αγάπη, εντούτοις δεν μπορούσε να ξεχάσει εκείνο το κακό. Μέσα του πάλευαν αντίθετα αισθήματα. Μεγάλο μίσος για εκείνους, και απέραντη αγάπη για ετούτους. Επιθυμούσε να εκδικηθεί εκείνους, επιθυμούσε επίσης όση αγάπη έλαβε να ανταποδώσει.

Με αυτό τον τρόπο λοιπόν μεγάλωνε, έχοντας μέσα στη ψυχή του δύο άκρως αντίθετα αισθήματα, δύο τάσεις, δύο βασικά ένστικτα να αντιπαλεύουν.

Το κακό και ότι συμβολίζει δηλαδή μίσος, θυμό, εκδίκηση, καταστροφή.

Και το καλό με ότι συμβολίζει επίσης, δηλαδή αγάπη, καλοσύνη, ευγένεια, ευσπλαχνία.

Ο γέρο σοφός σταμάτησε τη διήγηση και έμεινε σιωπηλός αφήνοντας τον νεαρό να αναρωτηθεί. Έμεινε και το μικρόν παιδί σκεφτικό για ένα λεπτό και μετά ρώτησε τον γέρο,

-Και ποιο ένστικτο κέρδισε;

- Αυτό που τάισε περισσότερο,
του απάντησε ο γέρο σοφός.

ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΔΕΝ ΦΕΡΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ

Μια φορά ήταν ένας χαρούμενος και ευτυχησμένος άνθρωπος που ζούσε με την οικογένεια του στην άκρη του χωριού. Καλλιεργούσε ένα χωραφάκι που με πολλή ιδρώτα το όργωνε και το περιποιόταν, και αυτό πλουσιοπάροχα του έδινε τους καρπούς του. Δεν ήταν πλούσιος, αλλά ούτε φτωχός. Με την σκληρή εργασία του κατάφερε να έχει τα απαραίτητα προς το ζείν, και να συντηρεί αξιοπρεπώς την οικογένεια του.

Είχε μια καλή σύζυγο και δυο μικρά παιδιά, που και αυτά βλέποντας όλη τη χαρά γύρω τους που πήγαζε από τον νοικοκύρη της φαρμακίας, ήσαν επίσης χαρούμενοι. Είχαν αγάπη μέσα τους, και μια καλή κουβέντα για όλους. Δεν ζήλευαν κανένα και αγαπούσαν όλους, και όλοι αγαπούσαν αυτούς.

Ένεκα της εσωτερικής αυτής αγάπης, γύρω στην ατμόσφαιρα διαχεόταν γαλήνη και ηρεμία. Ένεκα της χαράς που εξέπεμπαν, στην αυλή γύρω τους επικρατούσε χαμογέλιο και αισιοδοξία. Ήσαν καλοσυνάτοι, ταπεινοί και φιλεύσπλαχνοι. Είχαν τις χάρες όλες οι οποίες πήγαζαν από τις καρδιές τους και τις

μετέδιδαν ακόμα και στους γύρω μίξερους γείτονες τους. Δεν χρειάζονταν πλούτη πολλά για να είναι ευτυχισμένοι. Με την άδολη αγάπη τους ένιωθαν πλήρεις, και χωρίς έγνοιες και μαράζια, χωρίς στεναχώριες και άγχος, είχαν την υγεία τους καθώς η ηρεμία και η αγάπη βοηθούν τους ανθρώπους να μην αρρωστούν.

Οι άλλοι άνθρωποι τους ζήλευαν αλλά και τους θαύμαζαν, και όλοι αποζητούσαν τη συντροφιά τους για να νιώσουν και αυτοί χαρούμενοι καθώς ήξεραν πως η αγάπη και η χαρά εύκολα μεταδίδεται όταν πραγματικά υπάρχει. Όλοι επιθυμούσαν να πάρουν λίγη από την ακτινοβολία και τη θετική ενέργεια που πήγαζε εκ της θετικής τους αύρας.

Στην απέναντι γειτονιά ζούσε ένας άρχοντας με πολλά πλούτη, αλλά χωρίς χαρά στο μεγάλο σπιτικό του, και έγνοιες πολλές τριβέλιζαν το μυαλό του. Ενώ έδειχνε να έχει όλα τα καλά καθώς είχε πλουσιοπάροχη ζωή, εντούτοις η πραγματικότης ήταν άλλη. Μέσα στους τοίχους της μεγάλης οικίας, υπήρχε αλαζονεία, υπεροψία, και κενοδοξία. Όλα προερχόμενα από μια απληστία που είχε κυριεύσει τους έ-

νοικους, όλα προερχόμενα από μια μανία που τους κυρίευσε να συσσωρεύουν όλο και περισσότερο πλούτο. Δεν υπήρχε χαρά, αλλά κατήφεια και θλίψη, δεν υπήρχε ξεγνοιασιά, αλλά σκοτούρες και σκέψεις.

Έβλεπε λοιπόν ο πλούσιος νοικοκύρης τους απέναντι γειτόνους του και αναρωτιόταν πως ήταν δυνατόν αυτοί ενώ πτωχοί στο σπιτικό τους να πλημυρίζει η χαρά, και στο δικό του η μιζέρια και η κατάθλιψη.

Και όλο σκεφτόταν το ζήτημα, ώσπου κατέληξε στο συμπέρασμα πώς με τα χρήματα μόνο, δεν αποκτάται η ευτυχία, παρὰ μόνον τα πολλά πλούτη πολλές φορές χαλούν τους ανθρώπους, και σκέφτηκε να κάνει ένα πείραμα.

Έβαλε σε ένα πουγκί κάμποσα χρυσά νομίσματα, και το άφησε έξω από το σπιτάκι του γείτονα του. Ανοίγοντας την πόρτα ο καλός ανθρωπάκος, βρήκε το πουγκί. Αμέσως σχηματίστηκε έκπληξη στο πρόσωπό του, και με ερευνητική ματιά μήπως ήταν κανένας τριγύρω και τον είδε, μπήκε γρήγορα στο σπίτι του. Άδειασε το περιεχόμενο και τα χρυσά νομίσματα έπεσαν στο πάτωμα. Δεν πίστευε αυτό

που έβλεπε, ήταν ένας θησαυρός, όλος δικός του. Αρχισε να παίζει με τα νομίσματα και να τα μετρά, και πάλι να τα μετρά, και να μη χορταίνει να τα ξαναμετρά. Μύριες οι σκέψεις στο κεφάλι του, πώς να τα χρησιμοποιήσει, πώς να τα αξιοποιήσει. Οι μέρες περνούσαν αλλά το μυαλό του είχε κολλήσει στα χρυσά νομίσματα. Μια φιλαργυρία τον κυρίευσε, και αντί να σκέφτεται πώς να τα ξοδέψει, σκεφτόταν πώς να τα φυλάξει, πως δεν έπρεπε να τα ξοδέψει, πως δεν έπρεπε να ξαναγίνει φτωχός. Θα τα φύλαγε και θα δούλευε περισσότερο ώστε να φυλάξει περισσότερα, να γίνει περισσότερο πλούσιος, να γίνει και αυτός άρχοντας όπως τον απέναντι του στην άλλη γειτονιά.. Θα έπρεπε να βρει και δεύτερη δουλειά σκέφτηκε. Θα έβαζε τη γυναίκα του να κάνει σκληρή οικονομία στο σπίτι. Έτσι, σε μερικά χρόνια θα είχε πάρα πολλά χρήματα και θα ήταν πραγματικός άρχοντας. Αμέσως έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο του. Δούλευε πολύ, κουραζόταν πολύ, κοιμόταν λίγο, έγινε γκρινιάρης, χάθηκε η ανεμελιά του και μόνη έγνοια είχε το χρήμα. Έγινε μίζερος και στενάχωρος. Χαιρόταν μόνο όταν κάθε

φορά έβαζε μέσα στο πουγκί και άλλα χρήματα. Τον κυρίευσε το χρήμα και κατάντησε σπαγκοραμμένος και φιλάργυρος. Η γυναίκα του μη αντέχοντας την γκρίνια και τη μιζέρια του, πήρε τα παιδιά και τον εγκατέλειψε.

Και ο άρχοντας από την απέναντι γειτονιά που παρακολουθούσε την κατάντια του, μειδιώντας αποφάνθηκε πώς το χρήμα συνήθως δεν φέρνει ευτυχία, αλλά φέρνει έγνοιες και σκοτούρες που κατατρώνουν τις ψυχές αυτών που τα έχουν πολλά.

Η ΖΗΛΟΦΘΟΝΙΑ

Στη Χλώρακα παλιά είχαμε ένα χωριανό βοσκό το Γιώρκο τον όψιμο, που αν και αγράμματος ήξερε Όκτώηχον και Απόστολον, και έλεγε σοφές κουβέντες. Την παρακάτω ιστορία την εμπνεύστηκα και την έγραψα από μια κουβέντα του, πώς οι άνθρωποι συνήθως όταν βλέπουν τον γείτονα τους να μην έχει για φαί πέραν από ελιές και ψωμί τον συμπονούν και τον βοηθούν, αλλά όταν τον βλέπουν να έχει κάτι περισσότερο, τον ζηλοφθονούν και τον μισούν.

Ήταν ένας αγαθός χωρικός που δούλευε στα χωράφια πολλά χρόνια. Όμως ήταν φτανοχώραφα και δεν απέδιδαν πολλούς καρπούς, έτσι διαβιούσε πολύ πτωχικά. Δεν μπορούσε να προσφέρει πολλά στην οικογένεια του, και γι' αυτό ήταν πολύ λυπημένος. Αλλά ώρες ώρες, ένιωθε μια ανακούφιση όταν μαζί του είχαν λύπη και οι συγχωριανοί του που τον συμπονούσαν και του συμπαραστέκονταν βοηθώντας τον κατά το δυνατόν, ώστε τα μικρά παιδιά του να μην στερούνται του αγαθού της τροφής. Του έδιναν λίγο φαγητό, και κάποια

παλιά ρούχα για να ζεσταίνονται τους κρύους χειμώνες.

Και οι χωριανοί καθώς τον βοηθούσαν σαν καλοί Χριστιανοί που ήσαν, ένιωθαν περήφανοι γιατί ήσαν ελεήμονες, και ευσπλαχνικοί.

Ολημερίς και από το χάραμα του φου λοιπόν, ο πτωχός άνθρωπος πάσκιζε και δούλευε σκληρά. Η ζωή ήταν δύσκολή και οι έγνοιες τον στεναχωρούσαν και του κατέτρωγαν την ψυχή.

Είχε και μια φοράδα βοηθό που την έζεγνε και όργωνε, την φόρτωνε ξύλα από το δάσος, με λίγα λόγια την είχε για όλες τις σκληρές δουλειές. Και αυτή η καημένη άντεχε και δεν βαρυγκωμούσε, σήκωνε τα βαριά φορτία στην πλάτη της, και αποτελούσε ένα μεγάλο στήριγμα στο αφεντικό της.

Μια μέρα όμως, η φοράδα το έσκασε.

-Δεν άντεξε τις βαριές εργασίες, σκέφτηκε ο φτωχός άνθρωπος, και κάκισε τον εαυτό του και έριξε το φταίξιμο πάνω του.

Όταν το έμαθαν οι γείτονες, πήγαν να τον επισκεφτούν.

-Τι ατυχία, τι κρίμα,

-του είπαν συμπάσχοντας μαζί του.

Και με πολλή προθυμία τον κάλεσαν να μην στεναχωριέται, γιατί αυτοί θα του συμπαραστέκονταν. Και ένιωθαν υπερήφανοι γιατί βοηθούσαν έναν πτωχό άνθρωπο.

Την επόμενη μέρα η φοράδα επέστρεψε και ο χωρικός χάρηκε,

-Τι καλή τύχη,

Του είπαν οι χωριανοί, και μαζί του χάρηκαν και αυτοί διότι και πάλιν ο πτωχός γείτονας τους θα έμπαινε στη ρουτίνα της πρότερης βιοπάλης.

Ο καιρός ενώ περνούσε, η φοράδα φάνηκε να εγκυμονεί. Όλοι κατάλαβαν πως δεν το είχε σκάσει γιατί δεν άντεξε τη σκληρή δουλειά, αλλά για να ζευγαρώσει όπως είναι το βιολογικό κάθε ζωντανού.

-Τι καλή τύχη,

θαύμασαν οι γείτονες, και για άλλη μια φορά χάρηκαν μαζί του.

Πέρασε ο καιρός, και η φοράδα γέννησε ένα πανέμορφο αλογάκι.

-Τι καλή τύχη,

είπαν πάλι με συμπάθεια.

Ενώ το μικρό άλογο μεγάλωνε, έδειχνε να είναι από σπουδαία ράτσα, και ως επιβήτορας η

φήμη του έφτασε στα μακρινά ξένα, και πολλοί έφεραν τις φοράδες τους να τις ζευγαρώσουν πληρώνοντας ακριβό αντίτιμο.

Έτσι με τον καιρό, ο πτωχός χωρικός, τοιουτοτρόπως έγινε ευκατάστατος, και κατάφερε να έχει τα προς το ζειν χωρίς να χρειάζεται βοήθεια πλέον από τους καλούς συγχωριανούς του.

Και η χαρά του ήταν μεγάλη και δόξαζε το Θεό, και σκέφτηκε πως μαζί του χάρηκαν και οι συγχωριανοί του...

Όμως τι δυστυχία όταν κατάλαβε πως δεν χάρηκαν μαζί του, αλλά τον φθόνησαν για την καλή του τύχη, και ότι η συμπάθεια που είχαν πριν γι' αυτόν ήταν οίκτος και όχι αγάπη.

Κατάλαβε ότι τον βοηθούσαν για το θεαθήναι και για να ικανοποιήσουν τον εγωισμό τους.

Κατάλαβε πως είχαν ζήλια και φθόνο για ότι θετικό του έλαχε, σε αντίθεση με αυτούς που τίποτα αξιόλογο δεν τους έτυχε.

Κατάλαβε πως οι άνθρωποι συνήθως έχουν ελεήμονα αισθήματα για όσους είναι σε ανέχεια, και ζηλοφθονία για όσους έχουν μια καλύτερη μοίρα από αυτούς.

Ο ΤΟΥΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΜΙΚΡΗ ΚΟΠΕΛΑ

Ο Κλέαθρος το παλληκάρι ήταν ο Τουρκόπουλος της Χλώρακας από το 1948 έως το 1968. Ήταν λιγομίλητος, αλλά όταν ξεκινούσε απαγγελίες δικών του τσιαττιστών, η γλώσσα του πήγαινε ροδάνι καθώς καλός σ' αυτή την τέχνη, οι άνθρωποι έστεκαν γύρω του και τον άκουγαν μετά προσοχής.

Για κάθε περίπτωση και γεγονός, ταίριαζε το ανάλογο τσιαττιστό και με καμάρι το απαγγελλε. Περιώνυμο γεγονός έμεινε, όταν την ώρα που ψυχορραγούσε, ένας χωριανός που τον επισκέφτηκε, αστειευόμενος του έριξε το γάντι για τα τσιαττιστά του, οπότε ο Κλέαθρος του απάντησε,

-Φίλε μου, μέν προσπαθείς να με ειρωνευτείς, γιατί έχω τον νουν του Σολομών, και του Δαβίδ τη γνώση,

θα σου λαλώ τσιατίσματα, ώσπου να φκει η ψυχή μου».

Το 1950, ήταν μια πτωχή κοπέλα που ζούσε με την μεγαλύτερη της αδελφή, ορφανές από μάνα και πατέρα. Η μικρή αδερφή ήταν λίγο αγαθή, γι αυτό η μεγαλύτερη συνήθως της ανάθετε εύκολες εργασίες.

Μια μέρα την έστειλε να σιηνιάσει το γαϊδούρι, αλλά αυτή αντί να το παλουκώσει σε τόπο με βοσκή, το άφησε ελεύθερο να γυρνά ελεύθερα και να βόσκει. Και καθώς ξαπλωμένη στον ίσκιο μιας τρεμιθιάς δεν είχε έγνοια, αποκοιμήθηκε και το γαϊδούρι μπήκε σε ξένο χωράφι με ρέντες.

Ο Τουρκόπουλος το παλληκάρι ο Κλέαθθος που είχε δουλειά του να προσέχει τις περιουσίες των συγχωριανών του, άμπλεψε από μακριά το γαϊδούρι μέσα στο ξένο χωράφι, και κάνοντας το καθήκον του, το περιμάζεψε να το πάρει στη μάντρα όπου εκεί ο ιδιοκτήτης θα ερχόταν να ο παραλάβει πληρώνοντας τις τυχών ζημιές, καθώς και ένα σελίνι πρόστιμο όπως όριζε ο νόμος.

Μάζεψε το κτηνό, και βλέποντας την αγαθή γυναίκα ξαπλωμένη να κοιτάζει τα κλαριά της τρεμιθιάς, πήγε κοντά της και της είπε στα τσιαττιστά,

-Που κόρη θωρείς ακίνητη,
που τρέσει ο λοϊσμός σου,
τσιαί έν είς τον γάρων σου
που βόσει στο χωράφι;

Επειδή έμεινε ευχαριστημένος που ταίριαξαν καλά οι στίχοι, αποφάσισε να συμπονέσει την αγαθή κοπέλα. Αλλά μη θέλωντας να της δείξει χατήρι, και κάνοντας τον σκληρό τάχαμου, χωρίς να την λυπηθεί που άρχισε να κλαίει, της έβαλε τις φωνές, και με αυστηρές παραινήσεις αντί να της κάνει καταγγελία, της έκανε μόνο αυστηρή παρατήρηση.

Και ευχαριστημένος για το ταίριασμα των στίχων συνέχισε το δρόμο του, ενώ η φτωχή κοπέλλα έμεινε ευχαριστημένη με την καλωσύνη του, και σταμάτησε να κλαίει, αποφασισμένη όμως να μην ξανακάνει το ίδιο λάθος.

ΝΑ ΣΕ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΣΟΥ

Όταν έχεις μια προσωπικότητα τέτοια που την επιβάλλεις στους άλλους με προσποίηση, ξεγέλιο, ψέμα και υποκρισία, δημιουργάς γύρω σου ένα ψεύτικο κύκλο, έναν προστατευτικό τοίχο που σε περιβάλλει χωρίς γερά θεμέλια, που σαν έρθει μια ώρα, θα καταρρεύσει και θα σε αφήσει γυμνό και εκτεθειμένο.

Μπορείς να ξεγελάς μερικούς, αλλά μέσα σου είσαι χωρίς πληρότητα, άδειος και κενός καθώς όσα και αν επιτύχεις, γνωρίζεις ότι τα κατάφερες ψευδώς, χωρίς να έχεις την ικανοποίηση της δημιουργίας.

Όταν άνθρωποι που έχουν εξουσία και χρήμα επιβάλλονται και εμπεδώνουν την ψεύτικη αξία τους, μπορεί να νομίζουν πως νιώθουν ικανοποίηση, όμως οποία η αξία της όταν αυτή προέρχεται δια της ισχύος; Είναι ένας σεβασμός που δεν περιποιεί τιμή σε όποιον τοιούτοτρόπως τον εμπεδώνει. Είναι μια φαινομενική τιμή που δεν κερδίζεται, αλλά επιβάλλεται, ώστε καμία αξία δεν έχει. Είναι μια φαινομενική τιμή που σου αποδίδουν, την οποίαν κάποια στιγμή θα άρουν όταν χάσεις την εξουσία.

Γι αυτό πρέπει την τιμή και τον σεβασμό ο άνθρωπος να τα κερδίζει δια της προσωπικότητας, του πνεύματος, της συμπεριφοράς, και της εν γένει δράσης του.

Μια φορά έναν καιρό ήταν ένας εκτελεστικός γραμματικός του κυβερνήτη μιας μικρής πόλεως με λίγους κατοίκους όπου οι άνθρωποι όλοι γνωρίζονταν αναμεταξύ τους. Είχε εξουσία μεγάλη στα χέρια του και διαχειριζόταν τα οικονομικά και τις φορολογίες. Με αυτό τον τρόπο συμπεριφερόταν όπως ήθελε και ένιωθε δυνατός και ισχυρός, ένιωθε πολύ μεγάλος και ανώτερος. Είχε κυριευτεί από έπαρση και μεγάλος εγωισμός τον κυρίευσε τόσο πολύ, που ούτε καν αντιχαιρετούσε τους συμπολίτες του οι οποίοι αν και δεν τον αγαπούσαν, εντούτοις από φόβο να μην τον θυμώσουν, τον χαιρετούσαν.

Όταν όμως τα χρόνια πέρασαν και βγήκε στη σύνταξη, όταν έχασε την εξουσία και τη δύναμη, αμέσως ένιωσε την αποστροφή που προκαλούσε στον κόσμο. Κανείς δεν τον λογάριαζε, όλοι τον περιφρονούσαν, και αυτός στεναχωρημένος σκεφτόταν την παντοδυνα-

μία που έχασε και τώρα έμεινε μόνος σε μια απέραντη μοναξιά που με τον καιρό γινόταν μεγαλύτερη ώσπου τον κυρίευσε μια τρέλα και το μυαλό του σαλτάρισε.

Καμιά φορά όμως δεν σκέφτηκε πως η εκτίμηση και ο σεβασμός δεν επιβάλλεται εκ της εξουσίας και της καταπίεσης, παρά μόνον κερδίζεται εκ της αξίας του ατόμου και μόνον.

Ο ΚΑΚΟΣ ΕΑΥΤΟΣ ΤΟΥΣ

Σε ένα φτωχό χωριό ζούσε ένας άρχοντας που θαύμαζε τον εαυτό του και πίστευε πως οι άλλοι τον θαύμαζαν το ίδιο. Όσους συναντούσε στο δρόμο έβγαζαν το καπέλο σε ένδειξη εκτίμησης, όταν πήγαινε στο καφενείο οι θαμώνες τσακώνονταν ποιος να τον κεράσει, πολλοί ζητούσαν την γνώμη του, και πολλοί του έλεγαν λόγια κολακευτικά.

Ήταν ευχαριστημένος με αυτή την κατάσταση, και με τον καιρό παρασυρμένος από την αλαζονεία του, πείστηκε πως ήταν άνθρωπος ξεχωριστός και ανώτερος από τους άλλους, και ένεκα αυτού, ήταν απολύτως φυσιολογικό να ξεχωρίζει από τους απλοϊκούς συνανθρώπους.

Ως άρχοντας με χρήματα, είχε καλές σχέσεις με Κυβερνητικούς αξιωματούχους, οπότε όταν ζήτησε ένα αξίωμα, του εμπιστεύθηκαν το αξίωμα του Μουχτάρη. Χρησιμοποιώντας τα πλεονεκτήματα της εξουσίας και του χρήματος, διοικούσε στο μικρό χωριό του όπως ήθελε, με μια πίστη στην καρδιά πως ήταν με όλους δίκαιος, εξ άλλου από τις συμπεριφορές των συγχωριανών έναντι του, αυτό το συμπέ-

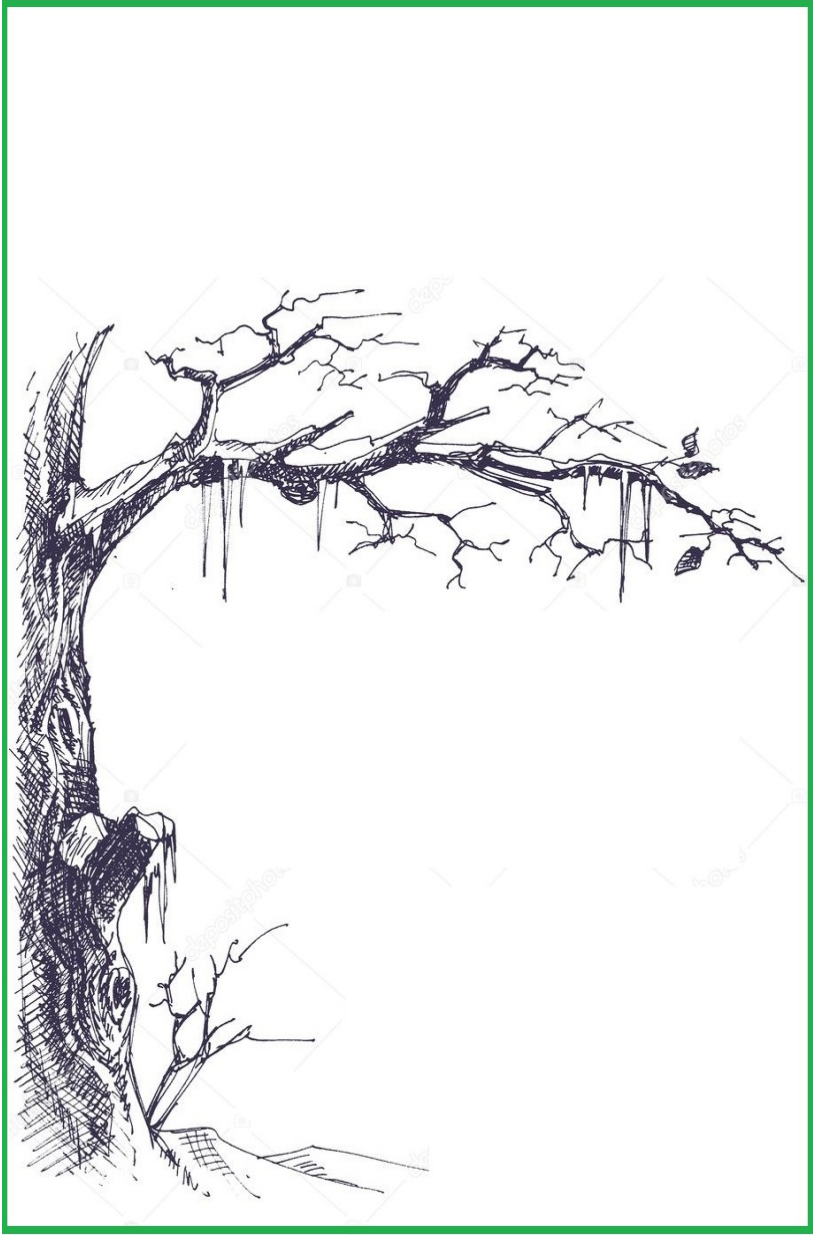
ρασμα έβγαζε. Και ήταν πολύ ευχαριστημένος.

Με τον καιρό η αλαζονεία του μεγάλωνε, πίστευε περισσότερο στην ανωτερότητα του, πίστευε πως ο λόγος του ήταν ο σωστότερος, πίστευε πως όλοι ήταν μετά από αυτόν. Και ήταν πολύ ευχαριστημένος.

Έριξε μεγάλες εκτάσεις γης τις οποίες υπενοικίαζε στους αγρότες χωριανούς του, και σαν καλός οικονομολόγος παρακολούθουσε τις αγορές, και αναλόγως έπραττε αυξάνοντας ή μειώνοντας τα ενοίκια. Πράττοντας τοιουτοτρόπως ήταν σίγουρος πως δεν αδικούσε κανένα συγχωριανό του, αλλά ούτε και τον εαυτό του. Και ήταν πολύ ευχαριστημένος.

Με αυτό τον τρόπο η ζωή συνεχιζόταν και πίστευε ότι οι άνθρωποι τον αγαπούσαν, καμιά φορά δεν του πέρασε από το νου ότι ίσως να είχαν άλλα αισθήματα γι' αυτόν. Μέχρι δυστυχώς που ήρθε ένας καιρός και είδε να συμβαίνει το αντίθετο, και κατάλαβε πως όλα προηγουμένως ήταν υποκρισία. Κατάλαβε ότι τον εκτιμούσαν από υποχρέωση καθώς είχε εξουσία και λεφτά, καθώς εξαρτιόνταν από

αυτόν, και εντός τους δεν είχαν αγάπη γι αυτόν, αλλά μίσος προερχόμενο από μεγάλη ζήλια προς αυτόν. Και έγινε δυστυχισμένος. Όταν δυστυχώς τα χρόνια πέρασαν και έπαυσε να είναι προεστός καθώς γέροντας πλέον έχασε την εξουσία, όταν οι καιροί άλλαξαν και οι χωρικοί έπαυσαν να είναι αγρότες και έτσι δεν είχαν ανάγκη τα χωράφια του, είδε μια μεταμόρφωση στη συμπεριφορά τους, είδε να αλλάζουν, να μην έχουν σεβασμό προς αυτόν. Δεν του έβγαζαν το καπέλο, ακόμα απέφυγαν να τον χαιρετούν, αλλά ούτε του προσηκόνονταν στο καφενείο, ούτε του κερνούσαν τον καφέ. Και έγινε περισσότερο δυστυχισμένος διότι κατάλαβε πως οι άνθρωποι φανέρωσαν τον πραγματικό εαυτό τους τώρα που πλέον δεν τον χρειάζονταν.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Ένα δάσος αποτελεί πηγή ζωής τόσο για τους ανθρώπους όσο για τα ζώα, γι' αυτό πρέπει να το αγαπούμε και να το προστατεύουμε.

Κάποτε στα περίχωρα ενός χωριού ήταν ένα δάσος καταπράσινο με πολλά είδη δένδρων. Άλλα ψηλά και άλλα χαμηλά. Από μακριά έρχονταν πουλιά και κάθονταν στα κλαριά και κελαηδούσαν, και στους πυκνούς θάμνους κρύβονταν αλεπούδες και άλλα μικρά ζώα, ενώ τα βάτα στις όχθες των ρυακιών, ήταν φορτωμένα βατόμουρα που όταν ωρίμαζαν, οι άνθρωποι τα μάζευαν και τα έτρωγαν. Οι κυνηγοί κυνηγούσαν μόνο για την τροφή τους, και οι νοικοκυραίοι μάζευαν τα ξερά κλαδιά για να μαγειρεύουν και να ζεσταίνονται. Το δάσος έδινε απλόχερα τροφή στους ανθρώπους, στα πουλιά, στα ζώα. Τα ρυάκια έτρεχαν γάργαρα νερά και πότιζαν τη βλάστηση, ενώ τα ψηλά κλαριά των δένδρων φορτωμένα με πυκνά φύλλα, καθάριζαν τον αέρα και έδιναν πλούσιο οξυγόνο στην ατμόσφαιρα.

Άνθρωποι και δάσος συνυπήρχαν σε μια ισορροπία. Το δάσος πύκνωνε και μεγάλωνε, και οι

άνθρωποι χαίρονταν όσα καλά τους έδινε. Διαβιούσαν σε μια καθαρή φύση και είχαν όλοι την υγεία τους, καθώς ζούσαν μια φυσική ζωή με καθαρή ατμόσφαιρα, και καθάρια αμόλυντα νερά, όλα απότοκα του φυσικού και υγιούς περιβάλλοντος του δάσους. Και τα χρόνια περνούσαν και ήσαν όλοι ευχαριστημένοι.

Όμως όσο τα χρόνια περνούσαν και οι άνθρωποι πλήθαιναν, τα ξερά κλαριά δεν τους έφταναν, και άρχισαν να κόβουν και τα χλωρά. Έστερα το χωριό έγινε πόλη και επειδή δεν είχαν τόπο να κτίζουν σπίτια, άρχισαν να κόβουν τα δένδρα και να φτιάχνουν οικόπεδα. Τα δένδρα όσο λιγόστευαν, δεν αρκούσαν να καθαρίσουν την ατμόσφαιρα από τα καυσαέρια, και το υγιεινό περιβάλλον μολύνθηκε με αποτέλεσμα οι άνθρωποι να αρρωστούν, τα πουλιά και τα ζώα να εγκαταλείψουν το δάσος, και η ομορφιά που περιέβαλλε το τοπίο να αλλοιωθεί και να γίνει ο τόπος άσχημος γεμάτος με κτίρια από μπετόν και ουρανοξύστες από σίδηρο.

Ζώντας οι κάτοικοι της πόλης σε ένα τέτοιο περιβάλλον, έχασαν τη χαρά, το χαμόγελο, και την υγεία τους.

Και η καλή δασκάλα εξηγούσε στους μαθητές πως πρέπει να προσέχουμε το περιβάλλον, διότι καταστροφή του σημαίνει καταστροφή της χλωρίδας και πανίδας σημαίνει ερήμωση της γης.

Ο ΚΑΛΟΣ ΛΥΚΟΣ

Τα περισσότερα παραμύθια που αναφέρονται στο λύκο, τον περιγράφουν ως ο κακός λύκος που κάνει μόνο κακές πράξεις. Πάντα παραφυλάει να φάει τα ανυπεράσπιστα ζώακια, όπως τα εφτα κατσικάκια, τα τρία γουρουνάκια, ακόμα και την κοκκινοσκουφίτσα.

Ο λύκος είναι ένα άγριο ζώο πολύ δυνατό και πονηρό που τρέφεται με κρέας, και επιτίθεται στα πιο αδύναμα ζώα και τα τρώει. Δύσκολα ημερεύεται γιατί είναι από τη φύση του αιμοβόρο με φονικά ένστικτα, Είναι σαρκοφάγο ζώο και εκ της φύσεως του σκοτώνει για να φάει. Σε όλη του τη ζωή είναι σε αναζήτηση τροφής, και σε σχηματισμούς αγέλων, επιτίθενται ακόμα και σε κοπάδια.

Όμως εγώ θα σας πω ένα παραμύθι για έναν καλό λύκο. Διότι όπως υπάρχουν καλοί και κακοί άνθρωποι, το ίδιο υπάρχουν καλά και κακά ζώα.

Μια φορά και έναν καιρό, σε ένα δάσος ζούσε ένα μικρό παλληκάρι σε μια μικρή καλύβα. Μάζευε ξερά ξύλα και τα πωλούσε πέρα σε μακρινά μέρη. Τα φόρτωνε σε ένα γάιδαρο και περπατητός πήγαινε όλη την απόσταση ως

την πόλη, ενώ στην επιστροφή που το γαϊδούρι ήταν ξεφόρτωτο, το καρβαλίκευε και επέστρεφε στο σπιτάκι του χωρίς να κουράζεται. Το μικρό παλληκάρι ήταν ορφανό από γονείς, και ζούσε σε μια εποχή που οι άνθρωποι ήσαν οι περισσότεροι φτωχοί. Το νέο παιδί το ίδιο πολύ φτωχό, αποφάσισε να κάνει τη σκληρή εργασία του ξυλοκόπου, για να βγάξει ένα καρβέλι ψωμί. Μέσα στο δάσος ήταν μια παλιά καλύβα και με κόπο αφού την επιδιόρθωσε, κατοίκησε μέσα. Όλη μέρα έκοβε ξύλα και κουραζόταν υπερβολικά, αλλά τις μεγάλες νύχτες του χειμώνα, όταν καθόταν μπροστά στη φωτιά να ζεσταθεί, ονειρευόταν και έκανε σχέδια για μια καλύτερη ζωή. Σκεφτόταν πως έπρεπε να δουλέψει σκληρά και να μαζέψει χρήματα, να αγοράσει ένα καλύτερο σπίτι, και να βρει μια όμορφη κοπέλα να παντρευτεί για να μην είναι μόνος, αλλά να κάνει δική του οικογένεια, να κάνει παιδιά και να τα αγαπά. Στο δάσος ζούσαν άγρια ζώα, αλλά μόνο οι λύκοι ήσαν επικίνδυνοι. Γι αυτό κάθε βράδυ άναβε μια μεγάλη φωτιά για να τους κρατάει μακριά, καθώς ήξερε πως τα άγρια ζώα φοβούνται τη φωτιά.

Τις κρύες νύχτες του χειμώνα άκουε τους λύκους να ουρλιάζουν γύρω από το σπίτι του. Στην αρχή φοβόταν, αλλά με τον καιρό συνήθισε και δεν τους λογάριαζε.

Ένας λύκος μοναχικός, μια μέρα μεσημέρι, στάθηκε στην αυλή του σπιτιού του και τον παρατηρούσε. Το παλληκάρι άρπαξε το τσεκούρι του έτοιμος να πολεμήσει μαζί του, αποφασισμένος να σκοτώσει τον κακό λύκο. Όμως πρόσεξε πως τον κοίταζε με βλέμμα θλιμμένο και πονεμένο. Ο μικρός ξυλοκόπος τον κοίταξε καλά, και ύστερα άρχισε να του μιλά ήρεμα και χαϊδευτικά.

Να μην τα πολυλογούμε, ο λύκος ήταν πληγωμένος και δεν μπορούσε να τρέξει να φύγει. Το καλό το παλληκάρι τον έβαλε στο σπίτι, τον περιέθαλψε και τον τάισε. Έγιναν φίλοι και το άγριο ζώο έγινε ένας καλός λύκος φίλος του ανθρώπου, και από τότε αυτή η ράτσα λύκου, ζει με τους ανθρώπους και είναι οι πιο πιστοί φίλοι και σύντροφοι του ανθρώπου.

Ο ΚΑΚΟΣ ΛΥΚΟΣ

Σε ένα πυκνό δάσος ζούσαν ζώα πολλών ειδών, άγρια και ήμερα. Τα άγρια κατοικούσαν βαθιά στο δάσος και κρύβονταν από τους ανθρώπους για να μην τα σκοτώνουν καθώς ήσαν κακά και αιμοβόρα. Τα ήμερα ζούσαν με τους ανθρώπους και ήσαν φίλοι τους, καθώς αφού τα ημέρεψαν, τα χρησιμοποιούσαν για τις εργασίες τους, όπως τα γαϊδούρια για να κάνουν τις μεταφορές εμπορευμάτων, τους σκύλους ως φύλακες, τα πρόβατα και τις κατσίκες για το γάλα και το κρέας τους.

Έναν παλαιόν καιρόν, ένας χωρικός ζούσε πολύ κοντά στο δάσος, και έξω από το σπίτι του είχε λίγες κατσίκες και κατσικάκια μέσα σε μια μάντρα καλά περιφραγμένη, ώστε να μην κινδυνεύουν από τους κακούς λύκους.

Όλη μέρα το μικρό κοπάδι έβοσκε στη πλούσια βλάστηση, ενώ ο σκύλος του σπιτιού πρόσεχε ώστε κανένα ζώο να μην απομακρυνθεί και χαθεί στο δάσος.

Όταν σουρούπωνε και το βράδυ ερχόταν, ο καλός χωρικός τα οδηγούσε στην ασφάλεια της μάντρας, και δίπλα ο πιστός σκύλος σε ένα μικρό σπιτάκι, τα φύλαγε και τα πρόσεχε.

Έτσι ζούσαν αρμονικά όλοι, και ο καθένας ήταν απαραίτητος στον άλλο. Ο χωρικός φρόντιζε για τη βοσκή τους, ο σκύλος πρόσεχε όλους, και οι κατσίκες έδιναν το γάλα τους.

Στο κοπάδι μια κατσικά είχε δύο όμορφα κατσικάκια που τα αγαπούσε πολύ, γι' αυτό συνέχεια τα πρόσεχε και τα συμβούλευε. Τους έλεγε να μην εμπιστεύονται τους λύκους και να μην φεύγουν μακριά από το κοπάδι, διότι θα τα έτρωγαν. Τα συμβούλευε ότι και όταν μεγαλώσουν ακόμα να προσέχουν, διότι οι λύκοι έχουν πολλή δύναμη και πονηριά.

Όμως το ένα κατσικάκι που ήταν τραούλλι, ήταν πολύ ζωηρό και πίστευε πως όταν θα ενηλικιωνόταν, με τα μεγάλα του κέρατα θα ήταν ανίκητος και θα σκότωνε τους κακούς λύκους. Άκουε τις συμβουλές της μάνας του και μέσα του γελούσε, διότι πίστευε στη δύναμη του, αφού ακόμα τώρα που ήταν μικρός, κουτουλούσε με δύναμη και νικούσε μικρούς και μεγάλους.

Όταν ο καιρός πέρασε και έγινε ένας όμορφος και καμαρωτός τράγος, βρήκε ένα τρόπο τις νύχτες και έβγαινε από τη μάντρα χωρίς να τον παίρνει είδηση ο σκύλος, και αψηφώντας τους κακούς λύκους, γύριζε από εδώ και από εκεί,

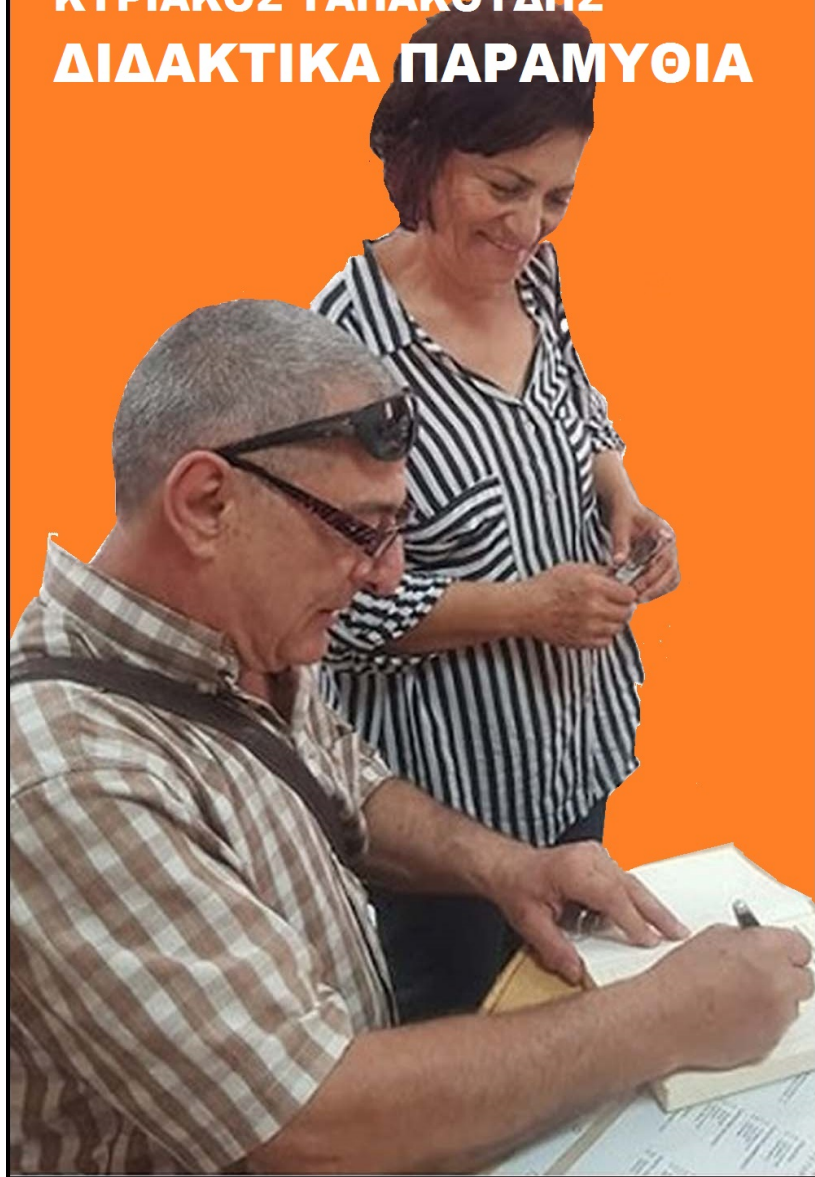

καθώς πίστευε ότι ήταν πολύ δυνατός και δεν λογάριάζε κίνδυνο.

Μια κί' άλλη μια όμως στις πολλές φορές, ένας πεινασμένος λύκος που παραφυλούσε, του όρμηξε από πίσω και τον δάγκωσε σφικτά στο σβέρο. Ο τράγος άρχισε να χάνει πολύ αίμα, και ήταν σίγουρο ότι θα πέθαινε από αιμορραγία καθώς δεν μπορούσε να απαλλαγεί από το δυνατό δάγκωμα. Πονούσε πολύ και καταλαβαίνοντας ότι ερχόταν το τέλος του, άρχισε να βελάζει με κλάμα γοερό τόσο δυνατό, που ο φύλακας σκύλος του σπιτιού τον άκουσε και έτρεξε αμέσως να τον βοηθήσει. Ευτυχώς έφτασε εγκαίρως και γαυγίζοντας δυνατά, όρμησε προς τον κακό λύκο, ο οποίος αμέσως άφησε τον άμοιρο τράγο και έτρεξε να κρυφτεί στο δάσος.

Από εκείνη την ημέρα ο τράγος έγινε πολύ προσεκτικός, και συμβούλευε όλα τα κατσικάκια να ακούνε τη μαμά τους, γιατί όσα τους λείει είναι σοφά και γνωστικά.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΟΥΔΗΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Μια φορά ήταν ένας συγγραφέας και ποιητής, που έγραφε πολύ ωραία διηγήματα, μυθιστορήματα και ποιήματα, αλλά δεν τα αγόραζε κανείς. Ήταν πολύ πτωχός και κατοικούσε σε ένα μικρό σπιτάκι και αυτό πολύ μικρό, μόνο μια κάμαρη με ένα τραπέζι στο οποίο έτρωγε και έγραφε, καθώς δεν μπορούσε να έχει περισσότερες πολυτέλειες ένεκα της φτώχειας του. Τα λίγα χρήματα που κέρδιζε από την πώληση των βιβλίων του, αμέσως τα έδινε στα τυπογραφεία για την έκδοση του επόμενου του βιβλίου. Αυτό συνέβαινε συνέχεια, γιατί όπως όλοι οι συγγραφείς, προτιμούσε να υποφέρει οικονομικά, αλλά να αλλάξει επάγγελμα, καμιά φορά δεν θα περνούσε από το νού του.

Στην ίδια γειτονιά σε ένα μεγάλο οικόπεδο με ωραίους κήπους, μέσα σε ένα μεγαλόπρεπο σπίτι, κατοικούσε ένας μεγάλος πολιτικός. Είχε πολλούς ανθρώπους να τον υπηρετούν, άλλοι ως δούλοι, άλλοι ως γραμματείς, και άλλοι ως κηπουροί. Κυκλοφορούσε με μια μεγάλη ακριβή λιμουζίνα με σοφέρ και πολλούς φρουρούς να τον προσέχουν. Ντυμένος πάντα

με ακριβά ρούχα, οι πληβείοι άνθρωποι όταν τον έβλεπαν του προσηκώνονταν με σεβασμό. Τα έβλεπε όλα αυτά ο φτωχός συγγραφέας και ζήλευε και σκεφτόταν γιατί ο γείτονας του να έχει τόσες πολυτέλειες, ενώ αυτός ρακένδυτος και πολύ φτωχός, δεν είχε τα απαραίτητα προς το ζην. Και σκεφτόταν πως είναι κρίμα και άδικο ο άλλος να χαίρει τόσων απολαβών και αγαθών καθώς πολιτικός και «ψεύτης», ενώ αυτός τίμιος με συγγραφικό και πνευματικό έργο, δεν τύγχανε καθόλου οικονομικής αναγνώρισης.

Και όποτε περνούσε από εμπρός του η μεγάλη κούρσα, παρακολουθούσε πικραμένος και θλιμμένος τη μεγάλη συνοδεία, και το σαράκι φώλιαζε στην καρδιά του.

Ο πολιτικός καθώς περνούσε από μπροστά του έβλεπε τη θλίψη και την ζήλεια αποτυπωμένη στο πρόσωπο του, αλλά δεν ενδιαφερόταν για τον πόνο του, καθώς ήταν με την ιδέα πως είναι φυσιολογικό να υπάρχει αυτό το χάσμα ανάμεσα στους, καθώς αυτός μεγάλη προσωπικότητα της πολιτικής ζωής, σε αντίθεση με τον ασήμαντο μη αναγνωρίσιμ συγγραφέα.

Ο καιρός περνούσε, και όλα κυλούσαν στον ίδιο ρυθμό. Ο βολεμένος πολιτικός περνούσε με τη λιμουζίνα του και ο πτωχός συγγραφέας καθόταν στο παγκάκι του δρόμου προσπαθώντας να κατεβάσει ιδέες για το επόμενο σύγγραμμα του.

Όσπου μια κακιά μέρα η λιμουζίνα δεν πέρασε από το δρόμο, και ο φτωχός συγγραφέας έμαθε πώς του έβαλαν βόμβα γιατί με τη ψήφο του θαπερνούσε ένα νομοσχέδιο ενάντια σε κάποιους ισχυρούς κύκλους.

Ήταν πολύ νέος για να πεθάνει, στην ίδια ηλικία με αυτόν σκέφτηκε. Και σαν συγγραφέας, του ήρθε μια ιδέα για το επόμενο του βιβλίο. Θα ανέπτυξε ως κεντρικό νόημα την πτωχή δική του τίμια ζωή αλλά μακροημερεύουσα, σε σύγκριση με την πλούσια και ύποπτων συναλλαγών ζωή του πολιτικού, αλλά δυστηχώς βραχυσημερεύουσας.

ΤΟ ΚΑΛΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Αντί να δίνει κάποιος καλές συμβουλές είναι καλύτερα να δίνει το παραδείγμα καλών πράξεων, διότι είναι δυσκολότερο να οδηγηθεί κάποιος να κάνει το σωστό με νουθεσίες, και ευκολότερο παρακολουθώντας καλές πράξεις. Η διδασκαλία με τα παραδείγματα είναι περισσότερο επωφελής και αυτό το αποδεικνύει η μικρή ιστορία που ακολουθεί:

Ήταν μια καλή δασκάλα που ήθελε οι μαθητές της να αποκτήσουν ηθική συνείδηση, αλλά βλέποντας ότι μόνο με τη διδασκαλία και τις παροτρύνσεις το αποτέλεσμα δεν ήταν καθολικό, σκέφτηκε έναν καλύτερο τρόπο για να εμπεδώσει στο μυαλό τους όσα ήθελε να τους πει. Γνωρίζοντας πως ο δρόμος προς τη θετική σκέψη και αντίληψη μέσω καλών παραδειγμάτων βοηθά τους νέους να αναπτύξουν ηθική λογική, και πως κίνητρο για τις σωστές δράσεις τους είναι οι καλές και ηθικές συμπεριφορές των μεγαλύτερων καθώς ως μιμητικό ο άνθρωπος πάντα ακολουθεί, θέλησε με τις δικές της πράξεις και ενέργειες, να δώσει το καλό παράδειγμα στους μαθητές της.

Πάνω στον τοίχο της τάξης υπήρχε μια επιγραφή που έγραφε «Η καθαριότης είναι μισή αρχοντιά». Παρ' όλα αυτά όμως, κάποιοι μαθητές στα διαλείμματα όταν έτρωγαν τα σάντουιτς τους, απρόσεχτα άφηναν τα περιτυλίγματα εδώ και εκεί, και λέρωναν την αυλή. Η εικόνα ήταν άσχημη, όμως η καθαρίστρια ανελλιπώς μετά από κάθε διάλειμμα έσκυβε και τα μάζευε, τοιουτοτρόπως η αυλή ήταν πάντα καθαρή.

Όμως η δασκάλα καθημερινά περνώντας να πάει στην τάξη της, έσκυβε και μάζευε ότι σκουπίδια εύρισκε στο διάβα της. Αυτό συνέβαινε για πολύ καιρό και κάποιοι μαθητές παρακολουθώντας τη δασκάλα τους, σταμάτησαν να πετούν τα σκουπίδια, και κάποιοι άλλοι άρχισαν ακολουθούν το παράδειγμα της και να τα μαζεύουν και αυτοί.

Μια μέρα ένας μαθητής που δεν καταλάβαινε γιατί η δασκάλα έκανε την καθαρίστρια, ζήτησε το λόγο και τη ρώτησε γιατί μαζεύει τα σκουπίδια εφ' όσον υπάρχει η καθαρίστρια που πληρώνεται γι' αυτό.

Και αυτή του απάντησε,

-απ' όλα τα αγαθά που υπάρχουν στον κόσμο, το πολυτιμότερο είναι η υγεία, και για να αποκτήσουμε αυτό το αγαθό, πρέπει να αγαπήσουμε την καθαριότητα. Αν δεν λερώνουμε, δεν θα χρειαζόταν να καθαρίζουμε. Και αν λερώνουμε, πρέπει να μάθουμε να καθαρίζουμε και να μην περιμένουμε τους άλλους. Και αν άλλοι λερώνουν, δεν πρέπει να επιτρέπουμε να υπάρχουν γύρω μας σκουπίδια.

Την άλλη μέρα ο μαθητής περνώντας από την αυλή, είδε ένα πεταμένο χαρτί στην αυλή. Κοίταξε από εδώ και από εκεί να μην τον βλέπει κανείς, και δειλά έσκυψε και τα μάζεψε. Την επόμενη μέρα έκανε το ίδιο, χωρίς όμως να νοιάζεται αν τον βλέπουν άλλοι. Και την μεθεπόμενη κάνοντας πάλι το ίδιο, ένιωσε χαρά καθώς είδε να τον παρακολουθούν κάποιοι συμμαθητές του.

ΤΑ ΟΦΕΛΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μια φορά ήταν ένας άξεστος και αμόρφωτος χωρικός που πίστευε ότι τα γράμματα και το σχολείο δεν ήταν πολύ αναγκαία. Είχε τα παιδιά του να δουλεύουν στα χωράφια και δεν τα έστελλε να μάθουν γράμματα πέραν από τα απαραίτητα γιατί σκεφτόταν πως είναι χάσιμο χρόνου, ενώ η εργασία είναι χρήσιμη και ωφέλιμη, καθώς τους επέτρεπε να κερδίζουν περισσότερα χρήματα.

Μέρα νύχτα δούλευαν σκληρά, ακόμα και τις Κυριακές στην εκκλησία δεν τους επέτρεπε να πηγαίνουν, διότι όπως τους εξηγούσε τα ζώα τους δεν καταλάβαιναν από αργίες, και ήθελαν περιποίηση και τροφή.

Ο καιρός περνούσε υπό αυτές τις συνθήκες και τα παιδιά ακόμα και όταν μεγάλωσαν δεν σκέφτηκαν να εγκαταλείψουν την οικογενειακή εστία, καθώς από τον εκφοβισμό που τους ασκούσε ένεκα της μακροχρόνιας αυστηρότητας του συμπεριφοράς, πίστευαν πως είχε δίκαιο και δικαίωμα να το πράττει, και πως αυτοί έπρεπε να τον υπακούν.

Όμως ο μικρός του γιός αγαπούσε πολύ τα γράμματα και κρυφά όπως στο κρυφό scho-

λειό, πήγαινε στον ιερέα του χωριού ο οποίος με πολλή ευχαρίστηση του μάθαινε γράμματα.

Περνούσε ο καιρός και το μικρόν παιδί όσο μεγάλωνε μάθαινε γράμματα και αποκτούσε γνώσεις. Ο δάσκαλος του ήταν σπουδαγμένος και μορφωμένος, έτσι του μετέδιδε πολλά.

Μια μέρα ενώ ο δάσκαλος μιλούσε και αυτός άκουε, τους ανακάλυψε ο πατέρας του ο οποίος άρχισε να φωνάζει,

-άφησες τις δουλειές και τα ζώα που μας δίνουν τροφή και χρήματα, και κάθεται να σου μαθαίνει γράμματα ο παπάς που είναι αθκιασερός και άλλη δουλειά δεν έχει; Ποια είναι τα σπουδαία πράγματα που σε μαθαίνει;

Ο μικρός σηκώθηκε και με ήρεμη και ευγενική φωνή, αποκρίθηκε στον πατέρα του,

-η μαθητεία κοντά του μου έδωσε αυτό που εσύ και οι εργασίες σου δεν θα μπορούσατε να μου δώσετε. Με δίδαξε ωφέλημα γράμματα και μου έμαθε να μην σε φοβάμαι και να μην ανέχομαι την κακή σου συμπεριφορά σε μένα και στα αδέρφια μου.

ΤΟ ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΚΟ

Ο πόλεμος φέρνει καταστροφή, σπέρνει μίσος, εκδίκηση και αντεκδίκηση, εμπειρική κλείει σκοτωμούς και δυστυχία. Ο πόλεμος προκαλεί μένος στους πολεμιστές, που σαν κουρδισμένα στρατιωτάκια υπακούνε και σκοτώνουν με αγριότητα και βαναυσότητα. Με δικαιολογία την υπεράσπιση της πατρίδας και της οικογένειας, γίνονται οι περισσότεροι πόλεμοι, αλλά η αλήθεια είναι μία μόνον, ότι σχεδόν όλοι οι πόλεμοι γίνονται για τα συμφέροντα κάποιων ανθρώπων, οι οποίοι παρακινούν και φανατίζουν τις μάζες των πολιτών, και τους παρασέρνουν στην καταστροφή και στον όλεθρο.

Μια φορά και έναν καιρό σε ένα βασίλειο ήταν ένας πολεμιστής ανίκητος που ο βασιλιάς τον έστειλε σε έναν πόλεμο. Δεν χαριζόταν στους εχθρούς του, και τους έσφαζε όλους. Χωρίς να τους λυπάται με δικαιολογία ότι αν δεν τους έσφαζε θα τον έσφαζαν, συνέχιζε να πολεμά και να κερδίζει όλες τις μάχες.

Έγινε αιμοβόρος και απαθής στον ανθρώπινο πόνο, και με τον καιρό οι σφαγές έγιναν στο μυαλό του έμμονη ιδέα και συνήθεια. Ο βασι-

λιάς τον παίνευε για τις μάχες που κέρδιζε, και οι συμπολεμιστές του τον θαύμαζαν. Η φήμη του ως άγριος πολεμιστής, απλώθηκε σε όλη τη χώρα και όσο διαρκούσε ο πόλεμος, όλοι τον υμνούσαν και τον δόξαζαν.

Κάποτε όμως ο πόλεμος τέλειωσε και ο στρατιώτης απολύθηκε. Πήρε των οματιών του και κατοίκησε σε μια άκρια του Βασιλείου που δεν έφτανε κανένας νόμος, ένα απόμερο μέρος, ένα μικρό χωριό όπου εκεί, δια της βίας επέβαλε δικούς του νόμους.

Συνηθισμένος μόνο να πολεμά, άρχισε ένα δικό του πόλεμο στο μικρό χωριό. Δια της βίας άρπαζε από τους φτωχούς χωρικούς, και όποιος του εναντιωνόταν, τον βασάνιζε ή και τον σκότωνε. Ήταν μια εποχή του Μεσαίωνα που κυριαρχούσε ο νόμος της επιβολής του δυνατού.

Έτσι συμπεριφερόμενος, έγινε άρχοντας και εφάρμοσε προς όφελος του ένα σκληρό κουμάντο που έκανε τους ανθρώπους γύρω του δυστυχισμένους. Πολλοί κάτοικοι, οι τίμιοι θεοφοβούμενοι και φιλήσυχοι πολίτες από φόβο κρυφά διαμαρτύρονταν και έψαχναν να βρουν τρόπο αντίδρασης, ενώ πολλοί άλλοι δήλω-

σαν υποταγή και τον όρισαν βασιλιά τους, ώστε τοιουτοτρόπως είχαν την εύνοια του και την προστασία του.

Έτσι στο μικρό χωριό δημιουργήθηκαν δύο στρατόπεδα, ένα από τους επιτήδειους κόλακες και υμνητές της εξουσίας οι οποίοι είχαν οφέλη εξ αυτής, και οι φτωχοί τίμιοι βιοπαλαιστές που ένεκα της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης, καθημερινώς γίνονταν περισσότερο πτωχότεροι και δυστυχέστεροι

Στα χρόνια που πέρασαν, ένα μικρό παιδί μιας τίμιας οικογένειας που γαλουχήθηκε με τα Χρηστά ήθη, όταν μεγάλωσε αποφάσισε να κάμει ιερό πόλεμο εναντίον των απίστων. Ντύθηκε στρατιώτης και πήγε στους Αγίους τόπους να πολεμήσει. Έδωσε σκληρές μάχες, και υπέρ του Χριστού φόνευσε πολλούς αλλόθρησκους.

Όταν ο πόλεμος τέλειωσε, γύρισε στον τόπο του, αλλά βλέποντας το άδικο εναντίον των φτωχών συνανθρώπων του, αποφάσισε να τιμωρήσει τον αίτιο των δεινών.

Ο δυνάστης άρχοντας ενοχλημένος από τη συμπεριφορά του, αποφάσισε να εξαλείψει το μικρό εμπόδιο που του παρουσιάστηκε. Διέτα-

ξε τους υποτακτικούς του να τον δωροδοκήσουν ή αν δεν τα κατάφεραν, να τον αφανίσουν από προσώπου γης. Όμως τίποτα δεν κατάφεραν, καθώς ο νέος έχοντας τον Χριστό και το δίκαιο με το μέρος του, ήταν αποφασισμένος να πολεμήσει το άδικο και το κακό.

Κάλεσε λοιπόν τον κακό άρχοντα σε μάχη μέχρι θανάτου, και ξεκίνησαν μια μεγαλειώδη πάλη που στα χρονικά της ιστορίας ονομάστηκε η μάχη του καλού και του κακού. Τα σπαθιά τους άστραφταν και βροντούσαν, και χτυπούσε ο ένας τον άλλο με πολλή δύναμη. Πάλευαν ώρες, πάλευαν μέρες, πάλευαν εβδομάδες. Κανένας δέν μπορούσε να νικήσει. Όσο δεινός πολεμιστής ήταν ο κακός άρχοντας, άλλο τόσο ήταν και το καλό παλληκάρι. Οι άνθρωποι τους παρακολουθούσαν, και οι μισοί υποστήριζαν τον κακό, και οι άλλοι τον καλό. Στα μάτια των μεν, ο κακός ήταν ο καλός, και στα μάτια των δε, ο καλός ήταν ο κακός.

Όταν κουράστηκαν και δεν μπορούσαν άλλο, όταν τα σπαθιά τους έσπασαν και οι ασπίδες τους τσακίστηκαν, κατάλαβαν ότι δεν μπορούσε να νικήσει κανένας. Έτσι έκαμαν μια

συμφωνία, να μην υπάρξει ηττημένος, ούτε νικητής. Έκαμαν νόμους που να ευνοούν το δίκαιο του καθενός, και συγκυβέρνησαν στον τόπο. Με λίγα λόγια έμεινε το κακό να κυριαρχεί, αλλά έμεινε και το καλό να συνκυριαρχεί.

Και από τότες τους ανθρώπους τους κυβερνούν οι κακοί και οι καλοί, με τρόπο που το σύνολο των ανθρώπων πιστεύει πώς η κάθε εξουσία κυβερνά με τους νόμους που θεσπίστηκαν επ' αυτού, και πώς πρέπει να τους εφαρμόζουν άσχετα αν είναι καλοί ή κακοί.

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΝΑΣ

Μια φορά και έναν καιρό, στην τέλειωση της Χλώρακας μέσα σε μια μικρή θαλασσινή λίμνη, τη λίμνη των Ροαδαφινιών, ζούσε μια μικρή όμορφη γοργόνα που αγαπούσε τους ανθρώπους και χωρίς να τους φοβάται, ξεπρόβαλλε όταν τα νερά ήταν ήσυχα και συνομιλούσε μαζί τους. Είχε το μικρό χωριό της Χλώρακας υπό την προστασία της, και δεν άφηνε κανένα εξώρκι να επηρεάζει την ηρεμία των κατοίκων, ώστε αυτοί ευτυχισμένοι ζούσαν μια ήρεμη ζωή καλλιεργώντας την όμορφη γη που τους χάρισε η φύση.

Μια φορά πριν εκατοντάδες χρόνια, ένας νέος αγάπησε παράφορα την γοργόνα και ήθελε να πεθάνει γιατί δεν υπήρχε τρόπος να την κάμει δική του καθώς ήταν μια γοργόνα-νεράιδα διαφορετική από τους ανθρώπους. Όμως βλέποντας την μεγάλη του λύπη και θέλοντας να τον παρηγορήσει, του είπε να κάνουν μια συμφωνία. Να αγαπιούνται πλατωνικά, και να αρκεστεί μόνο σ' αυτό. Ο νέος μη έχοντας άλλη επιλογή, δέχτηκε.

Και τα χρόνια περνούσαν, και καθημερινώς ο νέος δίπλα στη μικρή λιμνοθάλασσα με τις

ώρες συνομιλούσε με την μικρή γοργόνα. Με τον καιρό η μικρή γοργόνα αγάπησε και αυτή το παλληκάρι, και έτσι αγαπημένοι ζούσαν καλά και ήσαν ευχαριστημένοι.

Άμα πέρασαν πολλά χρόνια και ο νέος έγινε μεσήλικας, γεμάτος ανησυχία μήπως πάψει αυτή να τον αγαπά καθώς οι γοργόνες δεν γερνούν, μια μέρα τη ρώτησε τι θα απογίνει αν αυτό συμβεί; Και του απάντησε πώς πάντα θα τον αγαπά, ακόμα και όταν αυτός πεθάνει, και πώς η αγάπη της γι αυτόν θα παύσει μόνον όταν η μικρή θαλασσινή λίμνη των Ροδαφινιών, θα παύσει να υπάρχει.

Και πέθανε κάποτε το παλληκάρι, αλλά το πνεύμα του έμεινε ζωντανό να πλανιέται πάνω από το χωριό να προστατεύει τους ανθρώπους, και να κάνει παρέα με την αγαπημένη του.

Αυτό κράτησε για εκατοντάδες χρόνια, μέχρι πρόσφατα που οι άνθρωποι χάλασαν τη λίμνη και έριξαν μέσα αποχετεύσεις και απόνερα από ξενοδοχειακές μονάδες, οπότε πάει η υπόσχεση της μικρής γοργόνας, πάει και το παλληκάρι. Έσβησε το πνεύμα του και άφησε το χωριό απροστάτευτο.

Από τότες στο μικρό χωριό όλα άλλαξαν. Οι άνθρωποι έγιναν άπληστοι και με μόνη έγνοια τον πλουτισμό και την «πρόοδο», τσιμέντωσαν όλη τη γη και έστησαν πολυόροφα κτίρια.

Και τώρα αντί πράσινα χωράφια από καλλιέργειες και παρθένες καυκάλλες βλαστημένες με άγρια χλωρίδα και πανίδα, υπάρχει παντού μπετόν και όμορφα πεζοδρόμια με ομορφότερες πλατείες κατασκευασμένες με τουβλάκια για να μην λερώνουν τα παπούτσια τους οι επισκέπτες.

Όπως συνήθως, οι άνθρωποι δεν φρόντισαν να αξιοποιήσουν τον τόπο τους με τρόπο η ανάπτυξη να συνάδει με τη φύση, παρά μόνο σκεπτόμενοι περισσότερο τον υλικό πλουτισμό, κάπου ξέχασαν τον φυσικό.

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΟΙ ΚΛΟΥΝΟΙ

Οι άνθρωποι που ζουν σε ένα τόπο, θα ήθελαν να γνωρίσουν τι έκαναν οι προηγούμενοι τους, τη ζωή, τις προλήψεις, τα πιστεύω, την καταγωγή και τα γεννοφάσκια τους. Η στετέ μου που δεν ζει πλέον, μου είπε μια φορά πως, κάποιοι κάτοικοι της Χλώρακας έχουν ρίζες καταγωγής όμορφες νεράιδες οι οποίες μια φορά εξούσαν σε μια όμορφη καταπράσινη λαγκαδιά εκεί στην τέλειωση του χωριού.

Ήταν ένας όμορφος τόπος με αστείρευτο νερό που ανέβλυζε από τη γη και σχημάτιζε ρυάκια που διασχίζοντας την πυκνή βλάστηση, ενώνονταν και σχημάτιζαν ένα μεγάλο ποταμό που κατέληγε στη θάλασσα του Κοτσιά.

Είχε πολλή άγρια βλάστηση, πανύψηλα δένδρα τα οποία θέλοντας το ένα να προσπεράσει το άλλο σε ύψος, σχημάτιζαν σκάλες μέχρι τον ουρανό. Όλη η Κυπριακή χλωρίδα ήταν βλαστημένη, και τα άγρια λουλούδια χρωμάτιζαν το τοπίο κάνοντας το να μοιάζει παράδεισος, πανέμορφο τοπίο όπου εκεί θα ήθελαν να ζουν όμορφες νεράιδες. Η άγρια βλάστηση και τα τσουχτερά βάτα σχημάτιζαν αδιαπέραστο τοίχος που κανείς άνθρωπος δεν μπορού-

σε να διαβεί. Τοιουτοτρόπως μόνο άγρια ζώα και ξωτικά θα μπορούσαν να ζήσουν. Τα βάτα κατάφορτα μούρα κόκκινα και μαύρα, ήταν πρόκληση για τις νεράιδες, καθώς ήταν εύκολη τροφή γι' αυτές.

Οι νεράιδες υπάρχουν στην πραγματικότητα για όποιον πραγματικά πιστεύει στην ύπαρξή τους. Και όποιος πραγματικά πιστεύει, μπορεί να τις δει να πετούν στον ουρανό όταν έχει πανσέληνο, ακόμα μπορεί να τις δει να χορεύουν μέσα σε λίμνες αν έχει την υπομονή να τις παραμονεύσει όταν βγαίνουν τα μεσάνυχτα τις καλοκαιρινές νύχτες και στήνουν χορό.

Οι νεράιδες έχουν πολλές μορφές και μεταμορφώνονται άλλοτε σε ζώα, άλλοτε σε πουλιά, αλλά κυρίως αρέσκονται να παίρνουν ανθρώπινη μορφή. Συνήθως κατοικούν σε λιβάδια, σε ρυάκια και σε λίμνες.

Έχουν πατρίδα μια χώρα που κανείς δεν γνωρίζει, αλλά όταν βγαίνει το φεγγάρι ολόγιομο, ντύνονται τα φτερά τους και το ακολουθούν. Από ψηλά κοιτάζουν τη γη, και όπου αντικρύσουν ρυάκια και λίμνες, παίρνουν βουτιά και λούζονται στα κρύα νερά. Ένας όμορφος τό-

πος που αγαπούσαν οι Νεράιδες μου έλεγε η στετέ μου η Δεσποινού, ήταν οι Κλούνοι.

Οι Κλούνοι ήταν ένα απότομο φαράγγι που η φύση το κατασκεύασε με μοναδική ομορφιά. Ένα μικρό καταπράσινο κομμάτι γης τοποθετημένο στα ριζά των αβαθή γκρεμμών στις παρυφές του χωριού. Αποτελείτο από άγρια βλάστηση με καλαμιώνες, βάτα, σχοίνα και μυρσίνια. Είχε θεόρατους δρύες και βελανιδιές που ξεπρόβαλλαν πάνω από το βαθύ πράσινο. Είχε αδιαπέραστη βλάστηση που μέσα είχαν τις φωλαιές των αμέτρητες αλεπούδες, είχε βλαστημένη όλη την Μεσογειακή χλωρίδα. Ήταν ένα τοπίο κατασκευασμένο από το χέρι του Θεού με αδιαπέραστη βλάστηση και με τα άγρια βάτα πυκνά και επικίνδυνα, ώστε ουδέποτε κινδύνευσε από τη βόσκηση, ούτε ανθρώπου χέρι για εκατοντάδες χρόνια μπόρεσε να επέμβει.

Το νερό ανέβλυζε μέσα από τη γη και σχημάτιζε μικρά ρυάκια που έρεαν ανάμεσα στους καλαμιώνες ασταμάτητα ολημερίς και βράδυ όλους τους χειμώνες κι όλα τα καλοκαίρια ποτίζοντας τη χλωρίδα που βλάσταινε μοναδική και ποικιλόμορφη.

Ήταν ένας πράσινος τόπος με απαράμιλλο κάλλος, ένας τόπος άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Η στετέ μου η Δεσποινού ήταν μια καλωσυνάτη γυναίκα που ήξερε πολλά παραμύθια και ιστορίες, αλλά και λαϊκά τραγούδια που μιλούσαν για Ρηγάδες και Ακρίτες. Πολλές φορές όταν ήμουν μικρός, την παρακαλούσα να μου τραγουδήσει τραγούδια και να μου εξιστορήσει παραμύθια. Μου είπε πολλά, άλλα τα έχω καταγράψει, και άλλα έχω σκοπό και αυτά να γράψω. Στα πολλά που μου είπε, μου ιστόρησε και την ιστορία για τις Νεράιδες που ζούσαν εκεί, δίπλα μας, σε έναν καταπράσινο τόπο, στην τέλειωση της Χλώρακας. Ήταν οι Κλούνιοι το ομορφότερο μέρος του χωριού, το καμάρι όλης της γύρω περιοχής που άλλο σαν κί' αυτό, δεν είχε. Υπήρξε και διατηρήθηκε αμέτρητους αιώνες και ειπώθηκαν για τον τόπο ιστορίες και θρύλοι για Κουρσάρους και πειρατές, για τη Θεά Αφροδίτη, για την Αγιά Μαρίνα και για σπηλιές γεμάτες χρυσάφι μέσα στα έγκατα της γής. Γλύτωσε από πολλές καταστροφές, από πλημμύρες, σεισμούς καταποντισμούς, ακόμα και από μεγάλο σεισμό

και τσουνάμι που ακολούθησε, και η θάλασσα σκέπασε το μέρος, αλλά παρ' όλα αυτά, ξαναβλάστησε και το πράσινο σκέπασε ξανά τη γη, δημιουργώντας μια όμορφη όαση μέσα στον ξερό κάμπο.

Αυτό το όμορφο μέρος λοιπόν, διάλεξαν οι Νεράιδες κάθε που ακολουθούσαν το φεγγάρι στον ουρανό, και βουτούσαν από ψηλά μέσσε στα ρυάκια και στις λιμνούλες όπου χαριεντίζονταν για μέρες πολλές παίζοντας, χορεύοντας και τραγουδώντας.

Οι νεράιδες ήταν πολύ όμορφες κοπέλες, αλλά ήσαν ανέραστες και δεν γνώριζαν τον έρωτα σε όλη τους τη ζωή καθώς έτσι τις έφτιαξε η φύση. Όμως μια από αυτές σε μια επίσκεψη της στους Κλούνους, μια φορά είδε ένα νεαρό όμορφο παλληκάρι από τη Χλώρακα και το ερωτεύτηκε παράφορα. Καθώς δεν ήταν δυνατό να συνευρεθεί μαζί του, για να το επιτύχει σκαρφίστηκε δόλο για να ξεγελάσει τη φύση. Για να γίνει συνεύρεση νεράιδας με άνθρωπο κοινό, πρέπει αυτή να χάσει τη νεραϊδική της οντότητα, να γίνει θνητή. Κάποιοι που ξέρουν, λένε πως η νεραϊδική οντότητα χάνεται μόνο όταν θνητός καταφέρει να κλέψει το μαντήλι

ή το φόρεμα νεράιδας, πράγμα πολύ δύσκολο όμως, καθώς είναι πλάσματα με αρχέγονη εξυπνάδα που κανείς δεν μπορεί να τις ξεγελάσει.

Η καλή νεράιδα όμως, ήταν πολύ ερωτευμένη και έτσι έβγαλε το φόρεμα της και βούτηξε στη λίμνη, διευκολύνοντας έτσι το παλληκάρι να της το κλέψει. Έγινε τοιουτοτρόπως θνητή, και κατά τον φυσικό νόμο άνηκε πλέον στο παλληκάρι.

Την πήρε το παλληκάρι, την παντρεύτηκε, και έκαναν πολλά παιδιά των οποίων οι απόγονοι παντρεύτηκαν και αυτοί, ώστε τοιουτοτρόπως σήμερα ζουν στη Χλώρακα πολλοί με καταγωγή και γεννοφάσκια νεραίδων.

Στους Κλούνους λοιπόν, την εύμορφη καταπράσινη λαγκαδιά που άλλη τόσο πυκνοβλαστημένη δεν είχε σε όλη την περιοχή, συνέβησαν πράγματα και θαύματα. Ήταν τόπος που ζούσαν νεράιδες, αλλά που σήμερα πλέον δεν υπάρχει, ένεκα της καταστροφικής μανίας των σημερινών ανθρώπων που τα ξήλωσαν όλα. Κατάστρεψαν την φυσική βλάστηση και έδιωξαν τα άγρια ζώα που για αιώνες ζούσαν εκεί, έδιωξαν και τις νεράιδες. Ότι δεν μπόρε-

σαν τα χέρια μόνα τους να καταστρέψουν, οδήγησαν μηχανές και μπουλντόζες που ξερίζωσαν τη βλάστηση και ξεχέρσωσαν τη γη, και έθαψαν τα τρεχούμενα νερά μέσα βαθιά στο χώμα.

Τα έκαψαν όλα, τα ισοπέδωσαν όλα, έφτιαξαν οικόπεδα και έκτισαν μέσα σπίτια και πολυκατοικίες. Όλα για το συμφέρον, σε μια ασταμάτητη καταστροφική πορεία εκμετάλλευσης της γης.

Τώρα στην περιοχή των Κλούνων, αντί για θεόρατα δένδρα, ξεφυτρώνουν πανύψηλα κτίρια που σκιάζουν τη θέα όλης της πεδινής παραλίας περιοχής, και όλης σχεδόν της θάλασσας. Ένας πνεύμονας πρασίνου και οξυγόνου χάθηκε, και ο θαλασινός αέρας σταμάτησε έως εκεί, έπαυσε να φυσά πιο πέρα.

Τώρα, γέμισε ο τόπος πολυκατοικίες με απεριόριστη θέα, σκαλοπάτια και δρόμοι στήθηκαν στα πρότεينا φαράγγια, ενώ αυτοκίνητα σταθμεύουν εκεί όπου πρώτα ήσαν φωλαιές άγριων πτηνών και ζώων.

Ακόμα μια φορά η ανθρώπινη καταστροφή επήλθε πλήρης και ολοκληρωτική, ακόμα μια φορά η ανθρώπινη σκέψη δεν μπόρεσε να

συλλάβει τον όλεθρο που φέρνει η ασυλλόγιστη πρόοδος, παρά μόνο χωρίς αίσθηση και ευαισθησία προχώρησε στην αποψίλωση της φύσης με έγνοια μόνη, το προσωρινό κέρδος.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΟΥΔΗΣ

ΟΙ ΑΛΙΕΙΣ

Ύπαρξιδα για τους ψαράδες

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΨΑΡΑΔΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η σχέση μου με τη θάλασσα είναι λίγο παρράξενη καθώς ελάχιστη επαφή εντός των υδάτων έχω μαζί της ένεκα όταν παιδί κινδύνεψα να πνιγώ, όμως μαζί της δέθηκα εφ' όρου ζωής με μια αγάπη μαγική που με έκανε να την υμνήσω γράφοντας διηγήματα και βιβλία περιγράφοντας την και δοξάζοντας την.

Καθώς εργάστηκα πέντε χρόνια σε ποντοπόρα πλοία την έζησα και την γνώρισα ευρέως, αλλά καθώς επίσης έζησα πολλές δεκαετίες στο χωριό μου μια σταλιά δίπλα στη θάλασσα. Δεν την βίωσα κολυμπώντας σ αυτήν αλλά ταξιδεύοντας πάνω σ αυτήν, όργωσα όλες τις θάλασσες και τους ωκεανούς της γης, γνώρισα πολλά μυστικά της, είδα τον αδυσώπητο θυμό της που πολλές φορές θέλησε να μας βουλιάξει στα βαθιά νερά της, αλλά που εγώ δόξα τω Θεώ, την σκαπουλάριζα όλες τις φορές.

Λένε πως τη θάλασσα τον πρώτο καιρό δεν την αντέχει κανείς, αλλά όταν κάποια χρόνια περάσουν, δημιουργείται μια σχέση άρρηκτης αγάπης και έρωτος, και κανείς πλέον ναυτικός δεν μπορεί δίχα της.

Έτσι νάμαι εγώ μετά που ξεμπαρκάρισα, και θέλοντας να κρατήσω μια θεωρητική σχέση μαζί της, γράφω και φανερώνω πολλά μυστικά της σε όσους δεν γνωρίζουν.

Έτσι λοιπόν, σε αυτό το βιβλίο μου, γράφω για όσους καλούς ψαράδες έτυχε να γνωρίσω, περιγράφοντας κάποιες περιπέτειες τους με τον γενικό τίτλο «ΟΙ ΑΛΙΕΙΣ, παραμύθια για τους ψαράδες»

ΤΑ ΔΕΛΦΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΑ

**Αφιερωμένο στον ήρωα του παραμυθιού,
Μιχαλάκη Λεωνίδου.**

Οι Αρχαίοι Έλληνες πίστευαν πως τα δελφίνια μπορούσαν νοητικά να επικοινωνούν με τους ανθρώπους και ότι ήταν ορισμένα από τους Θεούς να τους συντροφεύουν και να τους προστατεύουν.

Οι μύθοι γι αυτή τη σχέση βρίθουν στην Ελληνική μυθολογία, και ο Μιχαλάκης έναν μικρόν παιδίν που είχε μια μανία αγάπης για αυτά και τη θάλασσα, και καθώς γνώριζε ότι ανέβαιναν στην επιφάνεια για να αναπνεύσουν, με μια ελπίδα στην καρδιά καθισμένος στον ψηλό γκρεμό του Πάρακα πρόσμενε με λαχτάρα να τα δει να παίζουν στους αφρούς της θάλασσας της Χλώρακας. Του είχε καρφωθεί η ιδέα πως μπορούσε να συνεννοηθεί μαζί τους, γι αυτό με ένα διακαή πόθο να τα συναντήσει, όλο σεργιάνιζε τις θάλασσες με αυτό το σκοπό.

Μια φορά κάτω από τον ψηλό γκρεμό είδε να αναδύονται δυο δελφίνια και με πολλή χαρά άρχισε να χοροπηδά και να τους φωνάζει. Τα δελφίνια τον άκουσαν και γύρισαν προς το

μέρος του, ύστερα βούτηξαν και χάθηκαν στα βαθιά νερά.

Στεναχωρήθηκε ο Μιχαλάκης που δεν του έδωσαν πολλή σημασία, αλλά από εκείνη τη μέρα κάθε πρωί τα καλοκαίρια που δεν είχε σχολείο, μόλις ξυπνούσε πήγαινε στον Πάρακα να τα αναζητήσει.

Μια μέρα τα είδε πάλι να αναδύονται από τη θάλασσα και περιχαρής άρχισε να τα καλεί. Τα δελφίνια έμειναν λίγη ώρα να παίζουν στον αφρό, και ύστερα πάλιν έφυγαν μακριά. Όσο περνούσε ο καιρός, τα δελφίνια πύκνωναν την παρουσία τους, και σιγά με τον καιρό, το μικρόν παιδί ένιωσε πως ένας δεσμός φιλίας αναπτύχθηκε μεταξύ τους. Τους σφυρούσε, τους τραγουδούσε, τους μιλούσε. Αυτά έδειχναν να ανταποκρίνονται και με τη διαπεραστική φωνή τους απαντούσαν στα καλέσματα του. Ύστερα μια μέρα κατέβηκε από τον γκρεμό και φωνάζοντας τους να τον περιμένουν, βούτηξε στο νερό και άρχισε να κολυμπά μαζί τους κάνοντας κύκλους και παίζοντας μαζί τους.

Πέρασε ο καιρός, το μικρόν παιδί μεγάλωσε και έφυγε στην Ελλάδα να σπουδάσει. Και ύ-

στερα από πολλά χρόνια γυρίζοντας, πήγε στον ψηλό γκρεμό και τα γύρεψε, αλλά αυτά δεν φάνηκαν. Στεναχωρημένος σκέφτηκε μήπως δεν ζούσαν πια, ή στην καλύτερη περίπτωση έλπιζε απλώς να έπαυσαν να έρχονται καθώς δεν τον εύρισκαν αφού έλειπε στη ξενιτιά.

Όμως η ζωή συνεχίζεται, έτσι σταμάτησε και αυτός να τα γυρεύει. Έπιασε δουλειά και εγκαταστάθηκε μόνιμα στο χωριό του.

Ο Μιχαλάκης είχε έναν αδερφό τον Κωστάκη που ήταν ψαράς και καμιά φορά πήγαινε μαζί του με τη βάρκα να ρίξουν τα δίχτυα να ψαρέψουν. Μια μέρα έλυσαν την βάρκα που ήταν δεμένη στον μικρό κόλπο στο Δήμμα, και λάμνοντας τα κουπιά, πέρασαν τις ξέρες του Φουρφουρή, και έβαλαν πλώρη στα βάθη του πελάγου. Όταν έφτασαν εκεί που ήθελαν, ετοιμάστηκαν να καλάρουν τα δίχτυα. Όμως πριν προλάβουν, ξαφνικά ένας μεγάλος καρχαρίας πετάχτηκε από το νερό θέλοντας να πηδήξει μέσα στη βάρκα. Χτύπησε πάνω της ταρακουνώντας τους και με ένα μεγάλο παφλασμό, έπεσε ξανά στα νερά. Σε λίγο όμως αχ τι φοβερό, μέσα στη θάλασσα φάνηκαν

πολλοί καρχαρίες να κάνουν κύκλους γύρω τους και ο μεγαλύτερος από όλους, με πείσμα συνέχιζε να πηδά από το νερό και να χτυπά στα πλάγια την μικρή βάρκα.

Προσπάθησαν με ψυχραιμία και χτυπώντας τους με τα κουπιά να τους διώξουν, αλλά όσο τους χτυπούσαν, με περισσότερη μανία ο μεγάλος καρχαρίας τους χτυπούσε στα πλάγια θέλοντας να τους βουλιάξει.

Βλέποντας τον χάρον τέσσερα και φοβισμένοι, πίστεψαν πλέον πως δεν είχαν σωτηρία.

Αλλά εκεί που ήταν σίγουροι πως ήρθε το τέλος τους και γυρίζοντας προς τον ουρανό παρακάλεσαν τον Άγιο Νικόλα να τους γλυτώσει, ξαφνικά ένα μεγάλο σμήνος από δελφίνια εμφανίστηκε που άρχισαν να επιτίθενται στους καρχαρίες.

Τα δυό αδέρφια γλύτωσαν και άρχισαν να δοξάζουν τον Άγιο που τους άκουσε και τους βοήθησε. Ακόμα φοβισμένοι, μόλις έφυγαν οι καρχαρίες πήραν τα κουπιά να βγούνε τη στεριά.

Τα δελφίνια δεν έφυγαν, παρά τους ακολούθησαν δημιουργώντας γύρω τους έναν προστατευτικό κλοιό.

Και ανάμεσα τους δυο δελφίνια συνέχεια πηδούσαν από το νερό και με χαρούμενες φωνές φώναζαν στον Μηχαλάκη. Ήταν οι παιδικοί του φίλοι που τον συνάντησαν ξανά, που οδήγησαν το κοπάδι των συντρόφων τους και τους γλύτωσαν από του χάρου τα δόντια. Ο Μηχαλάκης και αυτός χαρούμενος ξεχνώντας την τρομάρα που τράβηξε, αρχίνησε να τους φωνάζει και να τους καλωσορίζει. Και ευχαριστούσε το Θεό που του έλαχε να έχει δυο δελφίνια για καλούς φίλους.

Σε λίγο καιρό ο Μηχαλάκης έκτισε το σπίτι του κοντά στη θάλασσα στον κόλπο του Δημμάτου, και κάθε πρωί πριν πάει στη δουλειά του, συνηθίζει να πηγαίνει στη θάλασσα και να χαιρετά τους φίλους τους που τον περιμένουν στα αβαθή νερά. Και αυτά χαρούμενα παιχνιδίζουν λίγο στη θάλασσα, και ύστερα φεύγουν στα βαθιά να συναντήσουν τους συντρόφους τους.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΝΕΡΙ

Αφιερωμένο στον ήρωα του παραμυθιού Κυριάκο Μαυρονικόλα

Τα μεγάλα παιδιά της γειτονιάς παρέα κατέβαιναν στη θάλασσα. Ένα τσούρμο ίσα μια ντουζίνα ζωηρά και αργόσχολα, μέσα στην κάψα του καλοκαιριού δροσίζονταν στα παγωμένα νερά της Αλυκής. Έπαιζαν και αθλούνταν ποιος θα παραβγεί στο κολύμπι και οι χαρούμενες φωνές τους γέμιζαν την ατμόσφαιρα ενώ οι ζητωκραυγές τους συνόδευαν τους νικητές.

Ανάμεσα τους ένας νεανίσκος ο Κυριάκος, δεν έπαιζε μαζί τους. Δεινός ψαροντουφεκάς, όση ώρα τα άλλα παιδιά διασκεδάζαν, αυτός ξανοιγόταν στα βαθιά και ψάρευε, αλλά πάντα στην ώρα του καθώς διάβαζε τον ήλιο, επέστρεφε και μαζί έπαιρναν τον δρόμο του γυρισμού. Είχαν συμφωνήσει όλοι μαζί να πηγαίνουν, όλοι μαζί να επιστρέφουν, αυτή την παραγγελιά είχαν από τους γονείς τους ώστε ο ένας να προσέχει τον άλλο, και όλοι να είναι αλληλέγγυοι για την ασφάλεια τους. Ο Κυριάκος ήταν εξαίρετος κολυμβητής και δεινός βουτηχτής. Πολύ ψύχραιμος από τη

φύση του, αντιμετώπιζε και χειριζόταν επιτυχώς όσες δύσκολες καταστάσεις παρουσιάζονταν. Με σύνεργα τη μάσκα, το ψαροντούφεκο και τα πέδιλα, πάντα επέστρεφε με το ρεχτάρι γεμάτο.

Λογαριαζόταν ο καλύτερος ψαροντουφεκάς σε όλη την περιοχή και ήταν γνώστης όλων των τεχνικών περί ψαρέματος με ψαροντούφεκο και με δυναμίτιδα. Μια ζωή στο ρίσκο που λένε, αφιέρωσε όλη τη ζωή του στο ψάρεμα, ενώ τώρα γέρος πλέον κάθεται στην κουνιστή του καρέκλα κουφός και στα δύο του αφτιά αποτέλεσμα από το πολύχρονο πάλεμα του με τη θάλασσα, και συλλογάται τα παλιά όταν νέος και σφριγηλός με μεγάλες αντοχές, κολυμπούσε και ψάρευε με τις ώρες.

Πολλές ιστορίες ειπώθηκαν για λόγου του, αλλά εγώ θα περιγράψω μια μοναδική που μοιάζει με μυθοπλασία και βγαλμένη από παιδική φαντασία, που όμως είναι αληθινή καθώς όλα τα παιδιά της παρέας μαρτυρούν.

Πρωί με τη δροσιά λοιπόν, πήραν την κατηφόρα για την Αλυκή, και πριν ο ήλιος ανέβει ψηλά και αρχίσει η αφόρητη ζέστη, τους βρήκε να τσαλαβουτούν στα κρύα νερά.

Ο Κυριάκος φόρεσε τη μάσκα και τα πέδιλα, και οπλίζοντας το ντουφέκι, αστεειυόμενος τους ρώτησε τί ψάρια θέλουν να τους φέρει. Ένα μικρόν παιδί που λίγο πριν κλείσουν τα σχολεία ο δάσκαλος τους είπε την ιστορία του παιδιού και του δελφινιού, ζήτησε ένα δελφίνι να το καβαλικεύει και να ξανοίγεται στις θάλασσες να παίζει και να κολυμπά μαζί του. -Εντάξει του απάντησε ο Κυριάκος, άμα βρω ένα θα σου το φέρω ζωντανό και θα σου το κάνω δώρο.

Περπάτησε στα ρηχά ο Κυριάκος, και όταν η θάλασσα τον σκέπασε ως τη μέση, βούτηξε και έγινε μια κουκίδα στην απέραντη θάλασσα, και χάθηκε στα βαθιά.

Τα άλλα παιδιά φωνασκώντας και γελώντας διασκεδάζαν χαρούμενα απολαμβάνοντας τη δροσιά της θάλασσας. Η ώρα περνούσε ξέγνοιαστα, αλλά έχοντας έγνοια, σαν ήρθε η ώρα, με μισή καρδιά βγήκαν στον ήλιο να στεγνώσουν περιμένοντας τον φίλο τους τον Κυριάκο να βγει κι αυτός, και όλοι μαζί να πάρουν το ανηφόρι του γυρισμού.

Περνούσε όμως η ώρα και ο Κυριάκος δεν φαινόταν. Πέρασε κι άλλη ώρα, κι άλλη, όμως

χασημιός ο φίλος τους. Η ανησυχία άρχισε να τους ζώνει και με αντήλιο τα χέρια ερευνούσαν τη θάλασσα να τον εντοπίσουν. Η αγωνία ζωγραφίστηκε στα πρόσωπα τους και κακές σκέψεις άρχισαν να έχουν. Όσο σουρούπωνε περισσότερο έκδηλη η αγωνία τους στεναχωρούσε, και αμήχανοι δεν ήξεραν τι να κάμουν. Άρχισαν να πιστεύουν πως κάποιο κακό συνέβηκε, αφού καμιά άλλη φορά δεν είχε αργήσει, ήταν πάντοτε συνεπής.

Με την απελπισία να τους πνίγει, ήταν πλέον σίγουροι ότι έχασαν τον φίλο τους. Κάποιοι αρχίνησαν να κλαίγουν, και όλοι μαζί φοβισμένοι έστεκαν στην άκρη της θάλασσας και με πόνο στις καρδιές μεμψιμοιρούσαν. Και παρατηρώντας συνέχεια τη θάλασσα παρακαλούσαν τον Θεό να δουν τον φίλο τους να ανεφάνει.

Στην πολλή ώρα, είδαν ξαφνικά κάτι να κινείται στην επιφάνεια της θάλασσας και με ταχύτητα να μπλέει και να κατευθύνεται προς την ακτή δημιουργώντας άσπρους αφρούς στο διάβα του καθώς έσκιζε τα ήσυχα νερά.

Με περιέργεια και ελπίδα το έβλεπαν να τους πλησιάζει, να τους φτάνει και να αράζει πάνω στην άμμο της ακρογιαλιάς.

Δεν πίστευαν στα μάτια τους, ήταν ο φίλος τους ο Κυριάκος καβαλικεμένος πάνω σε ένα ψάρι μινέρι που τον οδήγησε κοντά τους και έμεινε πάνω στην άμμο να σπαρταρα, ενώ ο φίλος τους σκυμμένος πάνω του το κρατούσε σφικτά να μην του φύγει.

Τι είχε συμβεί λοιπόν;

Το μινέρι είναι είδος ψαριού περιζήτητο από τους ψαράδες ένεκα του μεγέθους και της εξαιρετικής του γεύσης. Όσο είναι μικρά μπλέουν σε κοπάδια, αλλά όσο μεγαλώνουν αραιώνουν ή και μπλέουν μοναχικά. Ο Κυριάκος συνάντησε ένα μοναχικό και τεράστιο σε μέγεθος πέραν των δύο μέτρων, πέραν των πενήντα κιλών, και δεν είχε σκοπό να το αφήσει να γλυτώσει. Γνώριζε πως ήταν δύσκολο να το ψαρέψει, αλλά ήταν αποφασισμένος πάση θυσία να το σκοτώσει. Έτσι κρατώντας σφικτά το ψαροντούφεκο το ντουφέκισε και το καμάκι καρφώθηκε λίγο κάτω από το κεφάλι και το διαπέρασε από τη μια στην άλλη μεριά, και έμεινε καρφωμένο στο κορμί του. Πονεμέ-

νο και σπαρταρώντας το μινέρι όρμησε να φύγει, ώθησε και έσκισε τα νερά και με μεγάλη ταχύτητα κολύμπησε να γλυτώσει. Όμως ο Κυριάκος προσμένοντας αυτή την αντίδραση κράτησε σφικτά το ντουφέκι, και το μεγάλο κύτος τον ττραβούσε και το έσερνε μια στα βαθιά και μια στα ξέβαθα. Αλλά με ψυχραιμία ο καλός ψαράς αφέθηκε να τον σέρνει καταφέροντας κάθε τόση ώρα να βγάζει το κεφάλι του για μια αναπνοή, ενώ ταυτόχρονα μάζευε το σκοινι που ήταν δεμένο το καμάκι. Χωρίς να πανικοβληθεί και χωρίς να τα χάσει, κόντεψε, και κατάφερε να αρπάξει το καμάκι που ήταν καρφωμένο στη ράχη του του μεγάλου ψαριού. Άρπαξε με το ένα χέρι τη μια άκρια, και με το άλλο την άλλη. Μ αυτό τον τρόπο βρέθηκε καβαλικεμένος πάνω του, και με δύναμη άρχισε να το κλώννει και να το οδηγά. Με πολλή προσπάθεια και κόπο αφού περιπλανήθηκαν πολλή ώρα , κατάφερε να το οδηγήσει έξω στη στεριά. Και αποκαμωμένο πλέον το μινέρι έμεινε πάνω στην άμμο να σπαρταρά, ενώ από πάνω του ο Κυριάκος το κρατούσε γερά να μην φύγει στη θάλασσα.

Έμεινε το μεγάλο ψάρι να σπαρταρά στην άμμο, όπου χωρίς αναπνοή τέλειωσε η ζωή του και ο Κυριάκος θριαμβευτής σηκώθηκε ενώ τα άλλα παιδιά τον ζητωκραύγαζαν με θαυμασμό.

Αλλά το μικρό παιδί στην άκρα φαινόταν μαραζωμένο και λυπημένο. Ο Κυριάκος τον κόντεψε και αστειευόμενος του λέει,

-Σου έταξα δελφίνι, αλλά σου έφερα μινέρι. Και το μικρόν παιδί με ένα κόμπο στο λαιμό του απαντάει,

- Το δελφίνι αγαπούσε τον φίλο του και για χάρη του πέθανε, ενώ εσύ το σκότωσες...

ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

Πρίν πολλά χρόνια σε ένα μικρό παραθαλάσσιο χωριό ήταν δυό νέα παιδιά που καθώς αγαπούσαν τη θάλασσα, συχνά συναπαντιόνταν στα όμορφα ακρογιάλια της όταν καθημερινά τα σεργιανούσαν. Οι γονείς τους ήταν γειτόνοι και είχαν τα χωράφια τους και τα σπίτια τους πλησίον της θάλασσας, έτσι όταν μέσα στις αυλές και στα χωράφια, αλλά κυρίως όταν μαζί καθισμένοι πάνω στα βράχια ψάρευαν με τα καλάμια τους, έκαναν παρέα ατέλειωτες ώρες. Ένωθαν σύντροφοι, φίλοι, είχαν κοινές σκέψεις, αισθήματα και οράματα, περνούσαν καλά, ένιωθαν πληρότητα. Είχαν έγνοια και αγάπη ο ένας για τον άλλο, αλλά όντας πολύ μικρά παιδιά που δεν γνώριζαν πολλά, δεν καταλάβαιναν αν στην καρδιά τους είχαν απλά μια μεγάλη αγάπη, ή ένα μεγάλο έρωτα.

Ο καιρός όσο περνούσε περισσότερο δένονταν και μια γλυκιά έλξη αναπτυσσόταν μεταξύ τους. Μεγάλωσαν, πήγαν σχολείο, και στην τάξη ζήτησαν από το δάσκαλο να κάθονται στο ίδιο θρανίο.

Στα διαλείμματα πάλι αχώριστοι, στον πηγαισμό και στον ερχομό, πάλιν μαζί.

Έκαναν καλή παρέα και ένιωθαν κολλητά φιλαράκια, σύντροφοι αδερφικοί, και η αγαπημένη τους ενασχόληση με το ψάρεμα πίστευαν πως ήταν η κυριότερη αιτία που τους ένωνε. Δεινοί κολυμβητές με μάσκες και ψαροντούφεκα, από τις ατελείωτες ώρες μέσα στη θάλασσα γνώριζαν λεπτομερώς σπιθαμή προς σπιθαμή τον ξέβαθο γιαλό και τον μακρύ βυθό των γύρω θαλασσών. Ήταν ένα μεράκι και μια αγάπη για τη θάλασσα που θα τους συνόδευε εφ' όρου ζωής. Καταπληχτικοί ψαράδες με καλάμι, με καμάκι ή ψαροντούφεκο, όργωναν τις ακτές και για κάθε βράχο είχαν ένα όνομα, για κάθε κολπίσκο ένα σημάδι, για κάθε ακρωτήριο μια ιστορία.

Πέρασε καιρός, τα παιδιά μεγάλωσαν. Τέλειωσαν το σχολείο, πήγαν σε πανεπιστήμια, ακολούθησαν τον δρόμο τους. Ένα δρόμο μακρινό στον οποίον ο κάθε άνθρωπος συνήθως αφήνει πίσω τα παλιά και δημιουργεί καινούργια, και μένει το παρελθόν στη σκέψη ως γλυκεία ανάμνηση.

Αυτό συνέβηκε στα δυο φιλαράκια, και η τόση μεγάλη φιλία και αγάπη που είχαν καταχω- νιάστηκε στην άκρη του μυαλού τους. Μια βαθιά λήθη τους έκανε να λησμονηθούν και να αποξενωθούν.

Ο νέος επιστήμονας πλέον, παντρεύτηκε μια συνάδελφο του, πιστεύοντας και οι δύο ότι αποτελούσαν ταιριαστό και ιδανικό ζευγάρι. Εξ άλλου πως ήταν δυνατόν να συμβεί το α- ντίθετο αφού και οι δυό ως πολύ μορφωμένοι με τη λογική που τους διείπε δεν θα έβρισκαν λύσεις στα τυχόν προβλήματα τους;

Όμως τα πράγματα ήρθαν αλλιώς, οι πολλές υποχρεώσεις ένεκα της καριέρας τους τους κρατούσαν αποξενωμένους, οπότε ως μορφω- μένοι και προοδευτικοί άνθρωποι, συμφώνη- σαν σε ένα φιλικό χωρισμό.

Πάντα όμως ένας χωρισμός αφήνει σημάδια, έτσι και ο νέος στεναχωρημένος αποφάσισε να πάρει άδεια, να πάει στο χωριό του, στη θάλασσα του, να συνέλθει και να ηρεμήσει.

Πρώτο μέλημα μόλις αντίκρισε την αγαπημέ- νη του θάλασσα που τόσα χρόνια στερήθηκε, δεν ήταν άλλο παρά να βάλει το μαγιό του και

να κατέβει να δροσιστεί στα καταγάλανα νερά που τόσο του είχαν λείψει.

Ροβόλησε λοιπόν τρεχτός την μικρή απόσταση και με ένα σάλτο βούτηξε στη γαληνεμένη θάλασσα και ξεχνώντας όλες τις σκοτούρες του αφέθηκε στην αγκαλιά της και στη δροσιά της. Έκατσε με τις ώρες και δεν την χόρταινε, την απολάμβανε και την αισθανόταν στο σώμα του να τον ημερεύει και να τον ξαναιώνει. Το απόγευμα έφτασε, αλλά δεν είχε καρδιά να φύγει. Με ήρεμες σκέψεις πλατσούριζε στα νερά. Με νοσταλγία θυμήθηκε τα παλιά, θυμήθηκε τη φίλη του, την παρέα τους, τις περιπέτειες τους και στεναχωρημένος διερωτήθηκε πως άφησε τα χρόνια να περάσουν, πως την ξέχασε, πως άφησε τον χρόνο να μπει ανάμεσα τους. Διερωτήθηκε αν παντρεύτηκε, αν ήταν ακόμα όμορφη, αν διατηρούσε τη λεπτή φινέτσα του κορμιού της ή αν μήπως έγινε μια χοντρή νοικοκυρά...

Οι σκέψεις του διακόπηκαν καθώς η ματιά του έπεσε σε μια λεπτή φιγούρα που κατηφόριζε την ακρογιαλιά. Ήταν μια λεπτή γυναίκα που με μεγάλες δρασκελιές ροβόλιζε προς τη θάλασσα. Η καρδιά του σκίρτησε γιατί από την

κορμοστασιά της και το βάδισμα της κατάλαβε αμέσως πως ήταν η παιδική του φίλη.

Με χαρά άρχισε να της φωνάζει με όση δύναμη είχαν τα πνευμόνια του, και τα χέρια ψηλά με δύναμη τα κουνούσε και τη χαιρετούσε.

Μόλις τον κατάλαβε η κοπέλα, άρχισε να τρέχει να τον συναντήσει. Βούτηξε στη θάλασσα και αμέσως με δύναμη σφιχταγκαλιάστηκαν και χαρούμενοι ξεχάστηκαν αγκαλιασμένοι ώρα πολλή. Πέρασαν χρόνια να ειπωθούν, πεθύμησε ο ένας τον άλλον, είχαν πολλά να πουν, πολλά να θυμηθούν.

Έμειναν ώρες αγκαλιασμένοι, δεν χόρταινε ο ένας τον άλλο. Κοιτάζονταν στα μάτια, πραγματικά είχε νοσταλγήσει ο ένας τον άλλο. Είχαν αφήσει την νοσταλγία τους εν κρυπτώ, χωρίς να φαντάζονται πόσο μεγάλη ήταν, και τώρα αγκαλιασμένοι, διαπίστωναν του λόγου το αληθές. Και ύστερα ως να ήταν φυσική συνέπεια, τα χείλη τους ενώθηκα σε ένα αγαπημένο και ερωτικό φιλί.

Ναι, ήταν ένας κρυφός έρωτας από παιδιόθεν που κανείς από τους δύο δεν είχε καταλάβει. Νόμιζαν πως ήσαν μόνο φίλοι, αλλά ο μακροχρόνιος χωρισμός τους και το ξαφνικό συνα-

πάντημα τους, το σφικτό σφιχταγκάλιασμα τους, και το σκίρτημα στις καρδιές τους, φανέρωσαν τον κρυφό κοιμώμενο έρωτα που από παιδιόθεν είχαν στις καρδιές.

Το παραμύθι τελειώνει όμορφα, καθώς η κοπέλα δεν παντρεύτηκε, καθώς ο νέος ήταν ελεύθερος, έτσι παντρεύτηκαν και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΤΑΠΟΔΙ

Ο Λοΐζος από παιδιόθεν αγαπούσε τη θάλασσα και με ένα ψαροντούφεκο βουτούσε και κολυμπούσε από τη Γεροσκήπου μέχρι τη Χλώρακα στα βραχώδη παράλια των ρηχών νερών όπου μέσα στα θαλάμια τους κρύβονταν πολλά χταπόδια τα οποία με πολλή μαεστρία καμάκωνε.

Ο Χαμπής ο πατέρας του θεωρώντας τον ακόμα αφελές παιδίον, του θύμωνε να είναι προσεκτικός για να μην έχει κανένα μπελά. Αλλά το παιδίον χωρίς να τον λογαριάζει, συνέχιζε το μεράκι του χωρίς να σκέφτεται κινδύνους. Ήταν καλός ψαροντουφεκάς, γνώριζε όλους τους βυθούς, και καμιά φορά δεν γύρισε χωρίς καλή ψαριά. Περισσότερον όμως με το ντουφέκι του καμάκωνε χταπόδια.

Τώρα στα 50 του χρόνια αναπολεί κάποιες καλές και κακές στιγμές που του χαραχτηκαν στο μυαλό και του άφησαν ανεξίτηλα σημάδια στη σκέψη. Περιστατικά ασυνήθιστα, περιπετειώδη, πολλές φορές ευχάριστα, αλλά κάποτε επικίνδυνα.

Μια φορά στις ακτές της Γεροσκήπους συνάντησε ένα μεγάλο χταπόδι τόσο μεγάλο που

λογικά θα έπρεπε να το αποφύγει καθώς ήταν τεραστίων διαστάσεων και που φάνταζε ένα επικίνδυνο θηρίο της θάλασσας , αλλά παρ όλα αυτά ούτε στιγμή δεν πέρασε στο μυαλό του να το αφήσει να γλυτώσει. Με το ντουφέκι του από κοντά το καμάκωσε, και αμέσως το άρπαξε από την κουκούλα και την αναποδογύρισε. Η θάλασσα γέμισε μελάνια, αλλά με τον τρόπο αυτό το χταπόδι αποδυναμώθηκε και τα πλοκάμια του έχασαν τη δύναμη να αντιδράσουν δυνατά και να τον τυλίξουν να τον σκοτώσουν.

Όταν με δυσκολία το έβγαλε στη στεριά, το άφησε στην ακτή και για να το μεταφέρει φώναξε φίλους του και το φόρτωσαν σε ένα φορτηγάκι. Στο σπίτι πάνω σε ένα μεγάλο και στέρεο τραπέζι το έκοψε κομμάτια και έφαγαν και χόρτασαν η οικογένεια του και όλη η γειτονιά. Το χταπόδι είχε το κάθε πόδι χοντρό ίσα με μια σωλήνα της ίντσας και ζύγισε μέχρι τέσσερις οκάδες. Όσο περίσσεψε το παρέδωσε σε έναν ταβερνιάρη που το έψησε και με την παρέα του ίσα με είκοσι ανοματοί, πάλι έφαγαν και χόρτασαν κατά κόρον.

Τα νέα διαδόθηκαν σε όλα τα χωριά και ο κόσμος του έδινε συχαρίκια και τα εγκώμια για λόγου του ήταν θαυμαστά και παινεμένα. Ο Λοΐζος πήρε τα πάνω του, πολύ το ευχαριστιόταν, και με περισσότερο μεράκι επιδιόταν στο κυνήγι χταποδιών.

Μια φορά στη θάλασσα μεταξύ της Πάφου και της Χλώρακας συνάντησε ένα τέρας χταπόδι, μεγάλο ίσα με μια κάμαρη σπιτιού. Το είδε από μακριά καθώς τόσο μεγάλο που δεν μπορούσε να κρυφτεί στις σχισμές των βράχων, και χωρίς να πιστεύει στα μάτια του, με προσοχή το κόντεψε από απόσταση ασφαλείας και το περιεργάστηκε. Καθώς μαζεμένο σε ένα βαθούλωμα του βυθού ήταν τόσο μεγάλο, έβαλε στη σκέψη πώς αν άπλωνε τα πλοκάμια αυτά ίσως να έφταναν πέρκει πενήντα μέτρα. Από εκείνη τη μέρα του μπήκε στο μυαλό να το σκοτώσει. Έβαλε σημάδι την περιοχή και όποτε βουτούσε κολυμπούσε στο μέρος εκείνο για να το συναντήσει. Πολλές φορές το εύρισκε, πολλές φορές ήταν άφαντο. Όμως οι σκέψεις του κόλλησαν, έπρεπε να βρει τρόπο να το ψαρέψει.

Άρχισε να ρωτά και να μελετά, ήθελε παντοιοτρόπως να ανακαλύψει τρόπο να το σκοτώσει.

Στα πολλά τηλεφωνήματα που έκανε στην Ελλάδα σε καταστήματα ναυτικού εξοπλισμού, ανακάλυψε ένα μεγάλο ντουφέκι της θάλασσας, ίσως κανονάκι για καρχαρίες ή φάλαινες, και παράγγειλε να του το στείλουν. Δεν είπε τίποτα ούτε σε φίλους ή γνωστούς, ούτε και στους γονείς του, γιατί ήξερε πως θα έπεφταν πάνω του να τον αντικόψουν.

Παρέλαβε λοιπόν το μεγάλο όπλο και πριν προβεί στο μεγάλο κυνήγι, το δοκίμασε πολλές φορές για να βρει την εμβέλεια του. Έβαλε σημάδι σε πόσα μέτρα μπορούσε να είναι αποτελεσματικό, και ικανοποιημένος είδε πως το χοντρό λάστιχο με τη βοήθεια της φοράς του βάρους του καμακιού, μπορούσε να δράσει σε απόσταση πολλών μέτρων. Είχε σκοπό να πυροβολήσει το μεγάλο χταπόδι από μακριά, και ύστερα με υπομονή να περιμένει μέχρι να πεθάνει και να το μαζέψει.

Δεν τον ενδιέφερε πλέον άλλο ψάρεμα, όποτε η θάλασσα ήταν γαλήνια έβγαινε για να ανα-

ζητήσει το θεριό. Με υπομονή και επιμονή, για πολλές μέρες αφοσιώθηκε στο μεγάλο κυνήγι. Και επιτέλους μια μέρα στο ίδιο σημείο που το πρωτοαντίκρισε, το ξαναείδε από μακριά να φαντάζει όπως ένα μικρό βουνό, μεγάλο ίσα με μια κάμαρη σπιτιού.

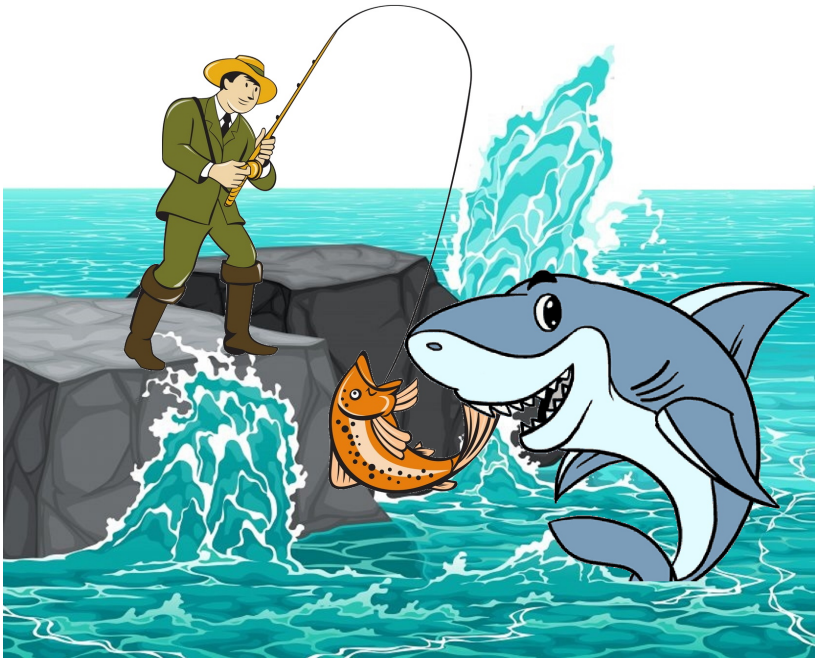
Κολύμπησε, το κόντεψε, και με ψυχραιμία το σημάδεψε. Με καλούς υπολογισμούς έμεινε σε απόσταση ασφαλείας, αλλά απόσταση ίσαμε το καμάκι να το φτάσει και να το καρφώσει.

Τράβηξε την σκανδάλη και το καμάκι εκτοξεύτηκε χωρίς μεγάλη ταχύτητα ένεκα τους βάρους το, αλλά ακριβώς ένεκα αυτού του μεγάλου βάρους, με δύναμη καρφώθηκε στην κουκούλα του χταποδιού.

Το χταπόδι αμέσως αντέδρασε και άρχισε να ταράσσει, να σπαρταρά και να χτυπά τα πόδια του με μεγάλη δύναμη. Τα νερά αναταράχθηκαν με δύναμη και ένα μεγάλο κύμα δημιουργήθηκε που με ορμή έσπρωξε προς όλες τις μεριές τη θάλασσα.

Ήταν τόσο δυνατό το κύμα που δημιουργήθηκε, που άρπαξε τον Λοϊζο, και με ορμή τον χτύπησε στα κοντινά βράχια της ακτής, σχεδόν να τον πεθάνει. Το κορμί του καταμακαι-

λώθηκε, πληγώθηκε, ο πόνος ήταν αφόρητος, τόσο μεγάλος που έχασε τις αισθήσεις του. Ύστερα που πέρασε η ώρα και συνήλθε, βογκώντας από τους πόνους, με δυσκολία σηκώθηκε και βγήκε στη στεριά. Ένα περαστικός με αμάξι τον μετέφερε στο νοσοκομείο όπου τον κράτησαν και τον περιέθαλψαν.

Η ΒΟΥΒΑΛΟΠΕΤΡΑ

Στα βάθη των θαλασσών υπάρχουν ψάρια παράξενα, τέρατα, δράκοι. Υπάρχουν πλάσματα αφανέρωτα που όταν κάποιος τα αντικρύσει τον κυριεύει φόβος που του γίνεται εφιάλτης εφ' όρου ζωής να τον κατατρέχει στα όνειρα του.

Πολλοί πιστεύουν ότι η θάλασσα πραγματικά κρύβει πράγματα και θάματα, καθώς τα ανεξερεύνητα άδυτα των βυθών, κανείς δεν τα έχει πλήρως χαρτογραφήσει. Όμως στα ρηχά κοντά στις στεριές, σπάνια φανερώνονται τέτοια πλάσματα, και γι αυτό κανείς δεν πιστεύει ότι θα του λάχει η μοίρα να τα συναντήσει. Μια ιστορία λοιπόν θα σας διηγηθώ, για έναν καλό ψαρά ο οποίος όταν συνάντησε ένα τέρας φοβήθηκε πολύ, και δεν ξανακόντεψε τη θάλασσα που για μια ολόκληρη ζωή του ήταν πάθος, μάνα, μοίρα, αγαπητικά.

Στον κόλπο του Πηλού στη Χλώρακα υπάρχει μια πέτρα η Βουβαλόπετρα, ένας μεγάλος βράχος ριζωμένος στέρεος και ακίνητος από τις μεγάλες τρικυμίες, του οποίου όνομα δόθηκε κατά το παλιό παρελθόν από κάτοικο ο οποίος γνώριζε τα εξωτερικά βοοειδή βουβά-

λια, καθώς ο βράχος έμοιαζε με ράχη βουβαλιού. Όταν η θάλασσα ήταν ήρεμη η ράχη εξείχε από τα νερά, και οι ψαράδες με τα καλάμια τους είχαν έγνοια από τα χαράματα να πιάσουν πόστο, καθώς στη περιοχή τα ψάρια ήταν άφθονα.

Ο Άντωνος ένας ξακουστός εργολάβος και φανατικός ψαράς, τις ημέρες της σχολής του κατάφερνε πάντα να καταλαμβάνει πρώτος το πόστο, έτσι ο βράχος απόκτησε ουρά, και τον ονόμασαν η Βουβαλόπετρα του Άντωνου. Δεινός ψαράς με περίσσια υπομονή, καθόταν στο βράχο υπό τον καυτό ήλιο ή το τσουχτερό κρύο, και με ένα καπέλο των καουμπόηδων, και φαντάζοντας γραφική φιγούρα ζωγραφικού μαυρόασπρου πίνακα, ψάρευε με τις ώρες. Ήταν ο καλύτερος ψαράς του χωριού και το παινεύοταν, αλλά όμως ήταν η πραγματικότητας και όλοι οι χωριανοί το παραδέχονταν.

Τα βράδια στο μικρό ταβερνάκι με την παρέα του απολάμβαναν τηγανιτά ψάρια που ο Φκωνής ο ταβερνιάρης τηγάνιζε με περίσσια τέχνη σε τρεμιχόλαο, και τους σερβίριζε πάντα το ίδιο ποτό, κρασί στερκό ή κοκκινέλι. Στο φαγοπότι και στη μέθη του ποτού, ο κα-

θένας έλεγε τα δικά του, και ο Άντωνος τους έλεγε ιστορίες για τη θάλασσα και τα ψάρια που ψάρευε με το καλάμι εκεί στην Βουβαλόπετρα, την πέτρα που την θεωρούσε δικιά του. Μιλούσε πολύ παραστατικά, και τους έλεγε καμιά φορά ιστορίες παράξενες, που οι συνδαιτημόνες του αν ήθελαν τις πίστευαν, αλλά από ευγένεια μην τον κακοφανήσουν, δεν έφερναν αντίρρηση.

Τους είπε λοιπόν πώς μια μέρα ένιωσε το καλάμι βαρετό και δεν μπορούσε να το σηκώσει. Όμως με υπομονή, πείσμα και τέχνη, κατάφερε σιγά αλλά σταθερά να ανεβάσει τη λία του στην επιφάνεια. Αλλά ω θεέ μου τι να δει, είδε ένα άσχημο και αποκρουστικό πράγμα χλωμό σε χρώμα ξέβαθου ροζ, που είχε μια κεφαλή ίδια του καρχαρία γεμάτη κοφτερά δόντια, σώμα ίδιο ανθρώπου, σε μέγεθος ανθρώπου, με την κεφαλή δυσανάλογη, πολύ μεγάλη, ένα σιχαμερό τέρας, ένα ανατριχιαστικό όν.

Το αντίκρουσε κάτω από την επιφάνεια που ανέβαινε και οι ματιές τους διασταυρώθηκαν. Τον έλουσε κρύος φόβος καθώς αντίκρουζε ένα πράγμα ανακατσιαστό που δεν είχε ματαδεί,

ένα φοβερό τέρας που τον κοίταζε και τον έλκυε σαν μαγνήτης. Με το μυαλό να θέλει να αντιδράσει, αλλά το κορμί να μην μπορεί, τρόμος τον κυρίεψε, πίστεψε ήρθε το τέλος του. Ήθελε να αφήσει την πετονιά να τρέξει να γλυτώσει, αλλά παραλυμένος και μαγνητισμένος έμεινε να χάσκει το φοβερό θηρίο που με το βλέμμα τον πάγωνε και τον παρέλυε κυριολεκτικά, ένα βλέμμα ίδιο της Γοργώσ της μυθικής Μέδουσας του φρικτού τέρατος σύμβολο του κακού, που δεν τον άφηνε να αντιδράσει. Τα απειροελάχιστα δευτερόλεπτα που διήρησε το κακό συνάντημα, του φάνηκαν αιώνες αγωνίας και με αίμα παγωμένο, συνειδητοποίησε το τέλος του καθώς πλήρως κατανόησε ότι μαγνητίστηκε, ότι ήθελε να σπεύσει να συναντήσει το θηρίο, να ανταμώσει το θάνατο του.

Απελπισμένος αισθανόταν ότι η τρομακτική ματιά του όντος τον είχε υπνωτήσει. Στο στόμα τα κοφτερά δόντια έτοιμα να τον κατασπαράξουν φαίνονταν απάισια και τρομακτικά. Το φοβερό βλέμμα διαπεραστικό ένιωθε ότι τον είχε απολιθώσει, και δεν μπορούσε να αντιδράσει. Τελείως απελπισμένος πίστεψε

ότι σωτηρία δεν είχε, ότι ο Άντωνος τετέλεσται.

Και ξαφνικά το θηριό με ένα δυνατό σάλτο πετάχτηκε έξω από το νερό να τον καταβροχθίσει, να τον χάψει στα φοβερά του σαγόνια. Αλλά φαίνεται η μοίρα διάβαινε με τον Άντωνο γιατί είχε Άγιο που τον πρόσεχε, καθώς εκείνη τη μικρή στιγμή, την απειροελάχιστη στιγμή που διήρκησε το σάλτο, το βλέμμα του θηριού ξεστράτισε και απελευθερωμένος από την ύπνωση ο Άντωνος ασυναίσθητα έγειρε στο πλάι, και το θηριό πέρασε ξυστά κτυπώντας τον με δύναμη ρίχνοντας το κάτω, και με φόρα έπεσε στο νερό, στην άλλη μεριά.

Έτσι παρατρίχα γλύτωσε ο καλός ψαράς, αλλά από το φόβο του δεν ξαναπήγε στη θάλασσα.

Και όταν είπε την ιστορία στους φίλους του μια νύχτα στην ταβέρνα του Φκωνή, λογικό ήταν να μην τον πιστέψουν, από την άλλη όμως δεν μπορούσαν να είναι εντελώς σίγουροι, καθώς κανείς τους δεν μπορούσε να εξηγήσει γιατί ο Άντωνος που είχε τη θάλασσα μάνα μοίρα κι αγαπητικιά, εδώ και μέρες είχε ξεκόψει μαζί της δίχως άλλο φανερό λόγο.

ΤΟ ΓΙΩΡΚΟΥΪΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΙΝΕΡΙ

Το όνομα Γεώργιος προέρχεται από τις λέξεις γη και έργο, δηλαδή εννοεί αυτόν που ασχολείται με τη γη, τον Γεωργό. Η ιστορία του Αγίου Γεωργίου που σκότωσε τον δράκοντα και η ιστορία του μυθικού Βελλεροφόντη που σκότωσε τη Χίμαιρα τέρατα που ξερονούσαν φωτιά και έκαιαν τα σπαρτά, άφησε ως παράδοση κάθε Ελληνική οικογένεια να ονοματίζει ένα από τα παιδιά της Γεώργιο.

Το Γιωρκούιν με τέτοιο Αγιασμένο όνομα που είχε, το τιμούσε και το γιόρταζε κατά τη διάρκεια όλης της ζωής του. Μια φορά αποφάσισε για τη γιορτή του να οργανώσει ένα διαφορετικό δείπνο, έτσι την προηγούμενη πήγε στη θάλασσα να ψαρέψει με δυναμίτη και να κάμει ένα μεγάλο τσιμπούσι με ψάρια να ευχαριστηθούν συγγενείς και φίλοι.

Το υποκοριστικό Γιωρκούιν του το κόλλησαν καθώς πολύ δραστήριος από μικρός, ξεχώριζε από όλους τους άλλους στο χωριό με ίδιο όνομα.

Όνομα και πράμα λοιπόν, ήξερε πολλές τέχνες. Ήταν ζευγαλάτης, γεωργός, βοσκός, ψαράς. Όμως περισσότερο ήταν κολλημένος

με τη θάλασσα. Αλίευε με όλων των ειδών τρόπους και είχε ως περισσότερη αγαπημένη μέθοδο, το ψάρεμα με δυναμίτη καθώς με αυτόν τον τρόπο έπιανε πολλά ψάρια κατά παρασάγγης ευκολότερα.

Στην Κύπρο η χρήση του δυναμίτη άρχισε μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου, και άνθισε την εποχή της Βρετανικής κυριαρχίας, και κράτησε μέχρι τα πρώτα χρόνια της Κυπριακής δημοκρατίας. Καθώς ο κόσμος πεινούσε, και ενώ παντού βρισκόνταν εκρηκτικά ένεκα των πολέμων, πολλοί έμπαιναν στον πειρασμό και χρησιμοποιούσαν αυτή τη μέθοδο, διακινδυνεύοντας να τραυματιστούν, να συλληφθούν, να φυλακιστούν...

Πρωί πρωί αρματώθηκε τα χρειαζόμενα του και καβαλίκεψε τον Σιερκά ένα γέρο γαϊδούρι που το είχε η μάνα του εδώ και χρόνια για τις δουλειές στα περβόλια, και ξεκίνησε να πάει στον Πάρακα ένα ψηλό γκρεμό πάνω από τη θάλασσα. Ήταν η θάλασσα εκεί ένα πέρασμα ψαριών τα οποία συνήθως περνούσαν κατά αλάγια. Ξεπέζεψε και παλούκωσε τον γάιδαρο σε ένα πλησίον χωράφι να ξαποστάσει και να βοσκήσει με την ησυχία του καθώς ο ίδιος

μάλλον θα παραμόνευε για ψάρια πολλές ώρες.

Ετοίμασε μια ράβδο σιουσιούκου δυναμίτη, και τον όπλισε με καψούλι. Έχοντας τον στο χέρι έτοιμο, στάθηκε στην άκρη του γκρεμμού και κατόπτευσε κάτω τη θάλασσα. Ήταν μια θάλασσα πολύ βαθιά με βραχώδη βυθό, όπου ενδιάμεσα υπήρχαν χάστρες καλυμμένες από κατάξανθη άμμο, έτσι που όταν τα ψάρια περνούσαν, ξεχώριζαν όπως η μύγες στο γάλα.

Εκείνη τη μέρα φάνηκε τυχερός. Δεν χρειάστηκε να περιμένει πολύ, και το μάτι του πήρε να ξεχωρίσει πάνω από την αμμώδη χαράδρα ένα τεράστιο μινέρι. Το υπολόγισε στα 30 κιλά, και σκέφτηκε πως ο Αρχάγγελος ο δικός του Άγιος του το έστειλε ως δώρο για τη γιορτή του.

Αμέσως άναψε το φυτίλι και έριξε τον δυναμίτη. Βιαστικά έβγαλε τα ρούχα του και γρήγορα κατέβηκε τα ψηλά βράχια. Βούτηξε, αλλά πουθενά το μινέρι. Σκέφτηκε ότι ίσως η πίεση της δυναμίτηδος να το έριξε σε καμιά τρύπα. Γνωρίζοντας καλά τον βυθό, με τη μάσκα που φορούσε άρχισε να ψάχνει και το είδε μέσα σε

μια μεγάλη τρύπα σκοτωμένο. Βούτηξε μονομιάς και το άρπαξε. Ήταν τεράστιο όμως και δεν τους χωρούσε το άνοιγμα να βγουν έξω. Έτσι κρατώντας το από την ουρά σφικτά να μην του γλιστρήσει και το χάσει, το πρόταξε μπροστά πρώτα αυτό και ύστερα αυτός, να βγουν από το άνοιγμα.

Αυτό που συνέβη τη μέρα εκείνη, το θυμόταν και το διηγόταν ως τα βαθιά του γεράματα που έζησε. Ενώ το είχε προταγμένο προς την επιφάνεια και κολυμπούσε, είδε άξαφνα μπροστά του ανοιχτά κάτι τεράστια σαγόνια με κοφτερά σαν βελόνες δόντια σκυλόψαρου και ύστερα να κλείνουν και να δαγκώνουν το μινέρι. Ευτυχώς κρατούσε το τεράστιο ψάρι από τη μέση και κάτω, και έτσι τα χέρια του γλύτωσαν από τα κοφτερά δόντια του καρχαρία. Αγανακτισμένος για την κακή του τύχη, σφικτά τραβούσε το μινέρι να μην το χάσει, αλλά ο καρχαρίας ήταν πολύ μεγάλος, πολύ δυνατός, έτσι μετά από λίγα δευτερόλεπτα πάλης τον απέσπασε από τα χέρια του και έφυγε μακριά μέσα στα βαθιά νερά.

Ο καλός ψαράς που ήλπιζε να κάμει για τη γιορτή του ένα συμπόσιο με διαφορετική τρο-

φή από άλλες φορές, σκέφτηκε πως θα πρόσφερνε στους καλεσμένους του πάλιν κρέας όπως και κάθε χρόνο.

Υ.Γ.

Όσο όμως περνούσαν οι μέρες, δεν μπορούσε να χωνέψει το πάθημα του. Κάθε βράδυ όταν στριφογύριζε στο κρεβάτι του, σκεφτόταν πως έπρεπε να τιμωρήσει τον κακό καρχαρία. Ένα πρωί λοιπόν, πολύ πρωί, αντί να πάει στις δουλειές του καβαλίκεψε τον Σιερκά και ροβόλησε στην μεγάλη πόλη. Επισκέφτηκε τον Κανταρή τον κομωδρόμο και του παράγγειλε ένα δυνατό μεγάλο αγκίστρι. Αγόρασε και ένα χοντρό ττέλι το οποίο έδωσε στο αγκίστρι και κάθε πρωί στον Πάρακα, αφού αγκίστρωνε ένα κομμάτι κρέας, το έριχνε στη θάλασσα προσμένοντας κάποια στιγμή να ψαρέψει τον καρχαρία.

Πράγματι ο λαίμαργος καρχαρίας τσίμπησε το δόλωμα και το έκανε μια χασιά...

Όμως τι άδικο για τον καλό ψαρά μας, με τα κοφτερά του δόντια ο καρχαρίας έκοψε το ττέλι, και μην είδατε το μεγάλο θεριό.

Το Γιωρκούν όμως καθώς πολύ πεισματάρης, δεν τα έβαλε κάτω και συνέχισε το κυνήγι που

είχε βάλει σκοπό. Έβαλε το σύρμα διπλό, και συνέχισε για πολλές μέρες την προσπάθεια, αλλά πάντα χωρίς αποτέλεσμα. Ο καρχαρίας έτρωγε το κρέας, έκοβε τα ττέλια, και χανόταν στα βάθη της θάλασσας του Πάρακα. Ήταν πολύ μεγάλος για να μπορέσει το μεγάλο αγκίστρι να τον κρατήσει.

Στο τέλος αφού ο καλός ψαράς μας είδε και απόειδε, σκέφτηκε με την λογική που μπόλικη διέθετε, πώς καλό είναι το πείσμα και η επιμονή, αλλά με μια προϋπόθεση, να επιτευχθεί ο τελικός σκοπός. Ωστε, σκέφτηκε, όλες οι προσπάθειες του θα ήταν μάταιες, γι αυτό παράτησε τις προσπάθειες και άφησε τον μεγάλο καρχαρία νηστικό.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΨΑΡΟΝΤΟΥΦΕΚΑΣ

Από μικρό παιδί ο Πάμπος του Γιωρκουθκιού, λάτρευε τη θάλασσα. Δεν την φοβόταν καθόλου και κάθε μέρα καλοκαίρι ή χειμώνα στη θάλασσα του χωριού του, βουτούσε και την εξερευνούσε. Έμαθε τα μυστικά της πέτρα με πέτρα, σχισμή με σχισμή, την κίνηση των νερών, τα υπόγεια ρεύματα.

Δεν αγαπούσε τα γράμματα, παρά μόνο τη θάλασσα. Έτσι μόλις τέλειωσε το δημοτικό τα παράτησε και έπιασε δουλειά ως παραπαίδι σε ένα χωριανό του επαγγελματία ψαρά.

Αγαπούσε πολύ τη θάλασσα, και δίχα της δεν μπορούσε. Όμως η πραγματική του αγάπη ήταν το υποβρύχιο ψάρεμα, έτσι όταν στα δεκάξι του χρόνια κατάφερε να έχει λίγα χρήματα, απόκτησε το πρώτο του ψαροντούφεκο που χρόνια ονειρευόταν. Καθημερινά τα βήματα του τον έφεραν στην παραλία. Βουτούσε και ψάρευε, καμιά φορά δεν γύρισε χωρίς ψάρι. Ψάρευε κυρίως σορκούς και ορφούς και γέμιζε το ρεχτήρι του. Το ρεχτήρι ήταν ένας στερεός χοντρός σπάγγος μήκους λίγων μέτρων ώστε να μην σκαλώνει σε διάφορα ε-

μπόδια που τον είχε δεμένο στη μέση του και τον έσερνε, και πάνω έρεσσε τα ψάρια.

Πολύ γρήγορα η φήμη του απλώθηκε σ όλους τους θαλασσομάχους της περιοχής. Στο καφενείο του χωριού οι ξωμάχοι τον καλούσαν να κάτσει μαζί τους και τον παρότρυναν να τους λέει ιστορίες από τις υποβρύχιες καταδύσεις του τις οποίες με ενδιαφέρον άκουγαν, αλλά και αυτός με καμάρι εξιστορούσε...

...Μια φορά στα δεκαεφτά του χρόνια βούτηξε στη θάλασσα της Αλικής και κολυμπώντας ζικ ζακ, διένυσε την απόσταση μέχρι τη θάλασσα του Κοττσιά, μια μικρή απόσταση, αλλά επειδή εξονυχιστικά έψαχνε τις υπόγειες σχιμές και σπηλιές, του χρειάστηκαν αρκετές ώρες. Ήταν μια βραχώδης περιοχή την οποία γνώριζε καλά και στην οποία πάντα εύρισκε ψάρια να ψαρέψει. Όμως τούτη τη φορά, ούτε μικρό ψαράκι υπήρχε στα νερά, όπως μια αόρατη δύναμη να τα έδιωξε. Παραξενεμένος συνέχισε να κολυμπά χωρίς να τα βάζει κάτω, ήθελε οπωσδήποτε να λύσει την περιέργεια του για το παράξενο αυτό φαινόμενο. Στο ρεχτήρι του που το είχε ζωσμένο στη μέση, ούτε

ένα ψάρι δεν θα πέραγαγε αυτή τη φορά, σκέφτηκε.

Ήταν δεινός κολυμβητής και είχε μεγάλες αντοχές στην αμφίβια κατάδυση. Μπορούσε να κρατά την αναπνοή του πέραν των δύο λεπτών σε αντίθεση με τον μέσο όρο των 30 ως 60 δευτερολέπτων που θα μπορούσε κάποιος να αντέξει. Αυτό του το προτέρημα τον βοηθούσε να βουτά μέσα σε μικρές σπηλιές και τρύπες και να πιάνει κυρίως ορφούς, ψάρια που συνηθίζουν να κρύβονται σε τρύπες και σχισμές. Σκέφτηκε λοιπόν να βουτήξει σε μια τρύπα πολύ βαθιά κάτω του όπου έπλεε, σε μια τελευταία προσπάθεια να βρει κάποιο ψάρι. Πήρε βαθιά αναπνοή και έκανε το μακροβούτι. Έφτασε στον πάτο της θάλασσας, βρήκε την τρύπα και έβαλε το κεφάλι του μέσα. Με έκπληξη αντίκρισε μέσα να κολυμπούν κάμποσοι τεράστιοι σε μέγεθος σορκοί. Ευχαριστημένος αποφάσισε να μην του ξεφύγει κανείς όση ώρα και αν χρειαζόταν να κρατήσει την αναπνοή του. Άρχισε έναν έναν να τους ντουφεκά. Με ψυχραιμία σκότωνε τον ένα, τον πέραγαγε στο ρεχτίρι, και συνέχιζε με τον επόμενο. Χρειάστηκε περισσότερο από

όσο άντεχε, οι πνεύμονες του ήθελαν να σπάσουν, αλλά με πείσμα επέμενε ώσπου τους σκότωσε όλους. Η όλη προσπάθεια διάρκεσε ελάχιστα λεπτά που του φάνηκαν όμως αιώνες.

Μόλις κάρφωσε τον τελευταίο χωρίς να τον ρέξει στο ρεχτήρι, έκανε ένα σάλτο ανόδου μέσα στο νερό, και με φόρα βγήκε στην επιφάνεια και ρούφηξε άπληστα τον αέρα γεμίζοντας τα πνεμόνια του με οξυγόνο.

Αφού ευχαριστήθηκε αέρα και οξυγόνο, περιεργάστηκε τα ψάρια. Ήταν ενιά θεόρατοι σορκοί μήκους μισού μέτρου, και σίγουρα περισσότερο από δύο κιλά ο καθένας. Ήξερε πως οι σορκοί με το πέσιμο του καιρού όταν τα νερά αρχίζουν και αναταράσσουν και θολώνουν, βγαίνουν για αναζήτηση της τροφής τους. Αυτό σήμαινε πως άρχισε η θάλασσα να αλλάζει και ίσως κάποιο μπουρίνι να ερχόταν, οπότε θα έπρεπε να βγει γρήγορα στη στεριά σκέφτηκε.

Όμως δεν πρόλαβε να κολυμπήσει να βγει στη στεριά, και ένας τεράστιος ορφός πετάχτηκε από το πουθενά μπροστά του, όπως να του έλεγε σκότωσε με. Αν και ξαφνιαστήκε, ε-

ντούτοις συνηθισμένος να είναι πάντα σε επιφυλακή, τον τουφέκισε και τον τρύπησε με την τρίαίνα του καμακιού ο οποίος μόλις πιάστηκε με μια κίνηση κατέφυγε στο βυθό και τρύπωσε σε μια τρύπα.

Όταν ο ορφός πιαστεί, καταφεύγει σε τρύπες και εκεί φουσκώνοντας τα σπάρραχνα και στρέφοντας την ουρά του προσπαθεί να μαγκώσει, κάνοντας την απόσπασή του δύσκολη. Όμως ο μικρός ψαράς δεν είχε σκοπό να τον χάσει. Γνωρίζοντας ότι ο ορφός στην αναπνοή του θα ξεφούσκωνε, περίμενε με υπομονή, ώσπου κατάφερε και τον τράβηξε έξω. Τον πέρασε στο ρεχτήρι και γύρισε κατά τη στεριά μεριά.

Όμως σε αυτή την καθυστέρηση η θάλασσα άλλαξε απότομα. Αγρίεψε και μεγάλα κύματα σηκώθηκαν. Ένα ρεύμα τον άρπαξε, τον τύλιξε και τον τράβηξε κάτω. Τον στριφογύρισε και τον έτριψε στα βράχια και στην άμμο κάτω στο βυθό με μεγάλη δύναμη. Ήταν πολύ δυνατό για να μπορέσει να αντισταθεί, γι αυτό σαν επιδέξιος κολυμβητής και γνώστης αυτών των φαινομένων, με ψυχραιμία πάλεψε μαζί του ήρεμα, και πηγαίνοντας με τη φορά

του, κατάφερε να ξεφύγει. Ύστερα αφέθηκε στη φορά των κυμάτων τα οποία τον έριξαν έξω στα βράχια γδέρνοντας ολόκληρο το κορμί του. Πληγώθηκε αρκετά, αλλά γλύτωσε.

Όμως πρώτη του έγνοια δεν ήταν ο γλυτωμός του, αλλά η κλωστή που είχε ριγμένα τα ψάρια. Αλλά άχ τι κακό, είδε ότι η κλωστή χάθηκε, δεν ήταν στη μέση του. Στην πάλη του με τα ρεύματα ξελύθηκε στη θάλασσα.

Πολύ στενοχωρημένος ξέχασε να χαρεί που γλύτωσε τη ζωή του, και έμεινε με τις πληγές στο σώμα του που τον πονούσαν, να μαραζώνει για την απώλεια του.

Όταν ξεκουράστηκε και συνήρθε λίγο, πήρε τη στράτα για το χωριό. Κατακουρασμένος όπως ήταν, έπεσε ξερός να κοιμηθεί...

Κατά τις πολύ πρωινές ώρες ξύπνησε απότομα από μια ιδέα που του ήρθε στον ύπνο.

-Αν τα ψάρια δεν σκόρπισαν και τα κύματα τα έριξαν έξω όπως έριξαν και αυτόν; Αν αυτό είχε συμβεί, τώρα που η τρικυμία έκατσε και η θάλασσα πήγε μέσα, ίσως τα ψάρια να μην παρασύρθησαν μέσα και να έμειναν έξω.

Αυτά σκέφτηκε και με βια έβαλε τα ρούχα του και με βια ροβόλησε στη θάλασσα. Το φως

άρχισε να χαράσσει, και περπατώντας κατά μήκος της ακτής, σε μια λακκούβα λίγο πιο πέρα από εκεί που έσκαγε το κύμα, βρήκε την κλωστή με τα ψάρια μέσα στο νερό. Έσκυψε και τα περιεργάστηκε, ήταν όλα όσα είχε ψαρέψει και αχ τι καλά, σκέφτηκε, ήσαν όλα ανέπαφα.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΨΑΡΑΣ

Μια φορά έναν καιρό σ' ένα ψηλό βουνό, ζούσε ένας μεγαλοβοσκός με πολλά παιδιά και αμέτρητα πρόβατα και γίδια. Όλες τις δουλειές τις έκαναν μαζί οικογενειακώς. Τα έβοσκαν, τα άρμεγαν, έφτιαχναν τυριά και χαλούμια, κούρευαν τα πρόβατα.

Κάθε τόσο καιρό, φόρτωναν τα προϊόντα της παραγωγής τους σε δυο τρία γαϊδούρια και ο πατέρες με συντροφιά ένα από τα παιδιά του, κατέβαινε στην πόλη και τα πουλούσαν.

Χειμώνες, καλοκαίρια, και όλες τις εποχές, ζούσαν ήσυχη ζωή έχοντας απ όλα τα αγαθά, όσα τους πρόσφερε η φύση.

Σχεδόν δεν ήξεραν από ασθένειες καθώς το φυσικό περιβάλλον όπου διαβίωναν ήταν αμόλυντο και καθαίο.

Η φύση τους παρείχε πλουσιοπάροχα όσα χρειάζονταν, και με τον κόπο τους παρήγαγαν και επεξεργάζονταν όσα τους έδινε.

Με αυτό τον τρόπο δημιουργούσαν οι ίδιοι τον τρόπο ζωής τους.

Ήταν δύσκολη και σκληρή η βιοπάλη, αλλά ποτέ δεν πείνασαν.

Ζούσαν μια μονότονη καθημερινή ζωή χωρίς τις πολυτέλειες της αστικής ζωής, όμως ήσαν ευχαριστημένοι και δόξαζαν το θεό για όσα τους έδινε.

Το μικρότερο παιδί δεν είχε συνομήλικα του αγόρια να παίζει, γι αυτό έτρεχε με τα ριφάκια και τα αρνάκια και έπαιζε μαζί τους, ήταν η συντροφιά του. Όσο μεγάλωνε όμως, βαριόταν όλο τα ίδια, βαριόταν ολημερίς να τρέχει τα αγριοκάτσικα, δεν του άρεσε να τρέχει να κουράζεται, ήθελε μια δουλειά ήσυχη χωρίς τρεξίματα, χωρίς κούραση.

Έτσι σκεφτόταν μόλις μεγαλώσει να πάει κάτω στην πεδιάδα να ζήσει με τους άλλους ανθρώπους, να μάθει καινούργια πράγματα, να βρει μια καινούργια δουλειά ήσυχη και ξεκούραστη.

Από το βουνό ψηλά, έβλεπε τη θάλασσα απέραντη να απλώνεται στον ορίζοντα με βάρκες και καϊκια μέσα να αρμενίζουν, και όλο ρωτούσε να μάθει. Αλλά οι γονείς του και τα αδέρφια του ήσαν αγράμματοι και λίγα ήξεραν να του πουν. Του έλεγαν πως είναι γεμάτη ψάρια και οι ψαράδες με καλάμια και βάρκες τα έπιαναν και τα πουλούσαν..

Όσο μεγάλωνε, μεγάλωνε και ο θαυμασμός του, οι απορίες του, και το ενδιαφέρον του για τη θάλασσα.

Με τη μέρα, με το μήνα, με τον χρόνο, όσο ανδρωνόταν, του έγινε έμμονη ιδέα και συνεχής σκέψη. Πίστεψε πως έπρεπε οπωσδήποτε να αφήσει τα ζώα πίσω του και να γίνει ψαράς.

Μάταια οι γονείς και τα αδέρφια του προσπάθησαν να τον αντικόψουν, αυτός πεισματικά τους έλεγε πως αν δεν εκπληρώσει το όνειρο του, θα σβήσει, θα πεθάνει, θα σκοτωθεί, και αυτοί θα έχουν το κρίμα του.

Έτσι με μπαμπεσιά και δόλιο τρόπο κατάφερε τον πατέρα του να πιστέψει όσα τους έλεγε και να ενδώσει. Μια μέρα λοιπόν πήρε το νεαρόν παιδί, και κατέβηκαν στην πόλη, στο παλιό λιμανάκι της Πάφου. Έψαξαν και διαπραγματεύτηκαν με ψαράδες, και συμφώνησαν με ένα ψαρά να αγοράσουν το μισό μερίδιο της βάρκας του να συνεταιρέψουν, και να του μάθει ταυτόχρονα την τέχνη του ψαρέματος. Ο καλός ψαράς άλλο δεν ήθελε καθώς δεν είχε βοηθό, αλλά χρειαζόταν επίσης χρήματα καθώς το επάγγελμα του ψαρά δεν ήταν τόσο προσοδοφόρο.

Από βοσκός λοιπόν, το μικρό παιδί από τη μια μέρα στην άλλη έγινε ψαράς. Γεμάτος χαρά σκέφτηκε πόσο ωραία θα ήταν μέσα στη βάρκα να ταξιδεύει τις θάλασσες και να αναπνέει το καθαρό ιώδιο κάτω από ένα γαλάζιο ουρανό που πέρα στον ορίζοντα ενωνόταν με την θάλασσα και ο ήλιος μέσα έδυε δημιουργώτας χρωματιστά ηλιοβασιλέματα χάρμα οφθαλμών και αισθήσεων.

Όταν μπήκε στη βάρκα την πρώτη φορά ήταν χαρούμενος. Η θάλασσα ήταν λάδι, και η επιστροφή τους στέφθηκε με επιτυχία καθώς ψάρεψαν πολλά ψάρια, αλλά ακόμα περισσότερο ευτυχής, ήταν την επόμενη μέρα στο παζάρι που πίσω από τον πάγκο τους ο κόσμος έστεκε ουρά να τα αγοράσει.

Την επόμενη φορά όμως η θάλασσα είχε φουρτούνα και η βάρκα έγερνε από τη μια και την έλη ενώ το μπότσι την κουνούσε ακανόνιστα. Ο νεαρός ψαράς ζαλίστηκε, ήθελε να βγάλει τα σωθικά του. Όμως ο γέρο ψαράς τον καθησύχαζε πως με τον καιρό θα τη συνηθίσει.

Άλλες φορές κινούσαν για ψάρεμα τα μεσάνυχτα και πηγαίνοντας στα ανοιχτά αφού κά-

λαραν τα δίχτυα, έριχναν άγκυρα και κοιμόντουσαν μέσα στη βάρκα δυο-τρεις ώρες ως το χάραμα που ξυπνούσαν και τα μάζευαν.

Άλλες φορές ξεκινούσαν απόγευμα και τέλειωναν τα μεσάνυχτα της επομένης μέρας.

Κάποτε έπιαναν ψάρια πολλά, κάποτε ελάχιστα. Ήταν μια κουραστική δουλειά, ένα συνεχές πάλεμα με τη θάλασσα. Πολλές φορές τα δελφίνια έσκιζαν τα δίχτυα και οι καλοί ψαράδες γεμάτοι πίκρα γύριζαν στη στεριά άπραχτοι και ζημιωμένοι.

-Έτσι είναι αυτή η δουλειά του έλεγε ο γέρο ψαράς.

-Ούτε ώρες καταλαβαίνει ούτε καιρό. Όποιος θέλει να δουλέψει πρέπει να είναι συνέχεια στη θάλασσα.

Και ο μικρός ψαράς με τον καιρό, κατάλαβε πόσο δύσκολο είναι το επάγγελμα του ψαρά. Είδε με πόσο δύσκολο τρόπο έβγαιναν τα λεφτά, και πως τις περισσότερες φορές δεν έβγαιναν.

Και σκέφτηκε πως κάποιος πρέπει να είναι τρελός για να θέλει να το κάνει ως βιοποριστικό επάγγελμα. Άλλο είναι να το έχει κά-

ποιος πάρεργο από αγάπη για τη θάλασσα, και άλλο επάγγελμα και τρόπο ζωής.

Και σκέφτηκε πως ευκολότερο είναι να αγαπά κάποιος τη θάλασσα από μακριά παρά από κοντά. Θυμήθηκε τις ξένοιαστες εκείνες μέρες στο βουνό, που την έβλεπε από ψηλά και πολύ του άρεσε να την παρακολουθεί άλλοτε ησυχασμένη και άλλοτε τρικυμισμένη.

Και κατέληξε στο συμπέρασμα πως αν στερνή γνώση είχε για πρώτη, θα προτιμούσε βοσκός και ευτυχισμένος παρά ψαράς και αγχωμένος.

Η ΚΑΚΙΑ ΓΟΡΓΟΝΑ ΚΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΨΑΡΑΣ

Τα Ροδαφίνια της Χλώρακας είναι μια θάλασσα ανοιχτή, που εντούτοις τον περισσότερο καιρό είναι ησυχασμένη γιατί ανοίγει προς τον Νοτιά και ταυτόχρονα ο Πουνέντες δεν την πιάνει καθώς προστατεύεται από το μικρό ακρωτήριο της Μούττης και τις ξέρες του Φουρφουρή.

Είναι μια βραχώδη περιοχή με σπήλαια που τα σκεπάζει η θάλασσα και μέσα ζουν πολλών ειδών ψάρια.

Έξω στη στεριά λίγα μέτρα, είναι μια μικρή λίμνη που συγκοινωνεί υπόγεια με τη θάλασσα η οποία όταν φουρτουνιάζει τη γεμίζει φύκια μέχρι που δεν ξεχωρίζει από την ξηρά. Όταν όμως είναι καθαρή από φύκια, καθάρια είναι και τα νερά της όπου μέσα πλέουν ψάρια, οστρακοειδή και μαλάκια.

Τα παλιότερα χρόνια ο τόπος ήταν σχεδόν έρημος από ανθρώπους καθώς ο πληθυσμός του χωριού μετριόταν σε μερικές δεκάδες, έτσι όσοι σύχναζαν ήταν ψαράδες και βοσκοί.

Μέσα στη λίμνη τα παιδιά του χωριού κολυμπούσαν και έπαιζαν, αλλά κυρίως έβγαιναν

τις νύχτες πυροφάνι και μάζευαν κάουρες, καραβίδες και οχταπόδια.

Στο υπόγειο φυσικό άνοιγμα που την ένωνε με τη θάλασσα κανείς δεν τολμούσε να βουτήξει από τη μια και να βγει στην άλλη μεριά, καθώς ήξεραν ιστορίες φοβικές που τους τρόμαζαν. Ούτε μικροί, ούτε μεγάλοι το αποτολμούσαν. Ήξεραν από τους γονιούς τους πως κάποιιοι που το τόλμησαν χάθηκαν δια παντός.

Έλεγαν πως τα παλιά χρόνια στη θάλασσα αυτή ζούσε μια γοργόνα και οι ψαράδες που την φοβόντουσαν, απέφευγαν να ξανοιχτούν με τις βάρκες τους να ψαρέψουν, γιατί ήταν η αδερφή του μέγα Αλέξανδρου και δεν τους αγαπούσε καθώς θεωρούσε τους ανθρώπους υπαίτιους του θανάτου του. Έλεγαν ακόμα ότι δεν είχε ψυχή και σκότωνε τους ανθρώπους για να αποκτήσει την δική τους. Η ψυχή λέγουν οι περισσότεροι είναι αθάνατη, γι αυτό και οι γοργόνες που το γνώριζαν, ήθελαν πάση θυσία να αποκτήσουν τη ψυχή μοιανού ανθρώπου ώστε να ζήσουν αιώνια. Με κόλπα και γλυκόλογα έχοντας τα στήθια τους γυμνά, προσπαθούσαν να ξελογιάσουν τους ναυτι-

κούς, να τους πάρουν μαζί τους στο βυθό, να τους σκοτώσουν, να πάρουν τη ψυχή τους. Έτσι οι ψαράδες απέφευγαν τη θάλασσα των Ροδαφινιών.

Η γοργόνα όμως που νόμιζε πως ήταν πολύ έξυπνη και θέλοντας οπωσδήποτε να έχει ψυχή δική της, σκέφτηκε έναν τρόπο να αποκτήσει τη ψυχή μοιανού νεαρού ψαρά. Κολύμπησε λοιπόν στα ξέβαθα και κρύφτηκε στο υπόγειο πέραςμα της λίμνης και παραμόνεψε πολλές μέρες ώσπου μια μέρα ένας όμορφος νέος πήγε να ψαρέψει εκεί.

Του φανερώθηκε λοιπόν, και στην ασφάλεια της σήραγγας ώστε να μπορέσει να διαφύγει αν αισθανόταν κίνδυνο, αρχίνησε να του δείχνει τα κάλλη της και με γλυκόλογα προσπαθούσε να τον παρασύρει στο νερό. Όμως ο μικρός ψαράς και αυτός πονηρός και επιφυλακτικός δεν το ρίσκαρε, αλλά καθώς παρασυρμένος από την ωραιότητα της, σκέφτηκε να την ξεγελάσει και να την αιχμαλωτίσει.

Την έπιασε κουβέντα, και λέγοντας της ότι για να κατέβει στο νερό πρέπει πρώτα να αποκτήσει την εμπιστοσύνη της, και για να του το αποδείξει έπρεπε πρώτα αυτή να κάμει το

πρώτο βήμα και να βγει από το λαγούμι έξω στα νερά της λίμνης.

Κουβέντα στην κουβέντα μίλησαν πολλή ώρα ώσπου ήρθε το σούρουπο. Η γοργόνα βιαστική μην φύγει ο μικρός ψαράς και τον χάσει, έκανε το πρώτο βήμα και βγήκε από το λαγούμι.

Όμως ο μικρός ψαράς μονομιάζ έσπρωξε ένα μεγάλο βράχο που ήταν στην άκρη της λιμνοθάλασσας, ο οποίος κύλησε και έφραξε το υπόγειο λαγούμι κόβοντας κάθε διαφυγή της γοργόνας.

Η γοργόνα αλαφιασμένη και φοβισμένη αρχί- νησε γοερές κραυγές. Και φυλακισμένη στη μικρή λιμνοθάλασσα των Ροδαφινιών έκλαιγε άναρθρα, και οι στριγκιές φωνές της διαχέονταν στην ατμόσφαιρα, και ο αντίλαλος του θυμού της δημιουργούσε ένα υπόκωφο δυνατό θόρυβο και ένα υποχθόνιο βρυχηθμό που φόβιζε τους ανθρώπους για τον απόμενο καιρό.

Όμως κάποιοι είπαν πως όλη η ιστορία είναι ένα παραμύθι, και ότι το υποχθόνιο βουητό που ακούγεται είναι το μπουμπουνητό της θάλασσας που όταν τρικυμιάζει, αδυσώπητα χτυπά τα τοιχώματα της λίμνης, και κάθε φορά δημιουργεί ένα σιντριβάνι από ατμοποιη-

μένο νερό που σαν πυκνό σύννεφο εκτοξεύεται με δύναμη στην ατμόσφαιρα δημιουργώντας ένα συριχτό ήχο ίδιο με τις τσιριχτές φωνές των Ειρηνίων, των Σειρήνων που μάγεψαν και έπνιξαν τους συντρόφους του Οδυσσέα.

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΓΟΡΓΟΝΕΣ;

Οι καιροί ήσαν δύσκολοι και η φτώχεια μάστιζε τον πληθυσμό. Η ξηρασία στον τόπο διαρκούσε πολλά χρόνια και η γη στεγνή, δεν μπορούσε να αποδώσει. Πάσκιζαν οι άνθρωποι να επιβιώσουν, αλλά πιο τυχεροί ήσαν όσοι ζούσαν στις παράκτιες περιοχές. Περιγελώντας την αρχαία ρήση του Πιπτακού «Γη πιστόν, θάλασσα άπιστον κέρδος», γύρεψαν από τη θάλασσα όσα ανάγκην είχαν χρείαν. Με καλάμια, απόχες και καμάκια ψάρευαν όλοι στο γιαλό, και όσοι ήσαν περισσότερο επιδέξιοι και έξυπνοι, τα κατάφεραν.

Σιγά με τον καιρό πολλοί εξελίχτηκαν σε σπουδαίους ψαράδες και έκαμαν το ψάρεμα κύριον έργον, και έκαμαν το επάγγελμα επιστήμη. Στην πολύχρονη μάχη που έδιναν με τη θάλασσα σιγά γνώρισαν τα στοιχεία της, απέκτησαν γνώσεις, έμαθαν τα σημεία των καιρών, κατάφεραν να την διαβάζουν.

Έτσι, σχεδόν όλοι όσοι ζούσαν κοντά στη θάλασσα έγιναν επαγγελματίες ή ερασιτέχνες ψαράδες. Με κάθε είδους τρόπο, βάρκες και δίχτυα, πετονιές, καμάκια, ψαροντούφεκα,

παραγάδια, πυροφάνια, ψάρευαν για δική τους τροφή, για εμπόριο, για τον επιούσιο.

Ήταν οι πρώτες δύο δύσκολες δεκαετίες μετά την απελευθέρωση της Κύπρου από τους Εγγλέζους οι οποίοι είχαν πτωχεύσει την νήσο, και οι κάτοικοι πάσκιζαν εξ αρχής παντοιοτρόπως να στήσουν ένα καινούργιο νοικοκυριό. Όμως ο τόπος ήταν φτωχός, οι περισσότεροι κάτοικοι ζούσαν από τη Γεωργία και τη κτηνοτροφία, επαγγέλματα που πλήγηκαν τα μέγιστα από τη μεγάλη ανομβρία εκείνης της εποχής. Πολλοί κάτοικοι ξενιτεύτηκαν και πολλοί στράφηκαν προς τη θάλασσα άλλοι ως σφουγγαράδες και άλλοι ως ψαράδες.

Ο Γιώρκος του Λεωνή ήταν μέγας βοσκός στον τόπο του, όμως ούτε αυτός άντεξε την μεγάλη ανομβρία καθώς η γη όλη ξεράθηκε και δεν υπήρχε βοσκή για τα πρόβατα του. Έτσι το κοπάδι αναγκαστικά μίκρυνε σε σημείο που ο καλός νοικοκύρης έπιασε πάρεργο το ψάρεμα. Αν και ύστερα που πέρασαν χρόνια και ξαναστήθηκε οικονομικά στα πόδια του, τη θάλασσα δεν την ματάφησε καθώς πολύ την αγάπησε και του έγινε βίωμα και έρωτας παντοτινός. Με τις ώρες ψάρευε, με τις ώρες την

πάλιωνε, κατάντησε να γίνει γνώστης σχεδόν όλων των μυστικών που έκρυβε στα βαθιά νερά της. Χειμώνα ή καλοκαίρι, με άγριο ή ήπιο καιρό, με μπουνάτσες, με φουρτούνες, από τα χαράματα του φου και πιο ενωρίς, ευρισκόταν σε ένα μεγάλο βράχο και ψάρευε. Και όταν ξημέρωνε καλά, πήγαινε στα παραπλήσια βράχια που τα έβρεχε η θάλασσα και μάζευε φτειρες για να κάνει πασμό, τροφή για να προσελκύει τα ψάρια. Του έγινε συνήθειο και τρόπος ζωής, οξυγόνο που χωρίς του δεν μπορούσε να ζήσει.

Αυτή την άμετρη αγάπη την είχε και ο γιος του ο Κωστάκης που έγινε ένας από τους καλύτερους ψαράδες με δική του μεγάλη μηχανοκίνητη βάρκα, και με βοηθό τον πατέρα του ξανοίγονταν στα πέρατα των θαλασσών και έριχναν τα δίκτυα τους.

Ο Κωστάκης αγαπούσε και μελετούσε πολύ την ιστορία της θάλασσας, γι αυτό άκουγε με προσοχή όσους είχαν κάτι να πουν. Ιδιαίτερα του άρεσαν οι ιστορίες για τις γοργόνες, αλλά ήταν πολύ επιφυλακτικός, και όλο αναρωτιόταν αν υπάρχουν γοργόνες στ αλήθεια. Κάτι τέτοιο όμως του έμοιαζε εξωπραγματικό αν

και γνώριζε πώς η μυθολογία βρίθεται από αναφορές περι του αντιθέτου και πως ο αρχαίος μέγας φυσικός φιλόσοφος Αναξίμανδρος θεωρούσε ότι το ανθρώπινο γένος προήρθε από υδροβία είδη ζώων, μια θεωρεία που ακόμα και σήμερα διχάζει τους ανθρώπους και είναι πολλοί όσοι πιστεύουν στην ύπαρξη γοργόνων, εξ άλλου οι θάλασσες είναι ανεξερεύνητες και κρύβουν πολλά μυστικά, κετέληγε στη σκέψη του ο Κωστάκης.

Μια καθημερινή μέρα λοιπόν που η θάλασσα ήταν γαλήνια, είδε ο Κωστάκης πέρα στις ξέρες του Φουρφουρή μια σιλουέτα που δεν έμοιαζε με δελφίни, να παιχνιδίζει με τα νερά, να βουτά, να βγαίνει στην επιφάνεια και να κολυμπά παιχνιδιάρικα. Παρακολούθησε με ενδιαφέρον και ο νους του πήγε στις ιστορίες και στους μύθους για τις γοργόνες και αναρωτήθηκε μήπως είναι αληθινές. Έμεινε να παρακολουθεί με έκσταση και όσο κοίταζε, περισσότερο του έμπαινε η ιδέα στο μυαλό ότι μπορεί να είναι μια μικρή γοργόνα που βγήκε να παιχνιδίσει με τα ήρεμα κύματα που χτυπούσαν απαλά στις ξέρες αναταράσσοντας και αφρίζοντας τα νερά.

Τις επόμενες μέρες με τον πατέρα του κάθε μέρα, έριχναν τα δίκτυα τους στην περιοχή εκείνη ελπίζοντας να ψαρέψουν το παράξενο γοργόψαρο και να λυθεί η περιέργεια πού φώλιασε έμμονη ιδέα στην καρδιά τους. Με επιμονή και υπομονή συνέχισαν το έργο, και χωρίς να απελπίζονται καρτερούσαν να επιτύχουν το σκοπό τους.

Όσπου μια μέρα κατάφεραν να αιχμαλωτίσουν το παράξενο ψάρι. Τραβώντας τα δίκτυα, ανάμεσα στα ψάρια αντίκρισαν ένα πρωτόγνωρο θέαμα, είδαν ένα γοργόψαρο να σπαρταράει απελπισμένο. Ελευθέρωσαν το παράξενο όν από τα δίκτυα, και έμειναν να κοιτάζουν εκστασιασμένα χωρίς να μπορούν να αρθρώσουν μιλιά. Πραγματικά ήταν ένα γοργόψαρο σχεδόν ίδιο με άνθρωπο. Τους κοίταζε με βλέμμα φοβισμένο και απελπισμένο όπως να τους παρακαλούσε να το ελευθερώσουν.

Αφού οι καλοί ψαράδες βρήκαν τη μιλιά τους και αφού εξέτασαν καλά το παράξενο όν, αποφάσισαν πως δεν μπορούσαν να καταλήξουν σε συμπέρασμα αν ήταν ψάρι, γοργόψαρο, ή μια μικρή γοργόνα. Αποφάνθηκαν πως αν ήταν γοργόψαρο ή γοργόνα, δεν είχαν το

δικαίωμα να το κρατήσουν ούτε να το αφήσουν να πεθάνει, γι αυτό αποφάσισαν να το ελευθερώσουν.

Με προσοχή λοιπόν το εναπόθεσαν στο νερό, και αυτό με ένα μακροβούτι χάθηκε στα βαθιά νερά. Σε λίγο όμως, το αντίκρισαν πέρα μακριά να ξαναβγαίνει στην επιφάνεια και να παίζει με τους αφρούς, όπως να τους χαιρετούσε, όπως να τους ευχαριστούσε.

Και σκέφτηκε ο Κωστάκης ο ψαράς ότι ναι, μπορεί να υπάρχουν γοργόνες.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΗΧΑΗΛ

Τον Μάρτη και τον Απρίλλη η θάλασσα ημερεύει και είναι ο καιρός που οι ψαράδες ψαρεύουν αράδα, είναι η καλή εποχή τους. Όταν όμως η θάλασσα πει να αγριέψει, είναι η πιο κακή εποχή τους, είναι που στα καλά καθούμενα και δίχως ο καιρός να δείξει, αναταράσσουν τα νερά στα ξάφνου και στα γρήγορα, είναι οι εποχή που η θάλασσα πνίγει τους καλούς ψαράδες. Πιότερη γαλήνη και ηρεμία δεν ματάχει άλλους καιρούς, αλλά και το αντίθετο, έτσι που οι μεγάλες καιρικές μεταβολές που συμβαίνουν, δίνουν αφορμή στη λαϊκή φαντασία να πλάθει μύθους, θρύλους, παροιμίες και παραδόσεις, που αναφέρονται στα βασικά γνωρίσματά τους.

Μέχρι τα μέσα του Απρίλη θεωρείται επίσης ότι οι ξαφνικοί και ισχυροί άνεμοι προξενούν ναυάγια και μέχρι τότε όσοι έχουν πλεούμενα προσέχουν δυο φορές, ή αποφεύγουν να ταξιδεύουν. Παρόλα αυτά, με τον ερχομό του Μάρτη οι ψαράδες βγαίνουν στη θάλασσα και ρίχνουν τα δίχτυα τους, είναι οι πιο καλές εποχές που πιάνουν ψάρια.

Ο Κώστας Λεωνίδα ο καλός ψαράς του χωριού, αφού με τον πατέρα του τον Γιώργο του Λεωνή όλη μέρα ξεκουράστηκαν, κατά τα μεσάνυχτα ανέβηκαν στη βάρκα τους και ανοίχτηκαν στα βαθειά, προς τη μεριά της δύσης. Έριξαν τα δίχτυα τους, και έγειραν πίσω να ξεκουραστούν, να περάσει η ώρα, νάρτει το ξημέρωμα για να τα ξαναμαζέψουν.

Πήρε να χαράσσει, η θάλασσα ήταν όμορφη και γαληνεμένη, ο καιρός ήταν πεντακάθαρος, τίποτα δεν έδειχνε ότι θα άλλαζε. Ξύπνησαν από το λαγοκοίμισμα τους, πρόσεξαν μια άκρα ησυχία, είχε απανεμιά, τα νερά της θάλασσας ήταν ακίνητα. Έμειναν να κοιτάζουν τον μακρινό ορίζοντα, και μια ανησυχία τους κυρίευσε για την απόλυτη ησυχία του καιρού και της θάλασσας.

Αποφάσισαν να μαζέψουν τα δίχτυα και να επιστρέψουν. Αρχίνισαν το εργο, και αφού τέλειωσαν, με ανακούφιση ετοιμάστηκαν για τον γυρισμό. Από το ακρωτήριο στο Κερατί, ως τον κόλπο των Ποτίμων πήγαιναν καλά, και το φως είχε φέξει αρκετα...

Μα ξάφνου και απότομα, σκοτείνιασε ο ουρανός, και μια αστραπή φώτισε όλο τον βαθύ ο-

ρίζοντα. Μια βουή ακούστηκε, η θάλασσα α-
γρίεψε και είδαν από τα βαθιά του πέλαου να
βγαίνει ένας ανεμοστρόβιλος που με ασύλλη-
πτη ταχύτητα έτρεχε και ερχόταν με πολλή
βουή ολόγεια πανω τους. Είχε σημάνει το τέ-
λος το κατάλαβε, ένωσε την δύναμη του ανε-
μοστρόβιλου να τους αρπάζει και να τους ση-
κώνει ψηλά στον ουρανό, έκαμε τον σταυρό
του, έκλεισε τα μάτια και ήταν έτοιμος να πα-
ραδοθεί στο Θεό. Ωσπου απότομα ένωσε να
σταματά η φόρα προς τα πανω, ένωσε την
βάρκα να πέφτει με δύναμη στο κενό, να χτυ-
πά με δύναμη στη θάλασσα, και ύστερα τα δί-
χτυα με τα ψάρια μέσα να πέφτουν πανω τους
και να τους σκουλλίζουν.

Έτσι ξαφνικά που ήρθε το κακό, έτσι ξαφνικά
πέρασε και έφυγε, ήταν όλα όπως πριν. Γύρισε
και κοίταξε ανήσυχα τον πατέρα του να δει αν
είναι καλά, τον είδε πολύ γαληνεμένο και τον
άκουσε να ευχαριστεί το Θεό. Ύστερα στρά-
φηκε προς το μέρος του και του είπε να ευχα-
ριστήσει τον Αρχάγγελο Μιχαήλ που τους έ-
σωσε, και την άλλη μέρα να πάν να του ανά-
ψουν το καντήλι. Του εξήγησε ότι την ώρα που
ήρθε ο κίνδυνος, γύρισε κατά την Χλώρακα

που είναι του Αρχαγγέλου, και του γύρεψε να τους γλυτώσει. Την ώρα που η άκρη του ανεμοστρόβιλου τους άρπαξε και τους σήκωσε μαζί του, απότομα σταμάτησε τη φορά του, άλλαξε πορεία, έφυγε και σβήστηκε στον ουρανό. Ο Μιχαήλ Αρχάγγελος είχε κάμει το θαύμα του.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο Άγιος Νικόλαος είναι κύριος των ανέμων και της τρικυμίας, και δέχεται πολλές προσφορές και λιτανείες, καθώς και παρακλήσεις από ναυτικούς. Η εικόνα του δε λείπει από κανένα ελληνικό πλεούμενο μεγάλο ή μικρό. Από τα κόλλυβα που στέλνουν στην εκκλησία την ημέρα της γιορτής του, παίρνουν μαζί τους πολλοί θαλασσινοί όταν ταξιδεύουν. Αν τους πιάσει τρικυμία, τα σκορπούν στη θάλασσα και λέγουν, Αι Νικόλα μου και πάψε την οργή σου, και αμέσως παύει η τρικυμία. Αν κινδυνεύουν λέγουν, Αι Νικόλα μου προστάτεψε μας, και αυτός τους γλυτώνει από πολλά δεινά.

Όταν ο καιρός γεμώνει και η θάλασσα φουσκώνει, τα κύματα βγαίνουν έξω στις στεριές καθώς με τη φουσκοθαλασσιά τα νερά της θάλασσας ψηλώνουν.

Υπό τέτοιες συνθήκες οι ψαράδες με τις μικρές τους βάρκες, δεν συνηθίζουν να αλαργεύουν στα βαθιά, αλλά προτιμούν να παραμένουν σε κλειστούς όρμους και καταφύγια.

Στις θάλασσες της Πάφου η φουσκοθαλασσιά συνήθως συμβαίνει όταν οι νοτιάδες σπρώ-

χνουν τα θαλασσινά ύδατα οπότε τα νερά ψηλώνουν και φουσκώνουν και θολώνουν και τα ψάρια βγαίνουν στην επιφάνεια για να γυρέψουν τροφή καθώς η φουσκοθαλασσιά είναι καλή για πολλά είδη παράκτιων ψαριών λόγω της θολούρας η οποία και κάνει τα ψάρια λιγότερο επιφυλακτικά.

Αυτό το φαινόμενο στους ναυτικούς όρους λέγεται λόγγα. Στη Κύπρο και στη Μεσόγειο, το φαινόμενο δεν είναι τόσο έντονο. Δημιουργείται από κάποιους ανομοιογενείς παράγοντες όπως από την επίδραση της έλξης της σελήνης, του ήλιου, της περιστροφής της γης, της κλίσης της σελήνης, των μετεωρολογικών συνθηκών. Ένας καλός ναυτικός αναγνωρίζει τα σημάδια του καιρού και καταλαβαίνει πότε ο καιρός θα χαλάσει, και ξέρει πότε να ξανοιχτεί στα πελάγη ώστε να μην κινδυνεύει από τα τερτίπια της θάλασσας. Φυσικά πολλές φορές η θάλασσα είναι απρόβλεπτη και σε τέτοιες περιπτώσεις πολλούς καλούς ψαράδες έχει πνίξει στα βαθιά νερά της.

Για πολλές μέρες η θάλασσα ήταν τρικυμισμένη και ο Κωστάκης ο καλός ψαράς της Χλώρακας, ανυπόμονα πρόσμενε τις καιρικές

συνθήκες να αλλάξουν για να μπορέσει να αλαργέψει από το μικρό λιμανάκι, να πάει στο βαθύ πέλαγο να ρίξει τα δίκτυα του να ψαρέψει αφού άλλο επάγγελμα δεν είχε. Κολλημένος στο ραδιόφωνο άκουε τα μετεωρολογικά δελτία και εκαρτέρει την αλλαγή του καιρού για να μπορέσει να ξανοιχτεί στα βαθιά να καλάρει τα δίκτυα να πιάσει ψάρια να θρέψει τα παιδιά του.

Όταν επιτέλους ο καιρός πήγε να αλλάζει, με ένα αθκιασερό ως βοηθό που βρήκε στο καφενείο και δεν είχε τι να κάμει, ροβόλησαν για τη θάλασσα, στο μικρό όρμο που ήταν καλά δεμένη και προφυλαγμένη η βάρκα του. Ο Κωστάκης ήταν θρήσκος και πίστευε πολύ στους Αγίους. Ως θαλασσινός διάλεξε για άγιο προστάτη του τον Άγιο Νικόλαο. Μέσα στη μικρή καμπίνα της βάρκας, είχε το εικόνισμα του κρεμασμένο εσαεί να τον προσέχει από φουρτούνες και καταιγίδες. Στο επάγγελμα ήταν πολλά χρόνια, και πίστευέ εκ βαθέων ψυχής ότι σε όσα είχε επιτύχει, ήταν με τη βοήθεια του.

Καθώς λοιπόν πολλά χρόνια στη θάλασσα, γνώριζε πως αυτή η φουσκοθαλασσιά ήταν

ότι έπρεπε για να ψαρέψει ψάρια πολλά, κυρίως τσιπούρες είδος από τα καλύτερα ψάρια. Οδήγησε τη βάρκα προς την Πέγεια στη θάλασσα του Γερόνησου, στο Μανίκι, προς την μεριά της στεριάς. Ήταν φουσκωμένη αλλά ήρεμη, όμως κατάσπαρτη με ξέρες και βράχια ψηλά που έφταναν μέχρι την επιφάνεια. Επικίνδυνη θάλασσα που όμως την ήξερε, και με προσοχή θα έπιανε ψάρια πολλά, όπως και έκαμε. Ύστερα από πολλή ώρα και ευχαριστημένος που ψάρεψε χωρίς μεγάλη δυσκολία, είπε στον βοηθό του να κάτσει στην πλώρη και να τον καθοδηγεί ώστε να αποφύγουν τα βράχια και να ξανοιχτούν, να πάρουν το δρόμο του γυρισμού.

Όμως κάποιοι λένουν ότι όταν φουσκώνει η θάλασσα, φουσκώνει και τα μυαλά των τσιρακιών, έτσι συνέβηκε σε αυτή την περίπτωση, και στον αφηρημένο βοηθό που διέλαθε της προσοχής του, δεν υπολόγισε καλά, δεν προειδοποίησε το μάστρο του, και η βάρκα κάθισε σε ένα βράχο.

Ο Κωστάκης στην τιμονιέρα έσβησε τη μηχανή και ανήσυχος βγήκε από την καμπίνα καταλαβαίνοντας το κακό που τους βρήκε. Προ-

σπάθησε να μείνει ψύχραιμος και να μην ξεσπάσει την οργή του στον χαζό βοηθό, μέσα του όμως έβραζε και ξεχειλίζε ο θυμός. Βρίζοντας την τύχη του, σκέφτηκε πως εκεί στην ερημιά μακριά από σπίτια και ανθρώπους, με τον καιρό να γεμώνει επικίνδυνα και με τη θάλασσα να φουσκώνει όλο και περισσότερο, την είχαν άσχημα, ίσως να έχανε την βάρκα. Η ζωή τους δεν κινδύνευε γιατί ήσαν κοντά σε στεριά και θα κολυμπούσαν, όμως η βάρκα αν έμενε κολλημένη στη ξέρα, αν δυνάμωνε η θάλασσα περισσότερο, κάποιο δυνατό κύμα θα την τσάκιζε.

Πήρε τον ασύρματο και κάλεσε βοήθεια, άλλα ήξερε πως χρειαζόταν ώρα να καταφθάσει, έβλεπε ταυτόχρονα πως ο καιρός χαλούσε περισσότερο και με απελπισία καταλάβαινε πως ίσως να έχανε τη βάρκα του.

Η βάρκα του, η περιουσία του, ήταν ότι είχε, με αυτήν ζούσε την οικογένεια του, αν την έχανε θα έχανε ότι είχε. Να την ξεκολλήσουν ήταν αδύνατο, ήταν πολύ βαριά.

Σκέφτηκε πως μόνο ένα θαύμα θα τους έσωζε, δεν υπήρχε άλλη λύση ή θεραπεία. Ο καιρός

άλλαζε και γρήγορα τα κύματα θα δυνάμωναν και θα αγρίευαν.

Ξαναμπήκε στη καμπίνα και γυρνώντας στο εικόνισμα του Αγίου Νικόλα έκαμε θερμή παράκληση να τον βοηθήσει, να κάμει το θαύμα του και να γλυτώσει τη βάρκα του.

Με πίστη στην καρδιά και εναποθέτοντας τις ελπίδες του στον Άγιο, έμεινε γονατιστός να προσεύχεται. Τα λεπτά περνούσαν αργά, ατελείωτα, ο χρόνος έπαψε να κυλάει.

Κι όμως, ήσαν όλα πέντε λεπτά. Ξαφνικά ένωσε τη βάρκα να ψηλώνει και ύστερα να κάθεται και να ταλαντεύεται μέσα στα νερά. Κατάλαβε πως γλύτωσαν, πως η βάρκα ξεκόλλησε, πως έπλεε μέσα στα ασφαλή νερά της θάλασσας.

Αναρωτήθηκε τι είχε συμβεί, και κουβεντιάζοντας με το βοηθό του κατάλαβε πως ένα μεγάλο κύμα που ήρθε από το πουθενά, σήκωσε και ξεκόλλησε τη βάρκα χωρίς να της προκαλέσει ζημιά, και την εναπόθεσε στα πλατιά νερά.

Γεμάτος χαρά και κάνοντας το σταυρό του, δόξασε τον Θεό και τον Άγιο Νικόλα που τους γλύτωσε από την περιπέτεια. Ήταν σίγουρος

ότι ο Άγιος έκαμε το θαύμα του. Την άλλη μέρα θα πήγαινε στο μικρό ξωκλήσι που δέσποζε στον ψηλό γκρεμό εκεί στο χωριό του, και θα άναβε μια λαμπάδα όπως το μπόι του προς τιμήν και δόξαν του άρχοντα και Άγιου των θαλασσιών και των ναυτικών.

ΤΑ ΣΦΟΥΓΓΑΡΙΑ ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ

Τα σφουγγάρια είναι ζωντανοί θαλάσσιοι οργανισμοί που η ανάπτυξη τους εξαρτάται άμεσα από το περιβάλλον στο οποίο ζουν. Βλαστούν στον βυθό, και όταν ανασύρονται προσεκτικά, η ρίζα τους ξαναβλαστά και γεννιούνται νέοι οργανισμοί που αναπτύσσονται ξανά σε σπόγγους.

Η ποιότητα τους εξαρτάται από το φωτισμό, τα ρεύματα και το πλακτόν με το οποίο τρέφονται. Το πλακτόν είναι θαλάσσιοι μικροοργανισμοί που παρασύρονται από τα ρεύματα και τον κυματισμό, έτσι όταν υπάρχουν πολλά και συνεχή ρεύματα, υπάρχει και πολλή τροφή για τα σφουγγάρια.

Πριν πολλά χρόνια στις θάλασσες της Χλόρακας ανθούσε η αλιεία σπόγγων καθώς στους βυθούς τα σφουγγάρια βαστούσαν και αναπτύσσονταν σε μεγάλο βαθμό επειδή τα δυτικά κυρίως ρεύματα μετέφεραν άφθονο πλακτόν.

Πολύ λίγοι όμως κάτοικοι ασχολήθηκαν με αυτό το είδος αλιείας, διότι ήθελε ειδικές στολές τα λεγόμενα σκάφανδρα, ή οι βουτηχτές να έχουν μεγάλη αντοχή στην αναπνοή. Ο-

μως από τα νησιά της Ελλάδας έρχονταν καϊκια και τα αλίευαν. Βουτούσαν όλη τη μέρα και τις νύχτες έστηναν σκηνές στις ακρογιαλιές για να κοιμηθούν και να ξεκουραστούν.

Έτσι αυτόν τον τεράστιο πλούτο από τις θάλασσες της Χλώρακας εκμεταλλεύονταν Έλληνες νησιώτες, και ελάχιστοι Χλωρακιώτες ασχολήθηκαν με το είδος. Ήταν ένα προσοδοφόρο επάγγελμα, αλλά πολύ σκληρό καθώς πολλοί πέθεναν ένεκα της νόσου των δυτών.

Η αλίευση των σπόγγων διήρκησε έως τέλη του αιώνας όπου πλέον μαζί με τους Έλληνες νησιώτες, και πολλοί Κύπριοι ασχολήθηκαν με το επάγγελμα. Όμως ξαφνικά τα σφουγγάρια άρχισαν να αρρωσταίνουν, να σαπίζουν, και τελικά να εκλείπουν παντελώς. Όπως μια επιδημία τα αρρώστησε και τα εξαφάνισε εντός ολίγων ημερών και μια ολοσχερής καταστροφή των σπόγγων συντελέστηκε.

Κάποιοι είπαν ότι οφειλόταν στη ρύπανση των νερών, και πολλοί ότι έφταιγε η ραδιενέργεια που προήλθε από την έκρηξη του πυρηνικού σταθμού του Τσέρνομπιλ.

Ο Λεωνίδας πολύ νεότερος όταν τα σφουγγάρια αρρώστησαν από τη ραδιενέργεια της έκρηξης στο Τσέρνομπιλ και σάπισαν και εξαφανίστηκαν, άκουε ιστορίες και σκεφτόταν ότι αν ζούσε εκείνες τις εποχές, θα ασχολιόταν με αυτού του είδους την αλιεία. Αγαπούσε πολύ τη θάλασσα και ενώ στην αρχή ήταν από χόμπι, στο τέλος κατέληξε ένας από τους καλύτερους ψαράδες με δική του βάρκα και σύνεργα. Όποτε η θάλασσα το επέτρεπε ξανοιγόταν βαθιά και έριχνε τα δίκτυα, και ύστερα με τις ώρες περίμενε να τα μαζέψει.

Μια φορά στα δίκτυα δεν έπιασε ούτε ένα ψάρι. Απογοητευμένος σκέφτηκε στην επιστροφή να περάσει από τις ξέρες του Φουρφουρή και να βουτήξει με το ψαροντούφεκο μήπως ψαρέψει κάτι, έστω για την τροφή της οικογένειάς του.

Είχε χαράξει πλέον, και θα μπορούσε με το φως του ξημερώματος να ψαρέψει με ευκολία. Έβαλε λοιπόν τη μάσκα, πήρε το ψαροντούφεκο και βούτηξε στα παγωμένα νερά. Κολύμπησε γύρω από τους βράχους, αλλά ούτε ένα ψαράκι δεν υπήρχε. Όπως να χάθηκε όλη η πανίδα από τη θάλασσα. Αποφάσισε όμως να

μην βγει στην επιφάνεια άπραχτος. Έτσι έκανε μακροβούτι στο βυθό, καθώς ήξερε ότι στα ριζά της ξέρας του Φουρφουρή υπήρχαν πολλοί αστακοί.

Πάλι δεν βρήκε τίποτα να ψαρέψει, αλλά είδε λίγο πιο πέρα πολλά όμορφα σφουγγάρια να βλαστούν, μια μεγάλη συστάδα, ένα μικρό δάσος. Το χρώμα τους μαύρο προς γκρι όμοιο με σκουριά, ίδιο με τον πέτρινο βυθό.

Η χαρά του ήταν μεγάλη και μια ελπίδα γεννήθηκε στην καρδιά του. Ίσως σκέφτηκε να πέρασε η αρρώστια και άρχισαν πάλι να βλαστούν από την αρχή. Ευχήθηκε να είχε δίκιο, και η επικερδής αλιεία να άρχιζε από την αρχή.

Τα περιεργάστηκε όσο κρατούσε η αντοχή του και ύστερα ανέβηκε στην επιφάνεια. Απόθεσε το ψαροντούφεκο στη βάρκα και παίρνοντας ένα μεγάλο μαχαίρι, ξαναβούτηξε. Έφτασε στον πάτο και κολύμπησε προς τα σφουγγάρια. Προσεχτικά από τη ρίζα έκοψε το μεγαλύτερο από όλα, και ανέβηκε πάλι στην επιφάνεια.

Ήταν ένα πανέμορφο ολοστρόγγυλο σε χρώμα ανοικτό καφέ, ελαστικό και εύκαμπτο, μα-

λακό σαν βελούδο. Θα το επεξεργαζόταν και θα το τοποθετούσε στην βιτρίνα να το βλέπει ως σημάδι ελπίδας, αφού ύστερα από χρόνια πολλά γεννήθηκε ξανά η ελπίδα στην καρδιά του για την αναγέννηση της χλωρίδας των σπόγγων στις θάλασσες της Χλώρακας.

\

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΚΟΥΔΗΣ
ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΟΥΔΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Η ΤΡΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ, 1962

Ο πλούτος της βιοποικιλότητας της θάλασσας ήταν από ανέκαθεν τεράστιος, αλλά με τις τράτες να ψαρεύουν και να αλιεύουν ότι ζωντανό από το βυθό μέχρι την επιφάνεια, είχαν αποτέλεσμα να εκλείψει και να καταστραφεί ένα πολύ μεγάλο μέρος της.

Όταν οι ψαράδες ψάρευαν με κανιά και παραγάδια, ύστερα με μικρές βάρκες δίχτυα και καμάκια, η θάλασσα προλάβαινε και αναπλήρωνε τις απώλειες, έτσι που να δύναται ο άνθρωπος να συλλέγει απεριορίιστα ψάρια για την τροφή του. Αλλά όταν η απληστία κυριάρχησε και χρησιμοποιήθηκαν σύγχρονα μέσα μαζικής αλίευσης όπως οι τράτες που από όπου περνούσαν συνέλεγαν τα πάντα, δυστυχώς με τον καιρό αυτή η βιοποικιλότητα λιγόστεψε σε επικίνδυνο βαθμό και σε σημείο ώστε οι ψαράδες να βρίσκουν ελάχιστο ψάρεμα και τοιουτοτρόπως να κινδυνεύει το επάγγελμα τους να εγκαταλειφθεί.

Τράτα είναι αλιευτικά δίχτυα σε σχήμα κώνου που ρίχνονται στη θάλασσα, και τα σέρνει ένα καΐκι, η λεγόμενη μηχανότρατα. Τα δίχτυα σχηματίζουν ένα μακρύ σάκο ο οποίος δη-

μιουργείται όταν δένοντας στα πλευρά αλύσους ή άλλα βαρίδια ώστε με το βάρος να βυθίζονται οι άκρρες, ενώ στη μέση δένονται μπαλόνια τα οποία επιπλέουν και κρατούν τη μέση των διχτύων στην επιφάνεια, έτσι που να δημιουργείται ένα χωνί που καταλήγει σε σάκο. Έχοντας μήκος 40 έως 60 μέτρα και άλλα περίπου 5 μέτρα ο σάκος, όπου σύρονται, περισυλλέγουν στο διάβα τους ότι είδους ψάρια υπάρχουν.

Η μηχανότρατα κατά την ώρα του ψαρέματος κινείται περίπου με ταχύτητα τριών μιλίων την ώρα, και ψαρεύει στα βαθιά όσο και στα ρηχά. Στα ρηχά πιάνει γαρίδες, σαυρίδια, κοκκοβιούς και άλλα μικρά, ενώ στα βαθιά καραβίδες, μπακαλιάρους, μπαρμπούνια, κουτσομούρες, όσα ψάρια ζουν στο βυθό. Η ρύθμιση του βάθους των διχτύων ρυθμίζεται από το μήκος των συρματόσχοινων που τα σέρνουν, σε συνδυασμό με την ταχύτητα του καϊκιού.

Το πλήρωμα αποτελείται από τον καπετάνιο, τον μηχανικό και πεντέξι βοηθούς, οι οποίοι εργάζονται με μερτικό, ή μεροκάματο

Ο καπετάνιος έχει το γενικό πρόσταγμα πότε να σηκώσουν τα δίχτυα και να αδειάσουν το

σάκο στην κουβέρτα για να κάνουν αργότερα την διαλογή αφού ξανακαλάρουν. Η διαδικασία είναι σκληρή και κουραστική καθώς οι καλάδες γίνονται πολλές φορές νύχτα και μέρα. Ο Βασίλης ή Αντρέας, μαζί όνομα και πατρώνυμο από τη Χλώρακα, ήταν νιος, λεβεντονιός, και είχε την περπατησιά περήφανη και κορτωμένη, κληρονομιά του μακαρίτη του πατέρα του που πεθαίνοντας ενωρίς, έμεινε τούτος φουκαράς και φτωχαδάκι, μόνος προστάτης της οικογένεια του.

Ψαράς, τρατάρης, ακόμα κι ξωμάχος, όπως λάχαινε, στο γιαλό και στη στεριά, πάσκιζε να βγάλει το καρβέλι. Με μια μικρή βαρκούλα τόσο δα, μια σαπιοβαρκούλα, στο γιαλό και στα πέλαα, ολημερίς και ολονυχτίς πάσκιζε σκληρά, αλλά δεν βαρυγγομούσε, καθώς του άρεσε γιατί ήταν ο ίδιος αφεντικό του εαυτού του. Μα τα πράγματα δύσκολα, πολλές φορές δεν έβγαινε το καρβέλι, έτσι μια φορά είπε να πάει να δουλέψει σε αφεντικό και να γίνει ο ίδιος βοηθός.

Εκείνη τη μέρα η θάλασσα ήταν στρωτή και ο καιρός δεν έδειχνε να προμηνύει μιά αλλαγή, και τα μηναλάγια έλεγαν πως ο καιρός θα συ-

νεχιζόταν καλός. Η μηχανότρατα του Απάζη με καπετάνιο και πλήρωμα πλήρες, και φορτωμένη με τα χρειαζούμενα δίχτυα και στόρια, σάλπαρε από το λιμάνι της Πάφου και ξανοίχτηκε ένα μίλι στο πέλαος. Από εκεί με μισές στροφές και ταχύτητα τρία μίλια, έστριψαν κατά τη Λάρα και άρχισαν να καλάρουν..

Ο Αδάμος ο καπετάνιος από τη Ορμήδεια, όρθιος έπινε τον καφέ του και τους εξηγούσε πως θα πάνε δυτικά ως τις ξέρες του Φουρουρή στη Χλώρακα, και ύστερα ανάποδα προς την πέτρα του Ρωμιού.

-,Άκου που σας λέω, ο καιρός είναι καλός, θα πιάσουμε καλές ψαριές, ξέρω εγώ.

Με ύφος πολύξερου δεν δεχόταν αντίθετη γνώμη. Καμωνόταν πως ήταν σπουδαίος ναυτικός και πως γνώριζε καλά τη θάλασσα και πως ήξερε να διαβάσει τον καιρό. Με αυτά και άλλα λόγια τους καθησύχαζε και τους άππωνε και τους εμπύχωνε.

Ο Βασίλης μικρόν παιδί ακόμα, πήγε να ανοίξει το στόμα του να πει μια γνώμη, να ρωτήσει μήπως ο καιρός έμοιαζε ύποπτος καθώς καθόλου κύμα δεν σηκωνόταν και η απανεμιά που επικρατούσε δεν έμοιαζε συνηθισμένη,

αλλά ο καπετάνιος που τα ήξερε όλα, δεν του επέτρεψε να πει τη γνώμη του.

Ο Αρέστης του Κουτή συγχωριανός με τον Βασίλη και αυτός μικρόν παιδί, γύρισε και του έγνεψε να σταματήσει να μην νευριάσει τον καπετάνιο, γιατί δεν είχε όρεξη να ακούει τις μπαρούφες και τις εξυπνάδες του καθώς καλός γνώστης της θάλασσας και αυτός, κατάλαβαινε πως ο καπετάνιος τους ήταν περισσότερο καπετάνιος της στεριάς παρά της θάλασσας. Φτωχόπαιδο ο Αρέστης, αναγιωμένος μέσα σε στερήσεις, ήταν ένας κατηφής και λιγομίλητος νέος που του άρεσε η ησυχία και το ραχάτι. Έτσι για να μην δώσουν δικαίωμα στην πολυλογία του καπετάνιο, έγνεψε στην Βασίλη να σιωπήσει.

Μα του Βασίλη κάτι δεν του άρεσε στον καιρό, έβλεπε να υπάρχει μια κουφόβραση και ήθελε να το πει. Δοκίμασε κάνα δυο φορές να το κάμει, αλλά βλέποντας την υπεροψία και τη βλοσυρότητα του καπετάνιου, άκουσε την συμβουλή του φίλου του και σιώπησε.

Πιο πέρα ο Αδάμος ο μηχανικός χωριανός του καπετάνιου που βγήκε από τη μηχανή να καπνίσει ένα τσιγάρο, τους παρακολουθούσε

βλοσυρός. Πολυτεχνίτης και ερημοσπίτης που λένε, ήρθε και αυτός πακέτο με τον καπετάνιο από την μακρινή Ορμήδια, σάμπως στα μέρη τους να μὴν υπήρχε θάλασσα. Πρώτα δούλευε στις οικοδομές, αλλά στα ξαφνικά άλλαξε επάγγελμα και έγινε μηχανικός. Έκοβε το μυαλό και το μάτι του, αλλά από μηχανές πόσο σκάμπαζε, κανείς δεν ήξερε. Ήταν εγωιστής και υπερόπτης, και ήθελε να είναι αφεντικό, ή να μην έχει αφεντικό πάνω στο κεφάλι του. Έτσι από οικοδόμος έγινε μηχανικός, και με το φίλο του τον καπετάνιο, έγιναν δίδυμο πακέτο και ανάλαμβάναν δουλειές σε μικρά πλεούμενα.

Το καϊκι ιδιοκτησίας του Απάζη καθώς είπαμε, ενός Τουρκοκύπριου που ήρθε από άλλα μέρη και εγκαταστάθηκε στο Μούτταλο, το φέρανε από τη Κάλυμνο, το είχε αγοράσει σε τιμή ευκαιρίας. Το έφεραν Έλληνες ναυτικοί, και του το παράδωσαν στο λιμάνι της Πάφου. Ήταν η εποχή μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής δημοκρατίας, και λίγο πριν τις δικαιοδικές ταραχές. Αγόρασε το λοιπόν το καϊκι που έμοιαζε όπως μια μεγάλη βάρκα, και αρχίνησε να ψάχνει πλήρωμα και βοηθούς, για να κάμει

την πρώτη εξόρμηση που θα διαρκούσε ίσα με μιάμιση μέρα..

Στην Πάφο και στα γύρω χωριά, οι χωρικοί λέγανε για λόγου του και πολλοί τον ζηλεύγανε, και άλλοι τον κατηγορούσανε, και άλλοι τον παινεύανε.

-Ήρθε ένας εχούμενος Τούρκος από μακριά και έφερε μια τράτα. Μα πού να βρήκε τα λεφτά, μήπως είναι κατάσκοπος, μήπως τα έκλεψε;

έλεγαν και ρωτούσε ο ένας τον άλλο στα καφενεία και οι ψαράδες σκέφτονταν αν θα αποτολμούσαν να του γυρέψουν δουλειά.

Όμως σίγουρα θα τολμούσαν, γιατί ο τόπος ήταν φτωχός. Τα χωράφια ήταν στεγνά από τη μεγάλη ανομβρία χωρίς βροχές, έτσι που η γη κατάντησε ξερή και άγονη, μόνο κριθάρια βλάσταιναν και αυτά λειψά. Είχαν μάθει οι άνθρωποι από γενιά σε γενιά να ζουν από τη γη και τη θάλασσα, όσοι όμως δεν είχαν χωράφια, είχαν δυσμενέστερη μοίρα στη ζωή. Έτσι λοιπόν όταν πρωτοφάνηκαν οι τράτες κάτι μεγάλες ψαρόβαρκες με μηχανή, πολλοί από αυτούς έσπευδαν να εργοδοτηθούν ως πληρώματα.

Οι τράτες είχαν 7-8 άτομα πλήρωμα, και ανάλογα με τον καιρό κάποτε χρησιμοποιούσαν πανιά ή και κουπιά. Έπλεαν όλες τις ακτές και μέσα μέσα όπου είχε αμμουδερούς όρμους άραζαν και αντάλλασαν με τους ντόπιους, τα ψάρια που είχαν ψαρέψει με γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, ή και χρήματα βεβαίως.

Στο μαγαζί του Χοντρού μαζεύονταν ψαράδες και ναυτικοί από τα πλοία που ελλιμενίζονταν στο μικρό λιμάνι. Άλλοι μαυριδεροί κι άλλου ξανθοί, οι περισσότεροι Αιγυπτιώτες σκληραγωγημένοι εργάτες πάνω στα μεγάλα καϊκια που ταξίδευαν μέρες πολλές για ψάρεμα με τράτα, κι' άλλοι αρκετοί από τα νησιά της Ελλάδας κυρίως το Καστελλόριζο και την Κάλημνο που ψάρευαν σφουγγάρια άλλοι βουτώντας χωρίς αναπνοή και ελεύθερη κατάδυση μαζεύοντας όσα σφουγγάρια προλάβαιναν ώσπου να χρειαστούν αναπνοή, και κάποιοι με κάτι σκάφανδρα με τα οποία αλίευαν μεγάλες ποσότητες σπόγγων με αποτέλεσμα οι θάλασσας να αποψιλώνονται από το είδος, και που με αυτά δυστυχώς πολλοί πέθαιναν ή έμεναν παράλυτοι από την άγνωστη

τότε νόσο των δυτών. Ήταν κάτι συσκευές χάλκινες που φορούσαν στο κεφάλι και ανάπνεαν από ένα λάστιχο που ανέβαινε στην επιφάνεια δια μέσου του οποίου οι μηχανικοί με μια αντλία τους έστελλαν αέρα. Έμεναν στο βυθό αρκετό χρόνο, έτσι αυτό το είδος αλίευσης, ήταν πολύ προσοδοφόρο.

Ο Βασίλης με τη βαρκούλα του ξανοιγόταν στη θάλασσα της Χλώρακας και με ελεύθερη κατάδυση, αλίευε και αυτός σφουγγάρια τα οποία έστελλε στην επαρχία της Λεμεσού για επεξεργασία. Γνωρίζοντας λοιπόν την μεγάλη αξία αυτού του είδους εμπορίας, και θέλοντας να γνωρίσει την επιστήμη του σκάφανδρου, σύχναζε στο μαγαζί του Χοντρού όπου εκεί γνώρισε πολλούς παλαίμαχους και νέους ναυτικούς με τους οποίους έκανε παρέα και κουβέντιαζε για τις καταδύσεις με σκάφανδρα. Οι θάλασσες της Πάφου χουμίζονταν για την αφθονία και την καλή ποιότητα των σφουγγαριών τα οποία ήταν περιζήτητα στις Ευρωπαϊκές αγορές και της Μέση Ανατολής, ακόμα και της Αμερικής.

Σκεφτόταν λοιπόν ο Βασίλης να μάθει όσα μπορούσε και να ασχοληθεί ίσως με την αλί-

ευση σπόγγων με σκάφανδρο. Το έταξε σκοπό, είχε δυνατή θέληση, πίστευε πως μπορεί να τα κατάφερνε.

Μια μέρα στο μαγαζί μπήκε ένας ψηλός μελαψός και κάνοντας τόκα με τους θαμώνες έναν προς έναν, συστήθηκε σαν ο ιδιοκτήτης της καινούργιας μηχανότρατας που ήταν δεμένη στο λιμάνι.

-Απάζη με λένε, και είμαι Τουρκοκύπριος, και θα εγκατασταθώ να κατοικήσω εδώ, δίπλα στον Μούτταλλο.

Όλοι του προσηκώθηκαν, και όλοι τον κάλεσαν να τον κεράσουν. Μεγάλη υπόθεση οι απλοϊκοί εργάτες της θάλασσας να γνωρίσουν έναν ιδιοκτήτη τράτας.

Αυτός όμως αντί να δεχτεί τα κεράσματα, κάθισε σε ένα τραπέζι και διέταξε τον Χοντρό να κεράσει όλους τους θαμώνες. Το γλέντι άναψε, ήπιαν και έφαγαν όλοι μέχρι σκασμού, και ο Χοντρός ο ταβερνιάρης που γλεντούσε και αυτός μαζί τους, έτριβε τα χέρια του από χαρά ξέροντας ότι θα κονομήσει.

Του Βασίλη αμέσως του μπήκε μια ιδέα. Σίμωσε και κάθισε δίπλα στον Απάζη, πιάσανε κουβέντα και στο κέφι επάνω, τον έπεισε να

τον προσλάβει στη τράτα έστω και αν ήταν ακόμα πολύ νέος στην ηλικία.

Ήθελε ο Βασίλης από μικρός να ακολουθήσει μια τέχνη που να ασχολείται μόνο με τη θάλασσα. Ήξερε πως με τη μικρή σαπιοβαρκούλα του, χαϊρι δεν θα έβλεπε. Θα θαλασσοδερόταν μέρα νύχτα για να ψαρέψει λίγα ψάρια που δεν θα περίσσευαν, εκτός από την τροφή της πολυπληθούς του οικογένειας.

Μια φορά δοκίμασε να ψαρέψει με δυναμίτη, αλλά και αυτό τον τρόπον τον απέκλεισε. Ένας θεϊός του ο Χαμπής, μια νύχτα σκοτεινή να μην τους βλέπει κανείς, τον τράβηξε παράμερα και του έδειξε κάτι ράβδους από σιουσιούκους δυναμίτιδας. Του είπε να βάλει αυτός τη δυναμίτιδα, και ο Βασίλης τη βάρκα να πάνε στις ξέρες που είχε μπόλικο ψάρι, να ψαρέψουν. Με χαρά ο Βασίλης, αμέσως δέχτηκε.

Την άλλη μέρα χαράματα σαλπάρισαν για τις ξέρες, και έριξαν κάτι παλιοδύχτια για αντιπερισπασμό καθώς η αλίευση με δυναμίτη ήταν παράνομη. Είχαν ετοιμάσει από πριν τον δυναμίτη, έδεσαν δύο μασούρια, τρύπησαν το ένα και με προσοχή τοποθέτησαν το καψούλι

στο οποίο έβαλαν το φυτίλι. Ύστερα έριξαν πασμό να μαζευτούν τα ψάρια.

Μόλις έφεξε και ανέτειλαν οι πρώτες ακτίδες του ήλιου, είδαν να γιαλλίζει ένα μεγάλο αλλάγι ψαριών, να τσιμπολογάνε τον πασμό. Μονομιάς ο Χαμπής πήρε στα χέρια του την δυναμίτιδα και απλώνοντας τα, πρόσταξε τον Βασίλη γρήγορα να βάλει φωτιά στο φυτίλι. Ανάβει ένα σπίρτο ο Βασίλης, και βάζει φωτιά στο φυτίλι. Σήκωσε ο Χαμπής το χέρι να ρίξει τον δυναμίτη, και ώ τι κακό, του έφυγε από τα χέρια και έπεσε μέσα στη βάρκα. Ο Βασίλης άρχισε να χοροπηδά και να πατά το φυτίλι να σβήσει, αλλά τίποτα. Ο Χαμπής εν τω μεταξύ έπεσε στη θάλασσα να γλυτώσει, υποχρεωτικά το ίδιο έκανε και ο Βασίλης. Ίσα που πρόλαβαν και απομακρύνθηκαν, και έγινε η έκρηξη. Ευτυχώς δεν ήταν τόσο ισχυρή ώστε να κάνει τη βάρκα κομμάτια και να εκσφενδονιστούν πάνω τους. Όμως έβγαλε μια τρύπα στον πάτο, η οποία και βούλιαξε. Ήξεραν και οι δυό καλό κολύμπι, και πλέοντας βγήκαν στη στεριά.

Κατακουρασμένοι κάθισαν να ξαποστάσουν, και εκείνη τη στιγμή πριν ακόμα του φύγει η

τρομάρα, ο Βασίλης αποφάσισε ότι αυτό το είδος ψαρέματος δεν θα το ακολουθούσε. Θα ακολουθούσε τον δρόμο των σφουγγαριών, ή τον δρόμο των τρατών, ή και τους δύο, τρόποι ψαρέματος σίγουροι που θα του απέφεραν μεγάλα κέρδη, ήλπιζε.

Νάσου λοιπόν τον Βασίλη με τον Αρέστη και άλλους δύο βοηθούς να καλάρουν την τράτα, και τον καπετάνιο από πάνω να τους σπάζει τα νεύρα με την μουρμούρα του. Παρ' όλα αυτά όλοι σκυμμένοι στη δουλειά, εργάζονταν με μεράκι. Η μηχανότρατα έπλεε με μηδαμινή ταχύτητα και αλάργευε από το λιμάνι της Κάτω Πάφου προς τον κάβο του Φουρφουρή. Στα δεξιά τους σε ένα μίλι απόσταση οι ακτές ήταν πέτρινες και χώριζαν τη θάλασσα από τα ξερά χωράφια που απλώνονταν μέχρι το οροπέδιο που πάνω ήταν κτισμένα τα χωριά του Μουττάλου και της Χλώρακας.

Όταν τέλεψαν το καλάρισμα, ο Βασίλης και ο Αρέστης με ένα φλιτζάνι καφέ στο χέρι, ακούμπησαν στα ρέλια και βάλθηκαν να θαυμάζουν τη θέα της στεριάς. Ο Αρέστης προσπαθούσε να καθησυχάσει τον φίλο του πως σίγουρα ο καιρός δεν προμηνούσε κάτι κακό

και να μην ανησυχεί, εξ άλλου κοτζάμ καπετάνιος ο καπετάν Αδάμος, γνώριζε περισσότερα από αυτούς.

Ο Βασίλης όμως ήταν ανήσυχος. Χωρίς λόγο και αφορμή, έτσι απλά μέσα του είχε ένα προαίσθημα, το ένιωθε στο πετσί του σαν έβδομο ένστικτο που τον προειδοποιούσε, ήταν μια αίσθηση που είχε εκ φύσεως.

Δυστυχώς σε λίγο φάνηκε αληθινός, και σχεδόν στα ξαφνικά άρχισε να συμβαίνει ένα κακό. Ένιωσαν την ατμόσφαιρα να αλλάζει και να βαραίνει, ένιωσαν τη βαρομετρική πίεση να πέφτει, και ήταν τόσο προφανές το γεγονός, ώστε και οι δυό γύρισαν αμέσως ανήσυχα το βλέμμα στον ορίζοντα της θάλασσας. Είδαν μέσα τον καιρό γρήγορα να αλλάζει και να σκοτεινιάζει, είδαν μια μαυρίλα να αναδύεται από τη θάλασσα και τεράστιες μαύρες μάζες υδρατμών να ανεβαίνουν στον ουρανό και να σκιάζουν τον ήλιο.

Μονομιάς ο καιρός γέμωσε και ο αέρας άρχισε κρύος να σηκώνεται και να λυσομανά ανατριχιαστικά. Το καΐκι άρχισε να αναταράσσει από υπόγεια ρεύματα ενώ τα σύννεφα πυκνωναν γρήγορα και η μέρα σκοτείνιαζε.. Α-

στραπές και κεραυνοί άρχισαν να σκίζουν τον ουρανό, και η στεριά άρχισε να σβήνει από την θωριά τους. Η ατμόσφαιρα όλο βάραινε και μια βροχή μαζί με υδρατμούς της θάλασσας πού σήκωνε ο αγέρας, μαστίγωνε τα πρόσωπα τους. Τα κύματα σηκώνονταν ψηλά και η θάλασσα έγινε άγρια τόσο ο Βασίλης ίσως να μην είχε ματαδεί.

Ήταν ένα απότομο μπουρίνι, μια απότομη μεταβολή του καιρού που ήρθε απρόσμενα.

Η μηχανότρατα άρχισε να σκαμπανεβάζει επικίνδυνα και να γεμίζει νερά. Οι ναύτες κρατιόνταν σφικτά να μην παρασυρθούν. Δεν μπορούσαν να σταθούν όρθιοι, ούτε μπορούσαν να μαζέψουν τα δίχτυα. Ο καπετάνιος με μια δυνατή φωνή, τους πρόσταξε να τα αμολήσουν στη θάλασσα. Και ο μηχανικός με αγωνία προσπαθούσε να μην του σβήσει η μηχανή καθώς η προπέλα ξενέριζε, γιατί αλλοίμονο τους αν συνέβαινε, θα κινδύνευαν να βουλιάξουν με την τόση τρικυμία καθώς δεν θα μπορούσε το καϊκι να κουμανταριστεί.

Με μόνη ελπίδα το Θεό, στρέψανε τα πρόσωπα στον ουρανό και προσευχήθηκαν να τους γλυτώσει. Τέτοιες ώρες κινδύνου οι άνθρωποι

στρέφονται πάντα στο Θεό να τους προστατεύσει.

Πάλεψαν με τη μεγάλη τρικυμία για πολλή ώρα. Το νερό έμπαινε και τους έλουζε, και αυτοί με τα πρόσωπα σκυθρωπά από την αγωνία, ένιωθαν τις στιγμές να γίνονται ώρες ατελείωτες.

Ο καπετάνιος κατάλαβε τον κίνδυνο, πίστεψε πως σωτηρία το καΐκι δεν είχε. Δεν είχαν ασύρματο, δεν μπορούσε να ειδοποιήσει για βοήθεια. Έλπιζε ο Απάζης έξω στη στεριά να καταλάβαινε τον κίνδυνο, να τούκοβε το μυαλό και να ειδοποιούσε τη λιμενική και τις Βρετανικές βάσεις του Ακρωτηρίου να στείλουν ελικόπτερο να τους γλυτώσει, γιατί σωτηρία με άλλο τρόπο σίγουρα δεν είχαν. Αλλά δεν αρκέστηκε σ αυτό, πρόσταξε τους ναύτες να κατεβάσουν

τη μικρή σωσίβια λέμβο που μόλις μέσα χωρούσε δύο νομάτους, να βγούνε έξω στη στεριά να καλέσουν βοήθεια. Η στεριά ήταν πολύ κοντά, θα μπορούσαν να τα καταφέρουν.

Μονομιάς με δυσκολία και κίνδυνο, ο Βασίλης με τον Αρέστη κατέβασαν τη βάρκα στη θά-

λασσα. Δίνει ένα σάλτο ο καπετάνιος, και βρέθηκε μέσα.

-Βασίλη, κατέβα, έλα εσύ που ξέρεις τη θάλασσα να πάμε να καλέσουμε βοήθεια.

Καπετάνιος του γλυκού νερού, σκέφτηκε από μέσα του ο Βασίλης. Πως ήταν δυνατόν να εγκατέλειπε το καϊκι; Στο μόνο που του έβρισκε δίκαιο ήταν η επιλογή η δική του να οδηγήσει τη βάρκα στη στεριά χωρίς να βουλιάξει, καθώς πολύ έμπειρος και γνώστης της περιοχής αφού σε τούτα τα νερά αναγειώθηκε και ανδρώθηκε, μόνο έτσι είχαν μια ελπίδα να τα καταφέρουν.

Πάλεψαν λοιπόν κόντρα στα ρεύματα και τα κύματα, και με τα κουπιά οδηγώντας τη βάρκα παράλληλα και κόντρα, και με του Θεού το θέλημα κατάφεραν να βγουν στη στεριά.

Γυρίζοντας το βλέμμα στο καϊκι, το είδαν να έχει παρασυρτεί στα βαθιά, και έρμαιο των κυμάτων να θαλασσοδέρνει ακυβέρνητο. Κατάλαβαν πως έσβησε η μηχανή, μάλλον δεν είχαν ελπίδες πολλές. Με την αγωνία να του σκίζει την καρδιά, ο Βασίλης παράτησε τον καπετάνιο χωρίς να περιμένει διαταγή και άρχισε να τρέχει προς το λιμάνι της Κάτω Πάφου,

να ειδοποιήσει τη λιμενική αστυνομία για βοήθεια.

Στη ζωή του ολόκληρη τόση κούραση την οποία αισθάνθηκε μόλις έφτασε στο λιμεναρχείο, δεν ξανάνιωσε. Μετά βιάς τους ενημέρωσε, και έπεσε χάρω ξερός με την καρδιά του να χτυπά δυνατά να σπάσει. Ήταν μια κούραση που τον πονούσε, που δεν θα τη απάντεχε αλλιώς, αλλά στην αγωνία του να βοηθήσει τους φίλους του που κινδύνευαν, απόχτησε δύναμη και αντοχή περισσή και σε ελάχιστη ώρα διένυσε την μακρινή απόσταση από τα ίσα του κάβου Φουρφουρή, έως το λιμάνι της Πάφου.

Έμεινε πολλή ώρα πεσμένος χάρω να συνέλθει. Άκουγε την καρδιά του να χτυπά και νόμιζε θα σπάσει. Πίστεψε πως δεν θα ξανασηκωνόταν, θα πέθαινε εκείνά. Αλλά ήταν ευχαριστημένος, έκαμε όσο καλύτερα μπορούσε το καθήκον του.

Δυό ελικόπτερα έως ότου πέσει η νύχτα και βάλε, έψαχναν τη σκοτεινή θάλασσα να εντοπίσουν το καϊκι. Πετούσαν πάνω κάτω, και ο θόρυβος των μηχανών έφτανε πάνω στο χωριό και οι κάτοικοι συντρομαγμένοι, παρακα-

λούσαν Χριστό και Παναγία να σώσει τους ναυτικούς.

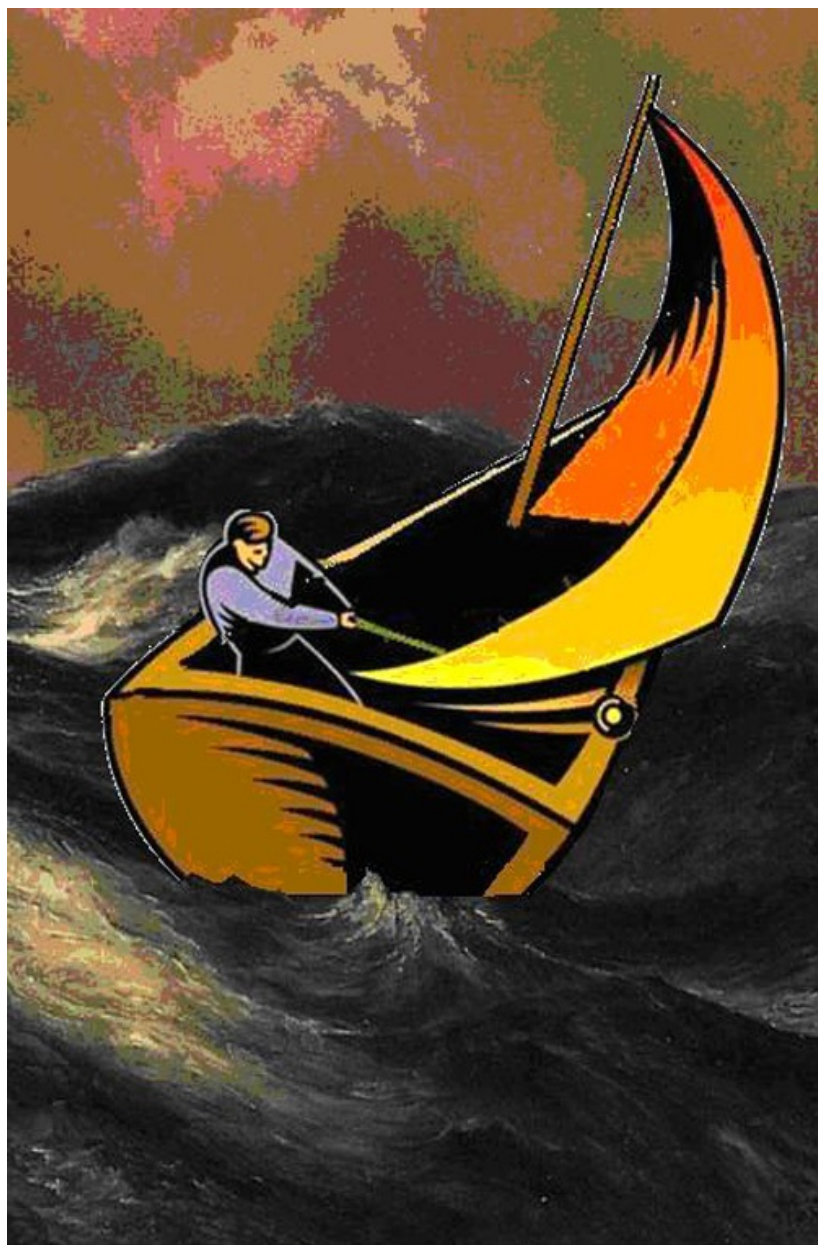
Η νύχτα πέρασε και το ξημέρωμα άρχισαν πάλι οι έρευνες. Έψαξαν σπιθαμή με σπιθαμή τη θάλασσα μέχρι τον Άη Γιώρκη, αλλά χάσιμιά η τράτα. Η θαλασσοταραχή συνέχιζε σφοδρή να σηκώνει τεράστια κύματα, και τα ρεύματα τα έσπρωχναν στη δύση. Έτσι γι αυτό, έκοψε το μυαλό ενός πιλότου να πετάσει πολύ μακριά, ως τη Λάρα.

Και ώ του θαύματος, εκεί στα βαθιά του κάβου Αρναούτη, είδαν την τράτα να μην έχει βουλιάξει και να θαλασσοδέρνει επικίνδυνα.

Στο μαγαζί του χοντρού, οι ναυτικοί κουβέντιαζαν και έλεγαν πως τέτοια μεγάλη τρικυμία, είχε καιρό να σηκώσει η θάλασσα της Πάφου. Σίγουρα ο Χριστός και η Παναγία γλύτωσε τους ναυτικούς. Σίγουρα είχαν Άγγελους φύλακες, αφού χωρίς μηχανή το καϊκι ακυβέρνητο, γλύτωσε από του χάρου τα δόντια.

Έλεγαν για την ολιγωρία του καπετάνιου που εγκατέλειψε το σκάφος, έπρεπε να πέσει μεγάλη τιμωρία να τον κάψει.

Όμως ο καπετάνιος χάθηκε. Μόλις βγήκε στη στεριά, ασφαλώς γνωρίζοντας πώς παραβίασε το καθήκον του, πήρε των ομματιών του και δεν ξαναφάνηκε, ούτε από τότες σε όλα τα λιμάνια άκουσε κάποιος ναυτικός για λόγου του.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΨΑΡΑΣ

Από μικρός ο Βασίλης ζούσε ευτυχισμένος και χαρούμενος γιατί ένιωθε πως η θάλασσα που γλυκά φιλούσε τις ακρογιαλιές της Χλώρακας, το ίδιο γλυκά αγκάλιαζε και τον ίδιο όταν μικρό παιδί κολυμπούσε στα γαλανά νερά της, ή όταν το απαλό θαλασσινό αγέρι του ξένιζε τα μαλλιά σαν με δύναμη τραβούσε τα κουπιά της μικρής του βάρκας.

Ο πατέρας του ήταν ένας σπουδαίος ναυτικός και ήξερε τη θάλασσα απ' έξω και ανακατωτά, και την αγαπούσε υπερβολικά. Είχε ένα μεγάλο πάθος γι' αυτήν που του γέμιζε την καρδιά και του κατέκλυζε το είναι στο μέγιστο βαθμό, ώστε ως φυσικό αποτέλεσμα, το κληροδότησε στο γιο του Ανδρέα, ένα σκληροτράχηλο αγόρι που καθώς από τα γεννοφάσκια του ξημεροβραδιαζόταν μαζί του στη θάλασσα, έγινε κι αυτός σπουδαίος θαλασσινός. Είχε πολύ μεγάλο μεράκι ίδιο με του γονιού του, γι' αυτό οι άλλοι κάτοικοι στο χωριό αντί να τον φωνάζουν με το δικό του όνομα, τον ονομάτισαν όπως τον πατέρα του, δηλαδή Βασίλη. Κανείς δεν τον έλεγε με τ α-

ληθινό του, αλλά και αυτός με χαρά αποδέχτηκε να τον καλούν Βασίλη.

Κάθε μέρα ξημερώματα ακολουθούσε τον πατέρα του και μαζί ψάρευαν, και μαζί έκαναν τις θαλασσινές εργασίες. Όταν δεν τον έπαιρνε μαζί του, γύρναγε τις ακρογιαλιές και έχοντας παρέα τον ήχο των κυμάτων και του μαϊστράλι, σκεφτόταν πως δεν ήθελε άλλη ευτυχία, αυτή του αρκούσε.

Μα περισσότερο του άρεσε να πηγαίνει κολυμπώντας στις ξέρες του Φουρφουρή λίγο πιο πέρα από την ακτή, και εκεί να κάθεται με τες ώρες και να συλλογάται, και στο νου να τούρχονται τα γλυκά τραγούδια μιας μικρής σειρήνας που πολύ καλά γνώριζε μέσα από αφηγήσεις του κυρού του.

Ήταν κάτι μεγάλες ξέρες μέσα στο βαθύ γιάλο, αλλά κάθε που η άμπωτη τραβούσε πίσω τα νερά, η επιφάνεια τους ισοσταθμούσε με τη θάλασσα. Πάνω στις ξέρες αυτές, πολλά καράβια τσακίστηκαν και βούλιαξαν. Οι ντόπιοι κάτοικοι έλεγαν πως όταν η θάλασσα θύμωνε, τα άρπαζε φουρτουνιασμένη και τα τσάκιζε αλύπητα χωρίς να λυπάται τις ανθρώπινες ζωές. Ο μικρός Βασίλης όμως, ήξερε πως μια

μαγική δύναμη τα οδηγούσε και μόνα τους έσπαζαν τα σκαριά τους στις μεγάλες αυτές ξέρες.

Πλοία και καΐκια από την αρχαιότητα έως σήμερα, βούλιαξαν και άφησαν τα κουφάρια τους κάτω στα βαθιά νερά. Αρχαία απολιθώματα κυρίως πήλινα αντικείμενα, όσα άντεξαν στο χρόνο και στα υπόγεια ρεύματα, έγιναν ένα με το βυθό και εκεί παραμένουν ακόμα, να θυμίζουν τη μανία της θάλασσας.

Τούλεγε ο πατέρας του πως σε αυτό το βράχο είχε το θρόνο της μια μικρή νεράιδα που ήταν κόρη της βασίλισσας γοργόνας, αυτής που εξουσιάζει τους βυθούς σε θάλασσες και σε πελάγη. Μια ιστορία, ένα όμορφο παραμύθι που χαραχτηκε βαθιά μέσα στη ψυχή του και στιγμάτισε τα παιδικά του χρόνια. Ήταν η ιστορία μιας μικρής νεράιδας που μια φορά ξεφεύγοντας από την προσοχή της μητέρας της, έχασε τον προσανατολισμό της και χάθηκε στους άγνωστους ωκεανούς χωρίς να μπορεί να βρεί τον δρόμο του γυρισμού. Μέρες και νύχτες έψαχνε απεγνωσμένα τον δρόμο της επιστροφής, αλλά είχε χαθεί παντοτινά πίστεψε η μικρή γοργόνα, και ο φόβος της έ-

σκιασε την καρδιά. Μια σταλίτσα κοπελίτσα κι απροστάτευτη, ανάμεσα στα επικίνδυνα ψάρια της θάλασσας, περιπλανιόταν μέρες πολλές με την αγωνία συντροφιά, και τον φόβο στην καρδιά. Πολλές φορές κινδύνευσε καθώς στη θάλασσα τα μεγάλα ψάρια τρώνε τα μικρά, και αυτή ήταν πολύ μικρή για να μπορέσει να αντιπαλεύσει μαζί τους.

Και ύστερα από ένα μεγάλο περιπετειώδες ταξίδι διασχίζοντας δυνατά ρέματα και αποφεύγοντας επικίνδυνα τέρατα,

αποκαμωμένη από την κούραση ανέβηκε στις ξέρες του Φουρφουρή απελπισμένη και παραδομένη στη μαύρη της μοίρα. Κάθισε στην πιο ψηλή κορφή τους κι αρχίνησε να τραγουδά λυπητερά καλώντας τη μάνα της με ελπίδα στην καρδιά να την ακούσει, να έρθει να την πάρει.

Το τραγούδι της γλυκό και πικραμένο, έφτασε στα πέρατα του ορίζοντα, και τα δελφίνια που κολυμπούσαν εκεί, τη συμπόνεσαν και πήραν το μήνυμα της και το μετέφεραν στα πέρατα της γης. Το άκουσε η μάνα της λοιπόν, και ήρθε και την πήρε. Θυμωμένη όμως, έκλεισε τη μικρή νεράιδα σε ένα κλουβί για να μην ξα-

ναφύγει και πάλιν να χαθεί. Την ξεκλείδωνε όταν η ίδια ήταν κοντά για να την προσέχει.

Μέσα στη φυλακή της η μικρή γοργόνα γεμάτη πίκρα μαράζωνε και νιώθοντας θυμό, όποτε η μητέρα της την ελευθέρωνε, έβγαινε στην επιφάνεια και κολυμπούσε ως τις ξέρες του Φουρφουρή, και πάνω στο θρόνο της καθόταν ως σειρήνα, τραγουδούσε και μάγευε τους ναυτικούς που έσπευδαν να την ακούσουν.

Και μαγεμένοι δεν πρόσεχαν τις μεγάλες ξέρες, έπεφταν πάνω και τσακίζονταν και βούλιαζαν μέσα στα βαθιά νερά.

Αμέτρητα πλοία τσακίστηκαν στις ξέρες του Φουρφουρή, και οι ντόπιοι που γνωρίζουν τη θάλασσα, λένε πως η θάλασσα της Χλώρακας κρύβει πολλούς θησαυρούς από τα ναυάγια αυτά.

Λένε ακόμη πως το μικρόν παιδί ο Βασίλης ο ψαράς, εξερευνώντας τον βυθό γύρω από τις μεγάλες ξέρες, ανακάλυψε ένα μικρό θησαυρό από χρυσάφι που τον έβγαλε και καλά τον φύλαξε, ώστε ανθρώπου μάτι ποτέ να μην τον ιδεί.

Το μικρόν παιδί όταν μεγάλωσε και ανδρώθηκε, πήγε στα καράβια και εργάστηκε ως ναυ-

τικός για πολλήν καιρό. Και όταν τα χρόνια πέρασαν, επέστρεψε στο μικρό χωριό του, και συνέχισε να ασχολείται με τη θάλασσα. Έγινε ένας σπουδαίος έμπορος ψαριών, και απέχτησε πολλά χρήματα. Τώρα, ζει πλουσιοπάροχα και είναι ένας καλός προεστός στον τόπο του. Έχει άφθονα χρήματα και λένε κάποιοι πως τα κέρδισε με τον ιδρώτα του και την εξυπνάδα του, ενώ κάποιοι άλλοι λένε πως είναι ο θησαυρός της μικρής σειρήνας που βρήκε στα βαθιά νερά κάτω από τις μεγάλες ξέρες...

259

Ο ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ ΝΑΥΤΙΚΟΣ

Ήταν δεν ήταν οκτώ χρονών ο Βασίλης, αλλά θυμάται μια παλιά μέρα σαν να ήταν χτες, που ανεξίτηλα γράφτηκε στο μυαλό του. Μία μουντή καταθλιπτική μέρα που από το ξημέρωμα έδειξε πως δεν θα ήταν καλή, μια κακιά ώρα που ένα μεγάλο κακό έφερε η θάλασσα της Χλώρακας στο μικρό χωριό.

Μια θαλασσινή τραγωδία που επηρέασε τον Βασίλη παντοτινά και τον γέμισε οδύνη, που όμως ο μεγάλος φόβος δεν του έσκιασε εν τέλει την καρδιά, δεν τον νίκησε όντας μικρόν παιδίον, παρὰ μόνο τον ανδρείωσε, και τον γέμισε θάρρος να την μάχεται αλλά και να την αγαπά περισσότερο από μάνα και αγαπητικιά. Χωρίς να δειλιάζει όταν αγριεμένη και μανιασμένη έριχνε τα φοβερά κύματα στις απόκρημνες ακτές κατατρώνοντας τις με τον καιρό, την περιδιάβαινε ολημερίς και ένιωθε τις νύχτες να τον συντροφεύει η βουή της που γλυκεία έφτανε ίσαμε το μικρό καλυβάκι του. Και όταν ήρεμη απαλά τα κύματα της κυλούσε στις ακτές, με την μικρή του βάρκα ξανοιγόταν στα βαθιά και ώρες ατελείωτες ξεχνιόταν στην υγρή αγκαλιά της νιώθοντας την

ολοδική του, ίδιο αναπόσπαστο κομμάτι της ψυχής του.

Ο πατέρας του μια ζωή μαχόταν τη θάλασσα που ήταν η μόνη ζήση του αλλά και η μοίρα του καθώς συχνά έλεγε. Ένεκα αυτού, ο ίδιος παινευόταν πως καλά την γνωρίζει, και όριζε τον εαυτό του ως ατόφιο θαλασσινό. Ήταν πράγματι καλός και ξακουστός ψαράς, και της είχε απέραντη αγάπη καθώς παρέα με αυτήν αναγιώθηκε. Όμως εν τέλει απλώς καλά την γνώριζε, ενώ αυτή απόλυτα τον όριζε με ακατάλυτα αισθήματα και δεσμά αγάπης που συνήθως συνδέει εφ' όρου ζωής όσους ασχολούνται μαζί της.

Πολύ συχνά μέσα στη μικρή βάρκα στριμώχνονταν οι δυο και με τα κουπιά έφευγαν μακριά στο πέλαγος για να αλιεύσουν ψάρια ή σφουγγάρια. Ο μικρός Βασίλης χαιρόταν γιατί και αυτός αγαπούσε τη θάλασσα ίδια με τον πατέρα του. Στον ύπνο και στον ξύπνιο, στη σκέψη του είχε μόνο την θάλασσα. Όταν ο κύρης του δεν τον καλούσε μαζί του, αυτός γύρναγε τις ακρογιαλιές περιμένοντας τον γυρισμό του, και αγναντεύοντας τον βαθύ ορίζοντα σκεφτόταν πολύ αποφασιστικά, πως όταν

μεγάλωνε θα πήγαινε να εργαστεί πάνω στα
καράβια. Να ταξιδεύσει τις θάλασσες του κό-
σμου, να γνωρίσει μεγάλες και μικρές χώρες,
πολλά λιμάνια, και καινούργια πράγματα.

Ένα χάραμα σκοτάδι ακόμα, ο πατέρας του
τον σκούντησε να ξυπνήσει,

-Σήκω να σε πάρω παρέα μια τσάρκα με τη
βάρκα,

του είπε.

Μεμιάς πετάχτηκε ολόρθος ο μικρός Βασίλης,
και με τη νύστα να τούχει φύγει από τη χαρά,
ντύθηκε μάνι-μάνι. Ο γέρος του έβαλε κάποια
χρειαζόμενα στο ψάθινο καλάθι, και απο-
χαιρετώντας τη κυρά Κατερίνα τη μάνα του,
που ανασηκώθηκε στο ψηλό ξύλινο κρεβάτι
και τους παρακολουθούσε σιωπηλή, ροβόλη-
σαν την κατηφόρα που οδηγούσε κάτω στο
γιαλό, στο μικρό φυσικό απάνεμο λιμανάκι
του χωριού.

Μπήκαν στη βάρκα και ξανοίχτηκαν στα βα-
θιά, και γρήγορα έφτασαν σε απόσταση από
την ακτή κοντά στις ξέρες του Φουρφουρή. Τα
μεγάλα βράχια που μόλις σκεπάζονταν από
τη θάλασσα χωρίς να εξέχουν από αυτήν, α-
ποτελούσαν ένα μικρό νησάκι κατω από τα

νερά. Τα ψάρια εκεί ήταν αρκετά, και πολλές φορές συνήθιζαν να πηγαίνουν να τα ψαρεύουν.

Η αυγή είχε ροδίσει πλέον, και ευχαριστημένοι που μπορούσαν να βλέπουν καλά, πλέοντας πάνω στις ξέρες, έβαλαν μέσα στο νερό τον κάδο με το γιαλλί, ένα τσίγκινο δοχείο που πρώτα έβγαλαν τον πάτο και τοποθέτησαν στη θέση του ένα γιαλλί στερεωμένο με στόκο για να είναι στεγανό. Βουτώντας το στη θάλασσα με την άλλη άκρη να παραμένει έξω, έβλεπαν καθαρά μέσα στο βυθό.

Σε εκείνες τις ξέρες που ήταν ελάχιστα κάτω από το νερό, με το γιαλλί και το καμάκι ψάρευαν τακτικά, και πάντα έμεναν ευχαριστημένοι, αφού σχεδόν καμιά φορά δεν γύρισαν στη στεριά άπρακτοι. Ήταν ένας καλός τόπος για ψάρεμα.

Όσο περισσότερο ρόδιζε το φως της αυγής, μέσα βαθιά ο ορίζοντας της θάλασσας πρόσεξαν πως σκοτεινίαζε. Τα σύννεφα στον ουρανό μαύριζαν και έτρεχαν γρήγορα. Ένιωσαν μια ανήσυχη ηρεμία να επικρατεί. Τα νερά της θάλασσας σταμάτησαν να κυλούν. Έμειναν ακίνητα σε μια επικίνδυνη άπνοια και γαλή-

νη, σε μια απόλυτη νηνεμία του καιρού. Ενός καιρού σιωπηλού, έτοιμου να βρυχηθεί και να αμοληθεί άγριος και καταστροφικός. Ο πατέρας του ως παλαίμαχος ναυτικός που πολλά γνώριζε για τις αλλαγές του καιρού, στάθηκε να παρακολουθεί βαθιά τον ορίζοντα πολύ ανήσυχος. Σε λίγο, χωρίς να γυρίσει να κοιτάξει τον γιο του, του είπε με φωνή που φανέρωνε πολλή ανησυχία,

-Άντε παιδί μου, βιάσου να γυρίσουμε στη στεριά, και ο καιρός κάτι κακό ετοιμάζεται να βγάλει.

Γρήγορα έπιασαν τα κουπιά και άρχισαν να λάμνουν με κατεύθυνση τη στεριά. Η βάρκα έπλεε πολλή απόσταση μακριά από την ακτή. Όσπου να κάμουν λίγη απόσταση, η μαυρίλα βαθιά στον ορίζοντα μεγάλωσε με ταχύτητα, και πολύ γρήγορα τους σκέπασε και αυτούς. Ο ουρανός σκοτεινίασε και η στεριά δεν φαινόταν πλέον. Η κακή ορατότητα εμπόδιζε τον γέρο ναυτικό να ελέγξει την πορεία. Καταφανή σημεία προς παρατήρηση δεν υπήρχαν, με αποτέλεσμα να πλέουν σε εσφαλμένη πορεία. Και απότομα φύσηξε ένας δυνατός αγέρας που αγρίωσε τη θάλασσα. Στο σκοτεινό ουρα-

νό φάνηκαν αστροπελέκια, ενώ βρωντές και βοές ακολουθούσαν. Δυνατοί ανεμοστρόβιλοι άρχισαν να κατεβαίνουν από τον ουρανό με το σφύριγμα τους φοβερό, που άφηνε τον τρόμο να τους κυριεύει. Τα άγρια κύματα σήκωναν τη βάρκα ψηλά, και την έγερναν επικίνδυνα. Τα αλμυρά νερά την γέμισαν και ήταν φανερό πως πλέον δεν είχαν γλυτωμό. Όμως παρ όλα αυτά, όπως όλοι οι άνθρωποι θυμούνται τον Θεό στα δύσκολα, έτσι και αυτοί εναπόθεσαν τις ελπίδες τους, μήπως κάμει το θαύμα του.

Ο γέρο πατέρας χωρίς να νοιάζεται για τη δική του ζωή, θερμά άρχισε να παρακαλά την Παναγία να πάρει τη δική του και να σώσει του γιου του. Οι στιγμές αγωνίας ήταν φοβερές, στιγμές όμως που δεν κράτησαν πολύ. Η βάρκα δεν μπόρεσε να κρατηθεί. Με δύναμη ένα μεγάλο κύμα την τσάκισε πάνω στις ξέρες του Φουρφουρή, και την βούλιαξε.

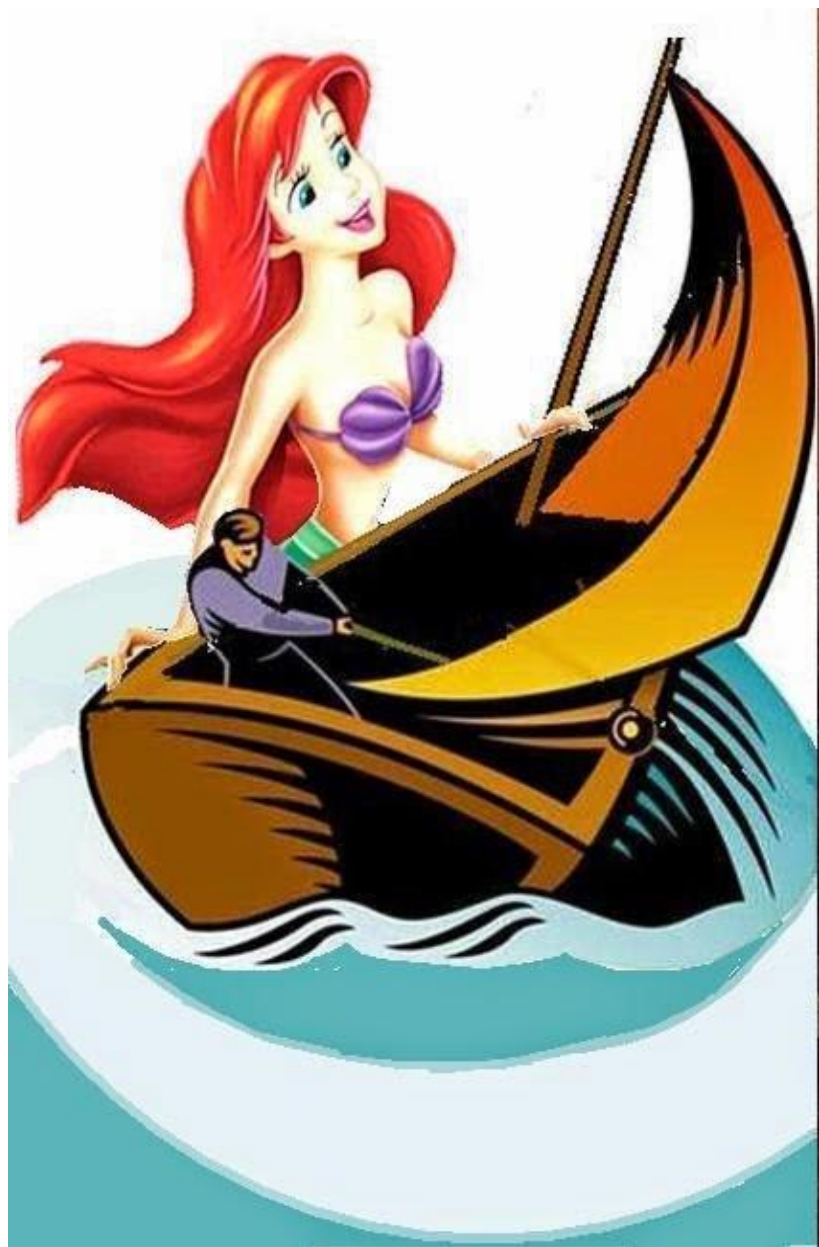
Ο Βασίλης μέσα στο νερό, προσπάθησε να αποφύγει τα βράχια, να μην τσακιστεί πάνω τους. Άφησε το ρεύμα να τον παρασύρει και να τον σύρει μακριά από τις ξέρες. Αφήνοντας το κορμί του στο έλεος των κυμάτων χωρίς να

πλέει κόντρα, αποφάσισε πως μόνο έτσι ίσως να γλύτωνε τον πνιγμό. Γύρισε τα μάτια του ένα γύρο, και είδε τον πάτερα του πιο πέρα να μάχεται με δύναμη προσπαθώντας να έρθει προς το μέρος του, και τον άκουσε να του φωνάζει,

-Εάν σωθείς, πες στη μάνα σου ότι πέθανα σαν ναυτικός.

Εκείνη τη στιγμή ένα κύμα παρέσυρε τον μικρό Βασίλη και έκτοτε δεν ξαναείδε τον πατέρα του. Ο ίδιος γλύτωσε, αλλά έως τις σημερινές μέρες, η φωνή του κυρού του παραμένει αποτυπωμένη βαθιά στη ψυχή του,

-Εάν σωθείς, πες στη μάνα σου ότι πέθανα σαν ναυτικός.

Ο ΒΑΣΙΛΗΣ Ο ΨΑΡΑΣ

Όμως ήταν πολλές οι ιστορίες για το μικρό ναυτόπουλο, που λέγοντας τις από στόμα σε στόμα κάποιες τις παράλλαξαν, και τις έκαναν παραμύθια που έλεγαν οι μανάδες στα μικρά παιδιά τους.

Ιστορίες και παραμύθια που τα σύνδεσαν με το θρύλο και την παράδοση ίσως χωρίς αληθινές γοργόνες, αλλά με πραγματικές θεϊκές δυνάμεις που επενέβησαν αρκετές φορές και προστάτευσαν το μικρόν παιδί, το γενναίο ναυτόπουλο.

Ο Βασίλης αφού έμεινε από μικρός ορφανός και η μοίρα του έλαχε μόνος να δουλέψει σκληρά σε καιρούς φτωχούς και δύσκολους, να θρέψει τη γριά μητέρα του και την αδερφή του, ακόμα να μαζέψει χρήματα να φτιάξει την προίκα της, να κτίσει το σπίτι της και να την παντρέψει.

Διάλεξε τη θάλασσα που την αγαπούσε, και προσπάθησε από αυτήν να πάρει όσα χρειαζόταν για να πράξει το καθήκον του. Ήταν μια σκληρή πάλη που τον παίδεψε πολύ, αλλά που στο τέλος τον αντάμειψε και τον έκαμε πλούσιο και χρήσιμο μέλος της κοινωνίας.

Με τη μικρή του βάρκα χωρίς μηχανή καθώς ήταν φτωχό παιδί, πάλευε νύχτα μέρα με τα άγρια στοιχεία της φύσης προσπαθώντας να ψαρεύει ψάρια και σφουγγάρια στα βαθιά νερά της θάλασσας της Χλώρακας, μιας θάλασσα βαθιά και ανοιχτή στο πέλαγος και στους δυνατούς αέρηδες που ακατάπαυστα έπνεαν και την τρικύμιαζαν.

Όμως ο Βασίλης ο ψαράς αψηφώντας τα δυνατά ρεύματα και τους δυνατούς αέρηδες καθώς και τα μεγάλα κύματα, ξανοιγόταν στα βαθιά, σε τόπους μακρινούς και θάλασσες πολύ βαθιές που μέσα έπλεαν μεγάλα ψάρια και τα ψάρευε.

Μια φορά που ξανοίχτηκε στα βαθιά, η θάλασσα έδειξε να αγριεύει και ο καιρός να σκοτεινιάζει. Τα νερά άρχισαν να αναταράσσουν και να γίνονται μεγάλα κύματα.

Ο Βασίλης ο ψαράς όμως ήταν γενναίος ψαράς και άρχισε ψύχραιμα και δυνατά να λάμνει κουπί με όλες του τις δυνάμεις για να ξεφύγει από το δυνατό ρεύμα που τον έπαιρνε με ταχύτητα στα πιο βαθιά νερά. Προσπαθούσε να μην πηγαίνει κόντρα στα ρεύματα για να μην εξαντληθεί, αλλά δυστυχώς τα θε-

όρατα κύματα, οι δυνατοί αέρηδες και τα ανακυκλωμένα ρεύματα τον ανάγκαζαν να μάχεται ώρες πολλές και χωρίς αποτέλεσμα.

Είχε εξαντληθεί, και εκεί που πήγε να σταματήσει για να πάρει μια ανάσα, άκουσε ένα δυνατό θόρυβο, είχε σπάσει το ένα κουπί. Η βάρκα έμεινε ακυβέρνητη και απομακρυνόταν από τη στεριά. Πριν προλάβει να αντιδράσει, η απόσταση ανάμεσα σ' αυτόν και τη στεριά είχε μεγαλώσει πολύ για να μπορέσει να ριχτεί στη θάλασσα και να κολυμπήσει να βγει έξω στη στεριά.

Το μικρό ναυτόπουλο παρασύρθηκε στη θάλασσα, και τα κρύα γκρίζα κύματα αγκάλιαζαν θυμωμένα τη βάρκα. Η στεριά χάθηκε, και βρέθηκε καταμεσής της θάλασσας σε άγνωστο μέρος χωρίς προσανατολισμό και χωρίς ελπίδα. Μέσα στη σκοτεινιά του καιρού που σκεπασμένος από μαύρα σύννεφα έριχνε ακαταπαύστη βροχή, ένιωσε για πρώτη φορά το φόβο στα μηλίγγια του, και το μυαλό του να κάνει σκέψεις φανταστικές γυρεύοντας ίσως να πιαστεί από αυτές σαν τελευταία σάνίδα σωτηρίας.

Όσπου να πέσει η νύχτα, ο Βασίλης άρχισε να πεινάει και να κρύνει πολύ. Κανείς δεν τον είχε δει να κουνάει τα χέρια του ούτε τον είχε ακούσει να φωνάζει για βοήθεια Δεν είχε φαΐ, δεν είχε νερό. Ήξερε ότι η θάλασσα θα ηρεμούσε κάποια στιγμή, δεν ήξερε όμως πως θα έβγαινε στη στεριά καθώς δεν φαινόταν, αφού είχε χαθεί πέρα μακριά. Σκέφτηκε να κολυμπήσει, ήξερε όμως πως δεν θα άντεχε για πολύ μέσα στα παγωμένα νερά.

-Αν βουτήξω σκέφτηκε, η γοργόνα του Αλέξανδρου θα με πιάσει από τα μαλλιά και θα με σύρει στο βασίλειό της, στα βάθη της θάλασσας.

Κάθισε λοιπόν να περιμένει κουλουριασμένος μέσα στη μικρή του βάρκα ελπίζοντας πως κάποιο πλεούμενο θα περνούσε. Αλλά, μέρες σωστές πέρασαν χωρίς ίχνος άλλης ανθρωπίνης παρουσίας, με τη στεριά άφαντη πέρα μακριά σε άγνωστη μεριά, και χωρίς ο μικρός ψαράς να έχει μια πυξίδα προσανατολισμού.

Μια νύχτα όμως, καθώς κειτόταν τρέμοντας από το κρύο, νόμισε πως είδε μια νεράιδα να τον κοιτάζει μέσα από τα γκριζωπά νερά και να του λέει,

-Εγώ θα σε βοηθήσω.

Ο Βασίλης ο ψαράς αναρωτήθηκε μήπως πέθανε και ήταν σε ένα άλλο κόσμο, και πως έβλεπε όνειρο, ή πως έβλεπε ένα θαύμα να συμβαίνει.

Η βάρκα ταλαντεύτηκε καθώς η νεράιδα σκαρφάλωσε πάνω της.

Πιές, πρέπει να διατηρήσεις τις δυνάμεις σου, είπε, και τούδωκε ένα νερό να πιεί.

Ο Βασίλης κατάπие με λαχτάρα το δροσερό γλυκό νερό.

-Ίσως τελικά να μην ήταν πεθαμένος, οι πεθαμένοι δεν καταπίνουν, σκέφτηκε.

Η νεράιδα έκατσε δίπλα του και τον αγκάλιασε. Το κορμί της ήταν πιο ζεστό από το δικό του που είχε μες την παγωνιά τόσες μέρες. Σιγά σιγά, η θαλπωρή από το σώμα της του ζέστανε το κορμί, και έγειρε να κοιμηθεί, έπεσε σε ένα βαθύ ύπνο.

Καποια στιγμή ένιωσε να τον σκουντούν, ξύπνησε και την άκουσε να του λέει

-Ξύπνα, πλησιάζουμε σε στεριά.

Ο Βασίλης ο ψαράς στάθηκε στα πόδια του παραπατώντας, ψάχνοντας μες το σκοτάδι.

-Το ρεύμα άλλαξε όσο κοιμόσουν. Σώθηκες,

είπε η νεράιδα και συνέχισε,

-Η δουλειά μου τέλειωσε.

Η βάρκα ταρακουνήθηκε καθώς η καλή νεράιδα γλιστρούσε και έπεφτε στη θάλασσα.

-Πως σε λένε, πως θα σου το ξεπληρώσω;

ρώτησε ο ψαράς.

-Είμαι η γοργόνα η αδερφή του Μέγα Αλέξανδρου, η καλή νεράιδα βοηθός των ανθρώπων, είπε και με τα λόγια αυτά εξαφανίστηκε κάτω από τα κύματα.

Ο μικρός ψαράς ένωσε τη βάρκα να ακουμπά στην άμμο, να αγγίζει τη στεριά. Πήδηξε έξω και άρχισε να βαδίζει το ανηφορικό δρομάκι που οδηγούσε στο χωριό του τη Χλώρακα...

Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ

Ο γέρο Βασίλης ο αντρειωμένος ναυτικός, έφυγε παντοτινά, τον πήρε η θάλασσα στα σκοτεινά αγκάλια της να τον έχει συντροφιά. Πίσω έμεινε ο μικρός Βασίλης καθημερινά στη θάλασσα να την παλεύει αλλά και νοερά να συνομιλεί με τον πατέρα του που από ψηλά στα ουράνια όπου αναπαύτηκε, σίγουρα έβλεπε τον καλόν υιόν του και τον καμάρωνε.

Τα χρόνια έφευγαν, αλλά όσα και να πέραγαν, το νεαρό ναυτόπουλο αναπολούσε τα παλιά και βρίσκοντας διέξοδο και καταφύγιο στην αγαπημένη του θάλασσα, ξεχνούσε παντελώς τα βάσανα και τις κακίες των ανθρώπων έξω στη στεριά. Ήταν η απεραντοσύνη του ορίζοντα που στο βάθος του πλανιόταν η ματιά του και έκανε όνειρα. Ήταν το φωτεινό γαλάζιο των νερών όταν η θάλασσα ήρεμα κυλούσε με το απαλό αεράκι, ήταν ακόμα το σκοτεινό γκρι των αγριεμένων κυμάτων που δυνατά ορμούσαν έξω στη στεριά.

Με βιά να περάσει ο καιρός παρακαλούσε, να μεγαλώσει γρήγορα και να απλώσει τα φτερά του λεύτερο πουλί, να μπαρκάρει στα καράβια και να οργώσει τις θάλασσες του κόσμου.

Να γνωρίσει τα μυστήρια που μυστικά φυλάγουν χωρίς να τα φανερώνουν και να μπορέσει να δώσει εξήγηση στα ερωτήματα που ούτε ο πατέρας του δεν μπόρεσε να του δώσει.

Μια λαχτάρα βαθιά μέσα του και ένα σαράκι τον έτρωγε. Μια αγάπη ατελείωτη που τίποτα δεν έσκιαζε, φώλιαζε στην καρδιά του. Δεν φοβόταν το υγρό στοιχείο, δεν του έμεινε φόβος που είδε με τα μάτια του να πνίγει τον πατέρα του. Δεν τρόμαξε που και ο ίδιος κινδύνευσε να πνιγεί μαζί του. Ήταν και αυτός όπως τον πατέρα του ένας ατρόμητος ναυτικός.

Θυμόταν τον κύρη του με ένα άφιλτρο τσιγάρο στο στόμα να κάθεται με τις ώρες και με την πετονιά του να ψαρεύει ψάρια μικρά και μεγάλα. Ήταν ο καλύτερος ψαράς σε όλο το χωριό. Γνώριζε μεθόδους και τέχνες που κανείς δεν ήξερε άλλος. Πάντα το ζεμπίλι του στο σπίτι το έφερνε γεμάτο. Με τρικυμία ή με ησυχία, πάντα ψάρευε ψάρια στα αγκίστρια του ή στα δίχτυα του.

Θυμόταν που ήσυχα χωρίς άγχος, για ώρες ατελείωτες και οι δυο στα βράχια της παραλίας ή μέσα στη βάρκα ψάρευαν.

Ήταν μέρες καλές, ανέμελες και αγαπημένες. Ήταν καιροί αξέχαστοι που αποτυπώθηκαν στη ψυχή του μικρού Βασίλη και που τον στιγμάτισαν παντοτινά, παρακινώντας τον και καθοδηγώντας τον για την υπόλοιπη του ζωή. Είχε μάθει από τον γονιό του να αγαπά τη θάλασσα και με σοφία να την παλεύει. Η θάλασσα στο μικρό Βασίλη έγινε δεύτερη φύση, την έμαθε κυριολεκτικά. Δεν την φοβόταν, αλλά προσεκτικά ασχολιόταν μαζί της. Δεν της πήγαινε κόντρα, ήξερε πως κανείς δεν παράβγαινε μαζί της. Καθημερινά μέρες και νύχτες τον έλουζε η αλμύρα της και τον σκληραγωγούσε. Από νωρίς τον άνδρωσε και από μικρό παιδόπουλο τον μεταμόρφωσε σωστό θαλασσόλυκο και έμπειρο ψαρά. Η θάλασσα της Χλώρακας που το βυθό της είχε οργώσει χιλιάδες φορές, του πρόσφερε ανεπανάληπτες στιγμές. Κάθε φορά που βουτούσε στα σκοτεινά και βαθιά νερά της, περισσότερο μια έλξη τον τραβούσε, περισσότερο συναισθηματικά δενόταν μαζί της. Έμαθε σπιθαμή με σπιθαμή τη μορφολογία της. Γνώριζε όλα τα σπήλαια και τις σχισμάδες, τις βαθιές χαράδρες και κάθε είδους φύκια που πλούσια κατά μυριάδες

βλάσταιναν πυκνά φυτεμένα στον πάτο της θάλασσας.

Με τη μικρή του βάρκα ανοιγόταν ως πέρα που έπιανε το μάτι, και παράλληλα της στεριάς έπλεε ώρες ατελείωτες περιδιαβαίνοντας όλη τη θάλασσα που έβρεχε τα παράλια της Πάφου. Γνώριζε καλά κάθε σπιθαμή της, γνώριζε και τα μυστήρια της και κάθε λογής παραξενιές της. Τα δελφίνια τον γνώριζαν και τον αναγνώριζαν δικό τους, και πολλές φορές τον συντρόφευαν στα ταξίδια του πλέοντας παράλληλα και συνομιλώντας μαζί του. Έμαθε τη γλώσσα τους και τις εκφράσεις τους, και χαρούμενα τους απαντούσε το ίδιο και αυτός. Τραβούσε δυνατά τα κουπιά, και η μικρή βάρκα κυλούσε στα γαλανά νερά. Όταν έπιανε κοντά στη στεριά, το γαλάζιο ξέβαφε και γινόταν γαλαζοπράσινο, και όταν πήγαινε στα βαθιά, το χρώμα σκούραινε, γινόταν βαθύ μπλέ. Δεν έκανε ταξίδια μακρινά, η βάρκα του ήταν μικρή, δεν είχε μηχανή, και ούτε μπορούσε να αντέξει μεγάλες τρικυμίες. Παρ όλα αυτά, όποτε ο καιρός το επέτρεπε, με τη βάρκα του ασταμάτητα όργωνε τις ακτές της Πάφου. Από τη Χλώρακα έως τον Ακάμα και την Πό-

λη, έως τα Κόκκινα και την Τυλληρία. Ήταν μεγάλο το μεράκι μέσα στην καρδιά του, ήξερε πως αγάπησε τη θάλασσα παντοτινά, και για πάντα με αυτήν θα ζούσε. Έκανε όνειρα πολλά, επιθυμούσε να γνωρίσει τους παγκόσμιους ωκεανούς. Ήθελε να γίνει ναύτης, και να την γνωρίσει ολόκληρη. Το είχε βάλει σκοπό, αυτό θα έκανε. Δεν χωρούσε αμφιβολία, ήταν μια απόφαση αμετάκλητη και τελειωτική. Γι αυτό με αγωνία μετρούσε τον καιρό, και με ανυπομονησία παρακαλούσε το Θεό να δώσει, να μεγαλώσει γρήγορα να πραγματοποιήσει το όνειρο του...

Ήξερε πως αυτή η άγια μέρα θα ερχόταν, και με κουράγιο την πρόσμαινε.

ΤΟ ΜΑΚΡΥ ΠΕΤΡΑΥΛΑΚΟ

Ο Βασίλης ανδρειωμένος από την καθημερινή του πάλη με τη θάλασσα, έχαιρε εκτίμησης από τα άλλα παιδιά που τον θαύμαζαν για την αφοβιά του, αλλά και για τις γνώσεις που είχε σαν βαρκόαρης και σαν ψαράς. Μα απ' όλους, ο Βασίλης διάλεξε άλλους δύο ανδρειωμένους νέους τον Αρέστη και τον Κορκό, και μαζί τους έκαμνε παρέα. Μαζί πολλές ώρες τις ζεστές μέρες περιδιάβαιναν τη θάλασσα, και μαζί πολλές ώρες τις κρούες νύχτες πίσω από το φεγγίτη της μικρής καλύβας που ήταν κτισμένη κάτω στην ακτή, κοίταγαν τα άγρια κύματα που ψηλά καθώς ανέβαιναν, έκρουβαν τον σκοτεινό ουρανό.

Σαν μικρά παιδιά που είχαν όλο σχόλη, γύρναγαν ακόμα στους αγρούς και στους δρόμους του μικρού χωριού. Κάθε φορά όμως η ψυχή τους μαράζωνε απ' όσα έβλεπαν, και γι αυτό γρήγορα γυρνούσαν στη θάλασσα όπου αντικρίζοντας την, σαν βάλσαμο επενεργούσε στη σκέψη τους που ημέρευε και στην καρδιά τους που αναπαυόταν.

Μαράζωναν τα μικρά παιδιά γιατί έβλεπαν τους χωριανούς τους που έκλαιγαν και προ-

σεύχονταν και παρακαλούσαν Χριστό και Παναγία. Οι άνθρωποι υπέφεραν, είχε να βρέξει πάρα πολύ καιρό. Οι σοδειές είχαν μαραθεί, και το χορτάρι στα λιβάδια είχε κιτρινίσει από τον καυτό ήλιο. Τα ζώα πέθαιναν και τα δένδρα δεν έδιναν καρπούς, γέμισε η πλάση με φίδια και τρωκτικά.

Μια γυναίκα με κάτασπρα μαλλιά και με ένα κοκαλιάρικο παιδάκι στην αγκαλιά της, ήταν γονατισμένη και κλαίγοτας μουρμούριζε.

-Σε παρακαλώ, Θεέ μου, στείλε μας γρήγορα βροχή για να μπορέσουμε να σπείρουμε, να δώσουμε λίγο ψωμί στα παιδιά μας.

-Πόσο φτωχοί είναι όλοι οι άνθρωποι, αν δεν βρέξει σύντομα, κινδυνεύουν να πεθάνουν από την πείνα,
είπαν τα παιδιά.

Αλλά πέρασε ο καιρός, δεν έβρεξε, και από την πολλή στενοχώρια και την πείνα, πολλοί άνθρωποι ο ένας μετά τον άλλον αρρώσταναν και πέθαιναν.

Και είπαν τα παιδιά ότι έπρεπε να μεγαλώσουν γρήγορα, να αποκτήσουν δύναμη και να μπορέσουν να βοηθήσουν τους ανθρώπους...

Όταν μεγάλωσαν και η κατάσταση δεν άλλαξε, οι φίλοι μαράζωναν πολύ, έπρεπε να σκεφτούν πως να γλιτώσουν τους ανθρώπους από τα βάσανα τους.

Κοιτάζοντας μια μέρα την απέραντη θάλασσα, ο Βασίλης δήλωσε στους άλλους πως είχε μια ιδέα,

-δεν νομίζετε κι εσείς πως αφού η θάλασσα δεν στέλλει τη βροχή που οι άνθρωποι προσμένουν για να σωθούν, μπορούμε όμως εμείς να φέρουμε νερό από αλλού και να ποτίσουμε τη ξεραμένη γη;

-Καλή ιδέα, αλλά πως θα γίνει αυτό;
είπαν οι άλλοι.

-Θα κάνουμε οτιδήποτε για να σώσουμε τους ανθρώπους, ας δώσουμε όρκο, είπε ο Βασίλης αποφασιστικά. Και όλοι μαζί συμφώνησαν και αποφασισμένοι να σώσουν τους ανθρώπους, μπάρκαραν σε ένα πλοίο και έφυγαν στα πέρατα της θάλασσας στη ξενιτιά, και χάθηκαν και δεν φάνηκαν στον τόπο για πολύ καιρό.

Μα ύστερα από καιρό, ένα καϊκι φουντάρισε στο μικρό όρμο του χωριού και είδαν οι φτωχοί κάτοικοι βάρκες να αποβιβάζουν στη στεριά ολόκληρο τσούρμο μαύρους εργάτες χειροδύ-

ναμους με αρχηγούς τους τρεις φίλους. Έστησαν τσαντήρια στην ακτή και εγκαταστάθηκαν, και ευθύς την άλλη μέρα άρχισαν δουλειά, και γρήγορα έκτισαν ένα μακρύ αυλάκι που πήγαινε ως πέρα μακριά, για να φέρουν νερό στον τόπο. Ήθελαν να ποτίσουν τη ξερή γη, ήθελαν να βοηθήσουν τους ανθρώπους.

Και το γλυκό νερό έρρεε και πότιζε όλη τη γη που ήταν κίτνινη και ξερή.

-Νερό, νερό, οι σοδειές θα ξαναβλαστήσουν, φώναζαν οι άνθρωποι και έκλαιγαν από τη χαρά τους.

Το σιτάρι ξαναβλάστησε, η ξεραμένη γη ποτίστηκε και το χορτάρι άρχισε να πρασινίζει.

Από εκεί και ύστερα οι άνθρωποι είχαν τους τρεις φίλους σε μεγάλη υπόληψη και σεβασμό, τους τιμούσαν και τους αγαπούσαν.

Οι φίλοι ευχαριστημένοι που κράτησαν τον όρκο τους, έβλεπαν τους συνανθρώπους τους που ήσαν χαρούμενοι, και μαζί τους χαιρόνταν και αυτοί.

5

Ο ΓΕΡΟ ΝΑΥΤΙΚΟΣ, Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα χρόνια πέρασαν, η νεότης τέλειωσε και ο αδυσώπητος χρόνος φορτώθηκε στη καμπούρα του Βασίλη. Ογδόντα χρόνων πλέον, παρέδωσε τα ηνία στο γιο του που και αυτός Βασίλης τιμής ένεκεν, και ο ίδιος από κοντά για να σπάζει τη μοναξιά του, τον καθοδηγεί στο εμπόριο ιχθύων που με τόσο κόπο έστησε παλεύοντας μια ζωή με τη θάλασσα και τα στοιχεία της, που όμως αυτή δεν του αρνήθηκε την μεγάλη επιτυχία, και έτσι στο πέρασμα των χρόνων κατάφερε να στήσει την επικερδή του επιχείρηση.

Δεν φαίνονται τα χρόνια πάνω του, δείχνει πολύ νεότερος καθώς μια ζωή παρέα με τη θάλασσα και αναπνέοντας το ζωοδόχο ιώδιο της διατηρήθηκε νεότατος και ακμαίος, όμως θέλησε να παραδώσει τα ηνία, και ο ίδιος από κοντά, να είναι σε επαφή μαζί της καθώς τόσο την αγάπησε που του έγινε δεύτερη φύση.

Μια ζωή λοιπόν θάλασσα, μια ζωή πάλεμα μαζί της, μια ζωή στο ρίσκο. Κάθεται και συλλογάζεται τις αμέτρητες περιπέτειες που έβίωσε μαζί της και καμιά φορά αναπολώντας στον ξύπνιο του, σκέφτεται άν ξαναγεννιόταν θα

άρχιζε πάλι από την αρχή με τον ίδιο τρόπο. Στες ίδιες θάλασσες, στα ίδια σαπιοκάραβα, στους ίδιους ωκεανούς. Με χαρά θα ξαναζούσε τους ίδιους κινδύνους και με την ίδια ατρόμητη ψυχή όπως παλιά, θα τους αντιμετώπιζε. Τώρα γέρος πλέον χορτασμένος της ζωής, κάθεται και από κοντά παρακολουθά το γιο του να διαχειρίζεται ότι αυτός με τα δυο του χέρια και χίλιους κινδύνους δημιουργήσε, αλλά παρ όλη την ευφορία που αισθάνεται, ταυτόχρονα μεγάλη λύπη τον στεναχωρεί αφού δεν μπορεί πλέον να χαρεί τη θάλασσα όπως παλιά, πάρα μόνη ευχαρίστηση που του απόμεινε είναι οι επισκέψεις του στις θάλασσες της Χλώρακας όπου σ αυτές έζησε και ανδρώθηκε. Πολλές φορές παίρνει των ομματιών του και τα βήματα του τον οδηγούν στους τόπους τους παλιούς, τους θαλασσινούς. Με τις ώρες παραμένει εκεί να τους αποθαυμάζει και να σκέφτεται τα περασμένα όπως να ήταν χτες, με ζωντανές και έντονες τις μνήμες.

Στην άλλοτε πανέμορφη λίμνη των Ροδαφινιών δεν μπορεί να μείνει ώρα πολλή, γιατί την βλέπει χαλασμένη και ξεχερσωμένη, καταστραμμένη από ανθρώπων χέρια που θέ-

λησαν να την αλλοιώσουν και να την εμπορευτούν. Σ αυτή την θαλασσινή λίμνη που αυτός με άλλα παιδιά της ηλικίας του έπαιζαν και γελούσαν μαζεύοντας φτείρα για να ψαρέψουν, εδώ που τη νύχτα με πυροφάνι μάζευαν αστακούς, τώρα καθώς τη βλέπει ξεχερσωμένη, η καρδιά του θλίβεται και πονεί. Έτσι δεν στέκει ώρα πολλή, τα βήματα του τον παίρνουν στον όμορφο κολπίσκο του Δημμάτου με την μακραίωνη ιστορία που άφησαν ως παρακαταθήκη οι πρόγονοι χωριανοί του, αλλά όπου και ο ίδιος έγραψε μέρος της. Σαυτό το μαγικό τοπίο, το ήσυχο λιμανάκι που δεν γνώριζε τρικυμίες και όπου μέσα εύρισκαν καταφύγιο όλοι οι ναυτικοί ψαράδες όταν η θάλασσα αγρίευε και με μανία έσπαγε τα κύματα της στις βραχώδεις ακτές. Έβλεπε τις ξέρες του Φουρφουρή λίγες εκατοντάδες μέτρα από την ακτή και αναθυμόταν πόσα πολλά ψάρια έπιασε εκεί, και πόσο όμορφος ήταν ο βυθός από κάτω γεμάτος βράχια και σπήλαια με τεράστια πράσινα φύκια και σφουγγάρια που βλάσταιναν και σκέπαζαν αμέτρητα αρχαία ναυάγια.

Και γεμάτος αναμνήσεις συνέχιζε το δρόμο του ως τον μεγάλο κόλπο του Πηλού, όπου όταν η θάλασσα το επέτρεπε πολλά κουρσάρικα καράβια τον παλιό καιρό έπιαναν ράδα για να φορτώσουν στόρια ή και να κουρσέψουν τους ιθαγενείς κατοίκους καθώς του έλεγε ο πατέρας του. Ήταν μια θάλασσα εξίσου όμορφη όπως τις άλλες, αλλά σκοτεινή σε βαθύ μπλε καθώς είχε βάθος αμέτρητο, που όταν τρικυμιάζε τα κύματα κατέτρωγαν τις μαλακές χωμάτινες ακτές.

Πιο πέρα η ιστορική ακτή της Αλυκής και αυτή κατεστραμμένη από χέρια ανθρώπινα στο όνομα της ανάπτυξης, δεν άντεχε η καρδιά του να την βλέπει σε τέτοιο χάλι, γι αυτό προσπερνώντας την, έφτανε στον ψηλό γκρεμό του Πάρακα όπου πάνω σ αυτόν γράφτηκαν πολλές ιστορίες και όμορφα παραμύθια από παλαιούς και νέους κατοίκους. Και τέλος η θάλασσα του Κοττσιά ένας πανέμορφος όρμος σπαρμένος με ξανθή άμμο, μια από τις ομορφότερες παραλίες της γης.

Πολλές οι αναμνήσεις, μεγάλη η νοσταλγία για τα παλιά, ένας κόμπος δενόταν στο λαιμό του Βασίλη και γεμάτος συγκίνηση έπαιρνε

την ανηφόρα της επιστροφής, στη θαλπωρή του μεγάλου του αρχοντικού, στον σύγχρονο πολιτισμό και στις ανέσεις της ευάρεστης μεριμνής του ζωής. Αλλά ήξερε, αν ήτανε να διαλέξει ξανά από την αρχή, θα προτιμούσε τις παλιές πέτρινες εποχές, τα δύσκολα εκείνα χρόνια της φτώχειας που το μεροκάματο δύσκολα έβγαινε, που με σκληρό κάματο και ατελείωτες νυχθημερόν ώρες οι άνθρωποι εργάζονταν χωρίς βαρυγγομό για τον επιούσιο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΑΠΑΚΟΥΔΗΣ:

Η σχέση μου με τη θάλασσα είναι λίγο παράξενη καθώς ελάχιστη επαφή εντός των υδάτων έχω μαζί της ένεκα όταν παιδί κινδύνεψα να πνιγώ, όμως μαζί της δέθηκα εφ'όρου ζωής με μια αγάπη μαγική που με έκανε να την υμνήσω γράφοντας διηγήματα και βιβλία περιγράφοντας την και δοξάζοντας την. Καθώς εργάστηκα πέντε χρόνια σε ποντοπόρα πλοία την έζησα και την γνώρισα ευρέως, αλλά καθώς επίσης έζησα πολλές δεκαετίες στο χωριό μου μια σταλιά δίπλα στη θάλασσα. Δεν την βίωσα κολυμπώντας σ' αυτήν αλλά ταξιδεύοντας πάνω σ' αυτήν, όργωσα όλες τις θάλασσες και τους ωκεανούς της γης, γνώρισα πολλά μυστικά της, είδα τον αδυσώπητο θυμό της που πολλές φορές θέλησε να μας βουλιάξει στα βαθιά νερά της, αλλά που εγώ δόξα τω Θεώ, την σκαπουλάριζα όλες τις φορές. Λένε πως τη θάλασσα τον πρώτο καιρό δεν την αντέχει κανείς, αλλά όταν κάποια χρόνια περάσουν, δημιουργείται μια σχέση άρρηκτης αγάπης και έρωτος, και κανείς πλέον ναυτικός δεν μπορεί δίχα της. Έτσι νά-

μαι εγώ μετά που ξεμπαρκάρισα, και θέλοντας να κρατήσω μια θεωρητική σχέση μαζί της, γράφω και φανερώνω πολλά μυστικά της σε όσους δεν γνωρίζουν. Έτσι λοιπόν, σε αυτό το βιβλίο μου, γράφω για όσους καλούς ψαράδες έτυχε να γνωρίσω, περιγράφοντας κάποιες περιπέτειες τους με τον γενικό τίτλο «ΟΙ ΑΛΙΕΙΣ, παραμύθια για τους ψαράδες»

Ο Κυριάκος Ταπακούδης γεννήθηκε στο χωριό Χλώρακα της επαρχίας Πάφου. Στην ηλικία των 55 ετών, αποφάσισε να αφοσιωθεί στα γράμματα που αγαπούσε από μικρός, αλλά δεν του δόθηκε η ευκαιρία να τα σπουδάσει στη νεότην του ένεκα οικονομικών δυσχεριών.

Γι αυτό σε μεγάλη ηλικία πλέον, εγγράφεται στην δημοσιογραφική σχολή του ANT και σπουδάζει Δημοσιογραφία. Φανατικός αναγνώστης και λάτρης της λογοτεχνίας, δημιούργησε μια έπαλξη ώστε να μπορεί να εκφράζει τις δικές του ανησυχίες και αναζητήσεις. Εξέδωσε την «Εφημερίδα της Χλώρακας» την οποία μόνος του έγραφε, σελιδοποιούσε και εκτύπωνε. Είχε τεράστια επιτυχία, αλλά ένεκα οικονομικού κόστους, μετά από τέσσερα χρόνια έντυπης κυκλοφορίας της, περιορίστηκε μόνο στην ηλεκτρονική της έκδοση, η οποία επίσης κατάφερε να έχει ευρεία αποδοχή και παρακολούθηση, τόσο από Χλωρακιώτες ανα-

γνώστες, όσο από όλη την Κύπρο, την Ελλάδα, αλλά και πολλούς Ελληνόφωνους της διασποράς σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης. Σ' αυτήν εξέθετε τις απόψεις του τεκμηριωμένες με την απλή λογική, έτσι που κατάφερε να πείθει πολλούς, και με τον καιρό δημιούργησε φανατικούς αναγνώστες. Ταυτόχρονα έγραφε λαογραφικές και ιστορικές μελέτες, καθώς επίσης βιβλία με παράδοξες ιστορίες του τόπου τις οποίες εμπνεύστηκε από τα συμπεράσματα του από μακριές συνομιλίες που ταχτικά είχε με γεροντότερους συμπολίτες του. Έγραψε επίσης βιβλία με ιστορίες που συνέβησαν μίαν παλαιάν εποχή που κατεδείκνυαν τον τρόπο διαβίωσης των ανθρώπων εκείνον τον καιρό, καθώς και τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς τους. Έγραψε επίσης παραμύθια τα οποία επίσης είχαν μεγάλη απήχηση σε μικρούς και μεγάλους.

Ανεργημένα

